

GENERATIONSSKIFTE AF FAMILIEEJET SELSKABER

MED FOKUS PÅ DE SKATTEFRIE MULIGHEDER

CAND. MERC. AUD. AALBORG UNIVERSITET

KANDIDATAFHANDLING 2019

UDARBEJDET AF:

SABRINA LINDE HANSEN OG CARINA CHRISTENSEN

FORORD OG TITELBLAD

Dette speciale er skrevet i forbindelse med vores afsluttende semester på cand. merc. aud. studiet på Aalborg Universitet.

Formålet med denne afhandling er at belyse de skatteretlige aspekter, der er ved at planlægge og udføre et generationsskifte samt illustrere sammenspillet mellem disse muligheder. Hovedfokus i denne afhandling vil være på de skattefrie muligheder. Afhandlingen behandler kun de selskabsretlige aspekter i kort form, hvor det findes relevant.

Afhandlingen er baseret på dansk lovgivning, som er gældende i perioden for udarbejdelsen af afhandlingen.

Afhandlingen er udarbejdet i perioden 01.02.2019 – 03.06.2019.

Vejleder: Henrik Vestergaard Andersen

Anslag inkl. mellemrum: 276.360 anslag

Antal normalsider (anslag pr. side 2.300): 120 sider

Aalborg den 03.06.2019 – udarbejdet af:

Sabrina Linde Hansen. Studienr. 20170779

Carina Christensen. Studienr. 20170778

ABSTRACT

The purpose of this master thesis is to illustrate how a generational change of Danish family-owned companies can be prepared and executed while the company owner is alive. The thesis focuses on the tax-law aspects, including the available tax-free options.

Owner-managed and family-owned companies is dominating the Danish economy by more than 70 % and these are expected to carry out a generational change within a few years.

A generational change can be a long-term process, which requires timely planning and action. The company owner must consider whether he or she wants the company to continue operation in the family auspices. In addition, the company owner should also consider whether the junior generation shares the wish to assume ownership of the company. When the expectations between the generations align, next step is to look into the various restructuring models and funding opportunities. These can be complex to understand and use, which is an additional reason why both the senior and junior generation, should relate to a generational change in due time, so the preparation and execution match the needs and wishes of both generations, and at the same time is done in the most appropriate manner from a tax-law perspective.

There are various restructuring models, which can make a generational change more advantageous from a tax perspective. In this thesis these restructuring models are considered; Exchange of shares, transfers of assets and division. These restructuring models are used to prepare generational change, and therefore they constitute a significant part of the process.

Specific for a generational change of a family-owned company, it may be possible to apply tax succession so that the senior generation will not be taxed on any profit from transfer of the shares. This area has repeatedly undergone changes in the context of the political climate.

There is a range of funding options, if cash payment or financing via the bank is not an option to fund the generational change.

In particular, the funding option gift transfer should be kept in mind. In 2017, the rules on real estate and gift tax was changed for transfer of shareholdings and companies. It became possible to make a generational change within the immediate family with a reduced gift tax, which will gradually reduce further towards 2020. However, this is an area where the politicians have very different perspectives, and the upcoming election for the Danish Parliament can change the situation.

Despite the advantageous gift tax, gift transfer may not always be an option e.g. if the senior generation has a greater share of their assets tied up in the company. Therefore this thesis will also consider the financing possibilities; A/B model, demand letter, ongoing service (earn out) and self-financing.

The current government has a wish to maintain family-owned companies in Denmark, so a proposal for succession to commercial foundations – which has been an option previously – is expected to become possible again. This possibility may be particularly advantageous for large corporations, where generational change within the family is not an option, but the senior generation desires the continued operation of the company.

The tax legislation offers many opportunities for the senior and junior generation in the context of a generational change; therefore, it is of utmost importance to relate to the needs and wishes of both parties in a timely manner to meet them in the best possible way.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING	6
2. PROBLEMFORMULERING	9
3. AFGRÆNSNING	10
4. METODE	12
5. LOVFORKORTELSER	16
6. FIGUROVERSIGT	17
7. SKATTERETTENS HISTORIE.....	18
8. OMSTRUKTURERINGER	24
8.1. AKTIEOMBYTNING	24
8.1.1. SKATTEFRI AKTIEOMBYTNING	24
8.1.1.1. GRUNDLÆGGENDE BETINGELSER FOR ANVENDELSE AF SKATTEFRI AKTIEOMBYTNING	24
8.1.1.2. SONDRING MELLEM SKATTEFRI AKTIEOMBYTNING MED OG UDEN TILLADELSE	28
8.1.2. SKATTEPLIGTIG AKTIEOMBYTNING	30
8.2. TILFØRSEL AF AKTIVER	31
8.2.1. SKATTEFRI TILFØRSEL AF AKTIVER	33
8.2.1.1. GRUNDLÆGGENDE BETINGELSER FOR ANVENDELSE AF SKATTEFRI TILFØRSEL AF AKTIVER	35
8.2.1.2. SONDRING MELLEM SKATTEFRI TILFØRSEL AF AKTIVER MED OG UDEN TILLADELSE	38
8.2.2. SKATTEPLIGTIG TILFØRSEL AF AKTIVER	39
8.3. SPALTNING	40
8.3.1. GRENSPALTNING	41
8.3.1.1. SKATTEFRI GRENSPALTNING	41
8.3.1.2. SKATTEPLIGTIG GRENSPALTNING	42
8.3.2. OPHØRSSPALTNING	42
8.3.2.1. SKATTEFRI OPHØRSSPALTNING	43
8.3.2.2. SKATTEPLIGTIG OPHØRSSPALTNING	43
8.3.3. SKATTEFRI SPALTNING VS SKATTEPLIGTIG SPALTNING	44
8.3.4. GRUNDLÆGGENDE BETINGELSER FOR ANVENDELSE AF SKATTEFRI SPALTNING	45
8.3.4.1. SONDRING MELLEM SKATTEFRI SPALTNING MED OG UDEN TILLADELSE	46
9. SELSKABSRETTENS FORMKRAV TIL OMSTRUKTURERINGER	49
9.1. STIFTELSE AF ET SELSKAB	49
9.2. SPALTNING	52
10. VÆRDIANSÆTTELSE	56
10.1. TSS-CIRKULÆRE 2000-9: VÆRDIANSÆTTELSE AF KAPITALANDELE	57
10.2. TSS-CIRKULÆRE 2000-10: VÆRDIANSÆTTELSE AF GOODWILL	58
11. SKATTEMÆSSIG SUCCESSION	61
11.1. PERSONKREDS	62
11.2. SÆRLIGE REGLER FOR KAPITALANDELE	63
11.3. PASSIVPOST	68
12. FINANSIERINGSMULIGHEDER.....	72
12.1. LØBENDE YDELSE (EARN OUT)	73
12.1.1. KAPITALISERINGSVÆRDIEN OG BEHANDLINGEN AF DE LØBENDE YDELSER	73
12.2. SELVFINANSIERING	76
12.3. A/B MODELLEN	78
12.3.1. SKATTEMÆSSIGE KONSEKVENSER I FORBINDELSE MED EN VEDTÆGTSÆNDRING	80

12.3.2. BEREGNING AF DEN FORLODS UDBYTTET	82
12.4. GAVE	83
12.4.1. NEDSAT AFGIFT I FORBINDELSE MED GENERATIONSSKIFTE	85
12.5. ANFORDRINGSGÆLDSBREV	87
13. SUCCESSION TIL ERHVERVSDRIVENDE FONDE	89
13.1. KRAV FOR ANVENDELSE AF MODELLEN	89
13.2. REGLER VED ANVENDELSE AF MODELLEN	90
14. CASE 1	93
14.1.1. AKTIEOMBYTNING I TØMRERMESTER A/S	94
14.1.2. GRENSPALTNING AF TØMRERMESTER A/S	96
14.1.3. VÆRDIANSÆTTELSE AF HOLDING A/S OG TØMRERMESTER A/S	101
14.1.4. FINANSIERING AF GENERATIONSSKIFTET I TØMRERMESTER A/S	103
14.1.4.1. A/B MODELLEN	103
14.1.4.2. ANVENDELSE AF SKATTEMÆSSIG SUCCESSION	109
14.1.4.3. GAVEOVERDRAGELSE	111
14.1.4.4. ANFORDRINGSGÆLDSBREV	114
14.1.4.5. LØBENDE YDELSE (EARN OUT)	115
14.1.4.6. SELVFINANSIERING	117
15. CASE 2	119
15.1. TILFØRSEL AF AKTIVER I KVALITETSMØBLER A/S	120
15.2. OVERDRAGELSE AF KVALITETSMØBLER A/S TIL EN ERHVERVSDRIVENDE FOND	123
16. KONKLUSION	126
17. PERSPEKTIVERING	129
18. LITTERATURLISTE	131
18.1. AFGØRELSER	131
18.2. BETÆNKNINGER	131
18.3. BØGER	132
18.4. DIREKTIVER	132
18.5. HJEMMESIDER	132
18.6. JURIDISKE VEJLEDNINGER 2019 OG CIRKULÆRER	135
18.7. LOVE	136
18.8. RAPPORTER	136
18.9. STYRESIGNALER	137
18.10. TIDSSKRIFTER	137
19. BILAG 1 – REGNSKAB FOR TØMRERMESTER A/S	139
20. BILAG 2 – REGNSKAB FOR HOLDING A/S	142

1. INDLEDNING

Ejerledede og familieejede virksomheder (personlig ejet virksomheder og selskaber) er dominerende med mere end 70 % i det danske erhvervsliv og en andel af disse virksomheder forventes før eller siden at skulle gennemføre et generationsskifte, hvor den nuværende virksomhedsejer overdrager virksomheden til junior.¹ Disse virksomheder dækker over et bredt spektrum såsom private virksomheder, hvor stifteren ejer og leder virksomheden, store familievirksomheder, hvor efternavnet på ejerne og ledelsen har været uændret gennem generationer samt en række andre typer virksomheder, hvor én eller flere ejere er aktivt involveret i ledelsen.²

Den nuværende VLAK-regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti støtter op om de kommende generationsskifter. Det beviste de, da de stemte for en nedsættelse af bo- og gaveafgiften, hvorfor lov nr. 683 af 8. juni 2017. Nedsættelsen af bo- og gaveafgiften bidrager til at styrke virksomhedernes investeringsvilkår og er sket gradvist fra 15 % til 5 % i 2020, hvor satsen i 2019 er 6 %. I forbindelse med fremsendelse af lovforslaget udtalte skatteminister Karsten Lauritzen følgende³:

”De familieejede virksomheder er ryggraden i dansk erhvervsliv. De skaber vækst og danske arbejdspladser. Det er derfor en klar prioritet for regeringen at give et markant rygstød til de danske virksomheder, som står over for et generationsskifte. Dermed sikrer vi, at gode danske arbejdspladser kan blive på danske hænder.”

Området generationsskifte har været et flittigt diskuteret emne blandt politikerne samt været udsat for diverse ændringer ved regeringsskift. Nedsættelsen af bo- og gaveafgiften har således skabt stor debat. En gruppe politikere er enige i ovenstående udtalelse og ønsker frem mod 2025, at afgiften skal fjernes helt, hvor en anden gruppe politikere, heraf Socialdemokratiet, ønsker at ændre afgiften tilbage til 15 %.⁴ Socialdemokratiet ønsker en yderligere forhøjelse af boafgiftssatsen fra 15 % til 30 % for arv over 3 mio. kr., som skal være såkaldt topskat på arv. Derfor er der en risiko for ændring på området ved et regeringsskifte.⁵

Et generationsskifte besluttet ofte som følge af, at den nuværende virksomhedsejer nærmer sig pensionsalderen eller på baggrund af interne ledelsesmæssige beslutninger. Flere af disse virksomheder

¹ Dansk Industri, DI Analyse. Ejerledede og familieejede – en ejerform med stor betydning, side 2

² CBS Center for Ejerledede virksomheder: Ejerledelse i Danmark – Rapport 5: Personlige og familiemæssige udfordringer i forbindelse med ejerskifte, side 8

³ Skatteministeriet. Bo- og gaveafgift: Lavere bo- og gaveafgift gavner tusindvis af familieejede virksomheder.

⁴ Jurainfo. Hvorfor bør du overveje generationsskifte af din familieejede virksomhed nu?

⁵ EY, Tax & Law: Tid til fremrykket generationsskifte?

ønskes typisk at forblive i familien, hvorfor virksomheden ofte overdrages til junior i familien, der ønsker at drive virksomheden videre.

I forbindelse med et generationsskifte er der en række psykologiske faktorer, som der skal tages højde for, før overdragelsen kan gennemføres vellykket. Dette er for eksempel om junior har viljen til at overtage virksomheden, om junior besidder de rette faglige og ledelsesmæssige kompetencer samt om senior er i stand til at afgive ejerskabet. Derfor kræver et generationsskifte forberedelse, omtanke og vilje fra begge generationer og selve planlægningen kan først gå i gang, når de psykologiske faktorer er afklaret.⁶

Planlægningen og udførelsen af et generationsskifte er altid kompliceret uanset virksomhedens størrelse. Dette gælder både de skattemæssige aspekter samt alle øvrige aspekter, såsom afklaring af virksomhedens økonomiske værdi og spekulationer om, hvad senior skal foretage sig bagefter.⁷ Forskellige omstruktureringsmodeller og finansieringsmuligheder samt anvendelse af skattemæssig succession er ofte en naturlig del af et generationsskifte og kan håndteres på forskellige måder afhængigt af ønsker og behov. Et generationsskifte er dermed en langsigtet planlægning, som skal påbegyndes så tidligt som muligt for at sikre virksomhedens fremtidige levevilkår bedst muligt. Trods dette er der to ud af fem nuværende virksomhedsejere, der endnu ikke har lavet en færdig plan over ejerskiftet, selvom de tror, at de indenfor to år vil trække sig tilbage fra deres virksomhed. Årsagen til dette skyldes at mange virksomhedsejere har svært ved langtidsplanlægning, hvorfor det udskydes og de i stedet fokuserer på den daglige ledelse af virksomheden.⁸

Konsekvenserne af manglende planlægning af et generationsskifte samt afklaring af virksomhedens fremtid, kan føre til store udfordringer for virksomhedens fortsatte drift, og i værste tilfælde kan det betyde, at virksomheden lukkes eller sælges til tredjemand. Dette kan for eksempel skyldes uforudsete omstændigheder som pludselig død eller sygdom ved senior, eller at junior ikke har de finansielle midler til at overtage virksomheden.

Generelt har et generationsskifte større økonomiske konsekvenser for virksomhedens overskud og vækst end hvis ejerskiftet foregik mellem den nuværende virksomhedsejer og en udenfor familien. En undersøgelse fra CBS Center for Ejerledede virksomheder viser at overskudsgraden i gennemsnit falder med 0,9

⁶ CBS Center for Ejerledede virksomheder: Ejerledelse i Danmark – Rapport 5: Personlige og familiemæssige udfordringer i forbindelse med ejerskifte, side 8

⁷ CBS Center for Ejerledede virksomheder: Ejerledelse i Danmark – Rapport 2: Ejerlederne og ejerskiftet, side 7

⁸ CBS Center for Ejerledede virksomheder: Ejerledelse i Danmark – Rapport 5: Personlige og familiemæssige udfordringer i forbindelse med ejerskifte, side 22

procentpoint ved et ejerskifte indenfor familien, hvor overskudsgraden ved et ejerskifte udenfor familien falder med 0,8 procentpoint. Undersøgelsen viser yderligere, at et direktørskifte vil have endnu større økonomiske konsekvenser, da overskudsgraden ved et direktørskifte indenfor familien i gennemsnit falder med 1,7 procentpoint, hvor faldet ved et direktørskifte uden for familien i gennemsnit er 0,5 procentpoint. En af årsagerne til forskellen kan skyldes, at junior muligvis har en større tendens til at afvise at overtage en mindre profitabel virksomhed, fordi junior hellere vil overtage en profitabel virksomhed, hvorfor der må søges udenfor familien.⁹ Dette er endnu en indikator på, at planlægning af et generationsskifte samt det rette finansieringsvalg ved selve udførelsen af generationsskiftet er en nødvendighed for at gennemføre et succesfuldt generationsskifte, hvor mest muligt kapital forbliver i virksomheden. På denne måde vil generationsskiftet bidrage til jobskabelse og vækst i det danske samfund.

Vejen til et succesfuldt generationsskifte foregår gennem en strukturel langtidsplanlægning. Der går ofte mange år fra første tanke i forbindelse med generationsskiftet, til generationsskiftet er gennemført og implementeret.¹⁰ Dette betyder at det rette "setup" vil skabe en større værdi, som vil kunne findes ved hjælp af en rådgiver.

På nuværende tidspunkt er en ny beskatningsmodel omhandlende overdragelse af en virksomhed til en erhvervsdrivende fond på tegnebrættet, som lyder at overdragelse til en erhvervsdrivende fond skal være skatte- og afgiftsfri for både overdrageren og fonden. Beskatningsmodellen er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Skatteministeriet, men er endnu ikke vedtaget. Dette er også et tydeligt tegn på, at den nuværende regering støtter op om de kommende generationsskifter og formålet med modellen er da også et ønske om at fremme familieejede virksomheder og erhvervsdrivende fonde som ejerform. Vedtages beskatningsmodellen vil det være muligt at anvende modellen i forbindelse med et generationsskifte.¹¹

⁹ CBS Center for Ejerledede virksomheder: Ejerledelse i Danmark – Rapport 2: De økonomiske konsekvenser af ejerskifter i Danmark, side 56-59

¹⁰ CBS Center for Ejerledede virksomheder: Ejerledelse i Danmark – Rapport 5: Personlige og familiemæssige udfordringer i forbindelse med ejerskifte, side 65

¹¹ Skatteministeriet. Arbejdsgruppe: Overdragelse af virksomhed til erhvervsdrivende fond bør være skattefri.

2. PROBLEMFORMULERING

Afhandlingen vil omhandle ovenstående problematik og formålet med afhandlingen er at kunne fastlægge, hvordan et generationsskifte i levende live kan planlægges og udføres ved anvendelse af omstruktureringsmodeller, skattemæssig succession og forskellige finansieringsmuligheder. Dette vil blive undersøgt i følgende problemstilling.

”Hvilke muligheder er der for at planlægge og udføre et generationsskifte af et familieejet selskab i levende live og hvilke skattemæssige konsekvenser er der herved?”

For at kunne belyse både de teoretiske og praktiske aspekter i problemstillingen, inddrages to fiktive cases i afhandlingen.

3. AFGRÆNSNING

Denne afhandling omhandler generationsskifte af aktie- og anpartsselskaber og behandler derfor ikke, hvorledes et generationsskifte af personligt ejede virksomheder kan foretages. Derfor behandles mulighederne for skattefri virksomhedsomdannelse ikke.

Der er udelukkende fokus på generationsskifte af danske selskaber, hvorfor grænseoverskridende omstruktureringer med videre ikke behandles.

I afhandlingen afgrænses der ydermere fra de børsnoterede selskaber og der er udelukkende fokus på generationsskifte af unoterede selskaber.

Endvidere er det primære hovedfokus i denne afhandling generationsskifte indenfor familien nærmere betegnet mellem forældre og børn.

Denne afhandlings primære fokus vil endvidere være på de skattefrie omstrukturings- og generationsskiftemuligheder. Dog benævnes, når det findes relevant, de skattepligtige muligheder også.

Der afgrænses fra at behandle omstruktureringsmodellen fusion, da denne model ikke findes lige så relevant som de andre modeller behandlet i denne afhandling, da fusion primært anvendes i forbindelse med et salg af et selskab eller en del heraf til en tredjemand.

De forskellige omstruktureringsmodeller benævnt i denne afhandling har alle et afsnit, hvori der forsøges at sondre mellem forskellen på at foretage den pågældende omstrukturering med eller uden tilladelse fra SKAT. Da flere af kravene er ensartet ved de forskellige modeller foretages der henvisninger til afsnittet aktieombytning, hvori en uddybning af sontringen er at finde.

I denne afhandling behandles de skattemæssige aspekter, der er i forbindelse med et generationsskifte. Dog benævnes formkravene der stilles rent selskabsretligt i forhold til aktieombytning, tilførsel af aktiver og spaltning. Selskabslovens regler er i denne forbindelse anvendt og forsøgt kortet ned. Der tages udelukkende udgangspunkt i formkravene for stiftelse af et selskab, i forhold til aktieombytning og tilførsel af aktiver, da denne afhandling tager udgangspunkt i, at der stiftes nye selskaber i forbindelse med anvendelse af disse omstruktureringsmodeller. Derfor afgrænses det fra at komme yderligere ind på kapitalforhøjelser i forbindelse med disse omstruktureringer, som foretages i forhold til et eksisterende selskab. Der analyseres ikke yderligere på disse selskabsretlige formkrav.

I denne afhandling behandles værdiansættelsesmodellerne som er angivet i TSS-Cirkulære 2000-9 og 2000-10, da disse skal anvendes i forbindelse med fastsættelse af unoterede kapitalandele ved et generationsskifte mellem interesseforbundne parter. Yderligere værdiansættelsesmodeller behandles ikke.

I forhold til værdiansættelsen af goodwill ud fra TSS-Cirkulære 2000-10 afgrænses der ydermere fra at beregne kapitaliseringsfaktoren og satserne der er beregnet på juridisk vejledning anvendes derfor.

I denne afhandling er der opstillet to fiktive cases. Til case 1 er der ydermere opstillet fiktive regnskaber.

4. METODE

Dette er en retsdogmatisk afhandling, som beskriver og analyserer den gældende ret i Danmark indenfor området generationsskifte. Derfor opstilles der ikke hypoteser eller lignende.

For at kunne foretage denne beskrivelse og analyse af gældende ret indenfor området, er der af primær litteratur anvendt gældende lovgivning og bekendtgørelser indenfor de forskellige relevante områder, der behandles i denne afhandling. Der er også anvendt diverse afgørelser, som underbygger den gældende lovgivning og praksis som der er på nuværende tidspunkt. Herudover er diverse juridiske vejledninger samt diverse bøger indenfor hovedsageligt skatteretten også anvendt som supplement til, at forstå denne lovgivning der foreligger.

I denne afhandling lyder problemstillingen som følgende ”Hvilke muligheder er der for at planlægge og udføre et generationsskifte af et familieejet selskab i levende live og hvilke skattemæssige konsekvenser er der herved?”

I denne afhandling behandles de muligheder der er for at planlægge og udføre et generationsskifte af et kapitalselskab (herefter benævnt selskab) indenfor familien af et dansk unoteret aktie- eller anpartsselskab. Det primære hovedfokus er på de skatteretlige aspekter der er i denne forbindelse. Hovedfokus vil endvidere være på de skattefrie muligheder. Formålet med afhandlingen er således at illustrere de forskellige steps, der kan være i forbindelse med planlægningen og udførelsen af et generationsskifte samt for at illustrere, at dette er en proces, der ikke er en konkret vejledning til, da beslutningen om hvorledes dette skal foretages afhænger af den enkelte situation.

Der er udarbejdet et overblik over anvendte love og anvendte lovforkortelser i denne afhandling, for at give læser et overblik herover. Der er også udarbejdet en figuroversigt af samme årsag.

Der er udarbejdet et afsnit vedrørende udviklingen i skatterettens historie, hvor relevante emner er udvalgt og udviklingen her indenfor er beskrevet.

Afhandlingens teoretiske afsnit indledes med de tre omstruktureringsmodeller; aktieombytning, tilførsel af aktiver og spaltning. Disse modeller beskrives og analyseres ud fra gældende ret og underbygges endvidere af diverse afgørelser, hvor det findes relevant at underbygge den gældende praksis, der er udviklet på området. Omstruktureringsmodellerne fylder en betydelig del, når der tales om generationsskifte af et selskab, da disse ofte anvendes i forbindelse med planlægningen af selve generationsskiftet samt kan være medvirkende til at optimere de skattemæssige aspekter der kan foreligge i forbindelse hermed. Da fokus i

denne afhandling er på de skattefrie muligheder benævnes kun kort, hvorledes disse modeller bliver skattepligtige og hvordan de i så fald skal behandles.

Dernæst vil der være en beskrivelse af de selskabsretlige formkrav, der skal være opfyldt i forbindelse med anvendelse af disse omstruktureringsmodeller. Da denne afhandling tager sit afsæt i de skattemæssige aspekter, vil disse selskabsretlige formkrav ikke blive behandlet indgående. For at gøre dette afsnit overskueligt for læser og da dette afsnit ikke er det primære fokus i denne afhandling, er afsnittet opstillet på samme måde som den gældende lovgivning, således at læser kan udvælge relevante paragraffer og læse vores fortolkning heraf.

Herefter foreligger der en beskrivelse af værdiansættelsescirkulærerne TSS-Cirkulære 2000-9 og 2000-10. Disse er medtaget, da afhandlingen omhandler generationsskifte af unoterede selskaber indenfor familien, hvorfor disse cirkulærer skal anvendes i forbindelse med værdiansættelsen af det generationsskiftende selskab.

Hernæst vil reglerne for skattemæssig succession blive bearbejdet med udgangspunkt i de regler der anvendes, når der er tale om generationsskifte af selskaber herunder overdragelse af kapitalandele indenfor familien.

Finansieringsmulighederne af et generationsskifte er mange. I denne afhandling er der fokus på mulighederne for anvendelse af løbende ydelse, selvfinansiering, A/B modellen, gaveoverdragelse samt anvendelse af anfordringsgældsbevis.

Det nuværende forslag omkring indførelse af overdragelse med succession til en erhvervsdrivende fond vil endvidere blive omtalt.

For at illustrere den praktiske anvendelse af de teoretiske aspekter, der foreligger i forbindelse med planlægningen af et generationsskifte, i form af de forskellige omstruktureringsmodeller samt muligheden for anvendelse af skattemæssig succession og diverse finansieringsmuligheder inddrages to fiktive cases. Case 1 omhandler selskabet Tømrermester A/S og belyser mulighederne for, hvordan dette selskab kan forberede et generationsskifte ved hjælp af aktieombytning og spaltning samt muligheden for at overdrage selskabet med skattemæssig succession. Ydermere vil casen illustrere, hvorledes følgende finansieringsmuligheder kan anvendes; A/B modellen, gaveoverdragelse, anfordringsgældsbevis, løbende ydelse og selvfinansiering. Denne praktiske anvendelse af de teoretiske aspekter vil ligeledes indeholde en vurdering af de fordele og ulemper, der er ved de forskellige modeller.

Case 2 omhandler selskabet Kvalitetsmøbler A/S og dette selskabs anvendelse af omstruktureringsmodellen tilførsel af aktiver, samt muligheden for at overdrage en del af selskabet til en erhvervsdrivende fond med succession.

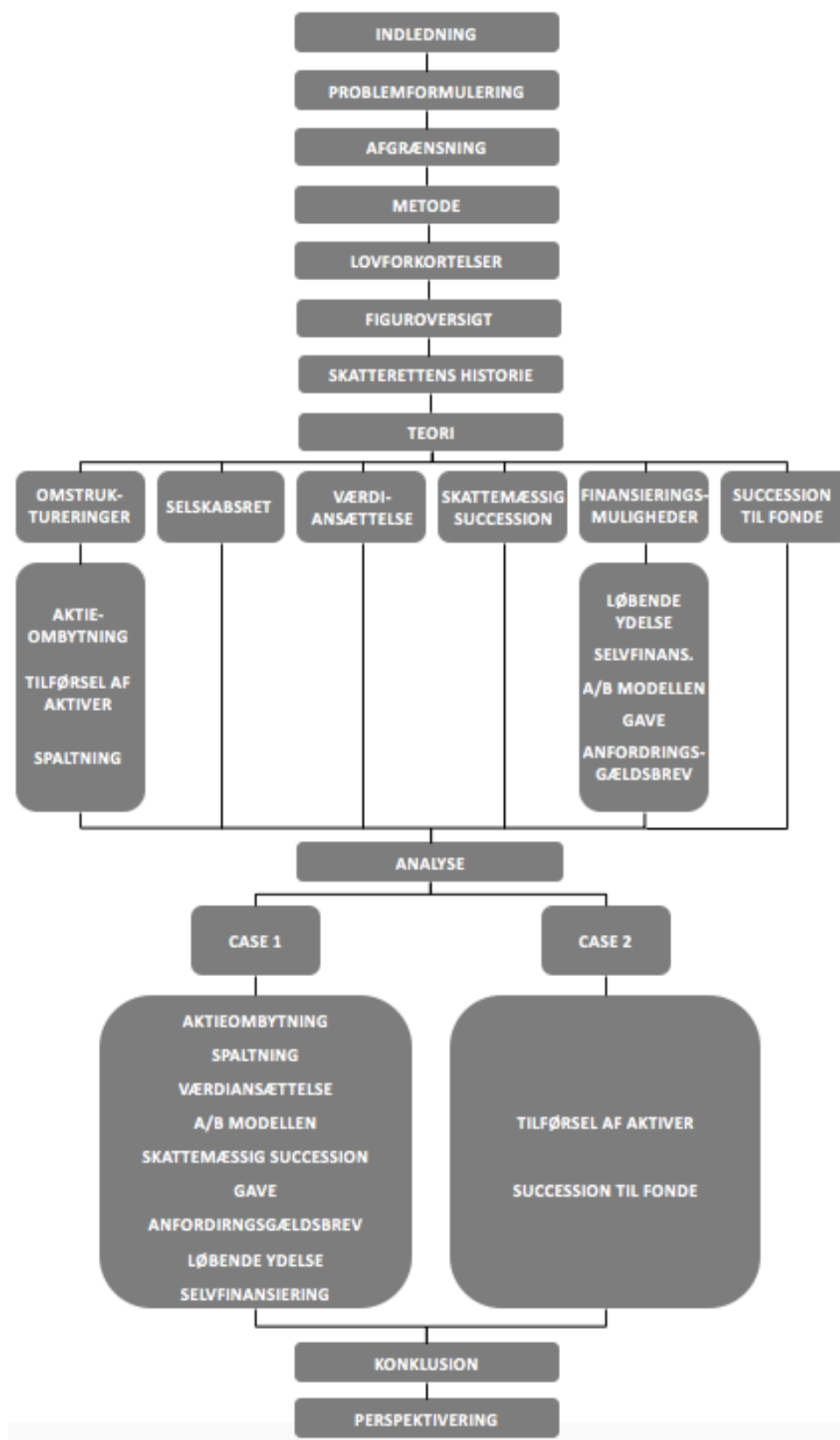
Denne del af analysen medvirker til at forstå sammenspillet imellem både omstruktureringsmodellerne, successionsmulighederne samt finansieringsmulighederne, der er i forbindelse med at udføre et generationsskifte samt for at illustrere at mulighederne er mange, men at valget af disse afhænger af den enkelte situation, som er gældende i det generationsskiftende selskab samt hos senior og junior.

Afhandlingen afsluttes med en konklusion, hvor der følger en sammenfattende besvarelse på problemstillingen "Hvilke muligheder er der for at planlægge og udføre et generationsskifte af et familieejet selskab i levende live og hvilke skattemæssige konsekvenser er der herved?"

Der vil ydermere foreligge en perspektivering, hvor den gældende lovgivning på området diskuteres.

I nedenstående figur 1 er opbygningen af afhandlingen illustreret, for at give læser et overblik herover.

FIGUR 1 – AFHANDLINGENS OPBYGNING

KILDE: EGEN TILVIRKNING

5. LOVFORKORTELSER

ABL = Aktieavancebeskatningsloven

BAL = Boafgiftsloven

DBSL = Dødsboskatteloven

EBL = Ejendomsavancebeskatningsloven

EFL = Lov om erhvervsdrivende fonde

FBL = Fondsbeskatningsloven

FUSL = Fusionsskatteloven

KGL = Kursgevinstloven

KSL = Kildeskatteloven

LL = Ligningsloven

PSL = Personskatteloven

SEL = Selskabsskatteloven

SL = Statsskatteloven

SSL = Selskabsloven

VSL = Virksomhedsskatteloven

6. FIGUROVERSIGT

Figur 1: Afhandlingens opbygning

Figur 2: Aktieombytning

Figur 3: Tilførsel af aktiver

Figur 4: Grenspaltning

Figur 5: Ophørsspaltning

Figur 6: Pengetanksreglen

Figur 7: Elevatormodellen – finansieringsmuligheder

Figur 8: Beskatning af løbende ydelser

Figur 9: A/B modellen

Figur 10: Beregning på forskellen ved nedsat og almindelig gaveafgift

Figur 11: Tidslinje for Tømrmester A/S

Figur 12: Omstruktureringer i Tømrmester A/S

Figur 13: Grenspaltning af Tømrmester A/S

Figur 14: Konstruktion efter salg af Trælast A/S

Figur 15: Værdiansættelse af Holding A/S og Tømrmester A/S

Figur 16: Konstruktion inden vedtægtsændring i Tømrmester A/S

Figur 17: Konstruktion efter anvendelse af A/B modellen i Tømrmester A/S

Figur 18: Tidshorisont for udbetaling af det forlods udbytte i Tømrmester A/S

Figur 19: Ophørsspaltning – pengetank – Tømrmester A/S

Figur 20: Kursfastsættelse af udskudt skat i Tømrmester A/S

Figur 21: Beregning af gaveafgift ved 100 % gaveoverdragelse af Tømrmester A/S

Figur 22: Beregning af gaveafgift ved delvis gaveoverdragelse af Tømrmester A/S

Figur 23: Kapitalisering af den løbende ydelse til senior i Tømrmester A/S

Figur 24: Tidslinje for Kvalitetsmøbler A/S

Figur 25: Omstrukturering i Kvalitetsmøbler A/S

7. SKATTERETTENS HISTORIE

De skatteretlige regler er hele tiden under forandring, hvilket både skyldes at praksis udvikler sig indenfor et givent område, men også fordi et skift i regeringen og regeringens mål ofte har indflydelse på det skatteretlige område. I nedenstående afsnit fremhæves ændringer omkring udvalgte emner, der er fundet væsentligt.

De centrale lovbestemmelser og skatteregler vedrørende omstruktureringer af selskaber er reguleret i fusionsskattedirektivet fra EU. Siden implementeringen af fusionsskattedirektivet i dansk ret i 1992 med lov nr. 219 af 3. april 1992, er fusionsskattedirektivet ændret over flere gange, så det gældende fusionsskattedirektiv blev vedtaget i 2009. Formålet med indførelsen af fusionsskattedirektivet, som alle lande i EU har forpligtet sig til at følge, har været at lave en fælles beskatningsordning og dermed ensartede regler for omstrukturering af selskaber for alle lande i EU.¹² Fusionsskattedirektivet giver skatteyder en ret til at foretage en skattefri omstrukturering af selskaber, medmindre formålet er skatteunddragelse eller skatteundgåelse.¹³ Fusionsskattedirektivet har dermed gjort det muligt at foretage omstruktureringer skattefrit, hvorfor det er blevet gjort mere attraktivt og lettere at foretage omstruktureringer af selskaber. Det vurderes at de mest væsentlige ændringer, som der blev indført i forbindelse med fusionsskattedirektivet, er muligheden for at foretage spaltning og tilførsel af aktiver efter FUSL §§ 15a – 15d samt indførelsen af ABL § 36, som omhandler skattefri aktieombytning.

På området for skattefrie omstruktureringer er der sket en væsentlig ændring i 2007 ved vedtagelse af lov nr. 343 af 18. april 2007. Ved denne vedtagelse blev der skabt mulighed for at gennemføre aktieombytning, tilførsel af aktiver og spaltning uden indhentelse af skattemyndighedernes forudgående tilladelse. Dette regelsæt havde virksomheder og rådgivere efterspurgt i en årrække.¹⁴ Tidligere var det nødvendigt altid at indhente tilladelse fra SKAT for at kunne foretage skattefrie omstruktureringer, hvorfor ændringen er en lempelse i forhold til tidligere. Dette skyldes at SKAT jf. fusionsskattedirektivets art. 15, stk. 1, litra a kan nægte retten til at foretage skattefrie omstruktureringer, hvis omstruktureringerne har skatteunddragelse eller skatteundgåelse som hovedformål. Forinden ændringen var dette begrundelsen for, hvorfor SKAT altid skulle godkende alle skattefrie omstruktureringer, selvom de objektive regler i fusionsskattedirektivet skulle give mulighed for at foretage en skattefri omstrukturering uden tilladelse fra SKAT. Formålet med ændringen

¹² Direktiv 2009/133EF af 19. oktober 2009

¹³ Michelsen, Askholt, Bolander, Madsen, Laursen & Jeppesen, 2017, Lærebog om indkomstskat, side 989

¹⁴ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 182

var at forbedre de skattemæssige rammevilkår for danske selskaber og skabe en mere hensigtsmæssig og sammenhængende erhvervsbeskatning i Danmark.¹⁵

I 2009 skete der en væsentlig ændring i forbindelse med skattereformen, som blev vedtaget ved lov nr. 525 af 12. juni 2009. Før denne ændring var ejertiden af en kapitalandel afgørende for, hvorvidt der skulle ske beskatning eller ej ved en afståelse fra et datterselskab. Før 2009 kunne der kun ske skattefri afståelse af kapitalandele i et datterselskab, hvis kapitalandelene der skulle afstås, havde været ejet i mere end tre år. Mængden af kapitalandele som der var ejet i datterselskabet, havde ikke betydning i forhold til afståelse, men kun i forhold til udbytteudlodning fra datterselskabet. I forbindelse med skattereformen i 2009 blev dette ejertidskrav ophævet, således det i dag er mængden af kapitalandele der ejes, som har betydning i forhold til om der sker afståelsesbeskatning eller ej. Denne ændring skete med baggrund i at indføre ensformige regler, således det er samme krav der er gældende, hvad enten der sker en afståelse eller en udbytteudlodning fra datterselskabet. I dag er det mængden af kapitalandele der ejes, som har betydning, herunder om der er tale om en datterselskabsaktie efter ABL § 4A, en koncernselskabsaktie efter ABL § 4B eller en skattefri porteføljeaktie efter ABL § 4C.¹⁶

Ved overdragelse af kapitalandele mellem interesseforbundne parter skal handelsværdien anvendes. Når overdragelsen sker mellem interesseforbundne parter, er det som udgangspunkt ikke muligt at anvende aftalen mellem parterne som grundlag for handelsværdien, da disse som udgangspunkt ikke har modstridende interesser, som der ellers ville være mellem ikke interesseforbundne parter.

Frem til 5. februar 2015 anvendtes formueskattekursen i cirkulære nr. 185 af 17. januar 1982 pkt. 17 og 18 til beregning af handelsværdien på unoterede kapitalandele. Den 5. februar 2015 trådte cirkulære nr. 9054 i kraft og fremadrettet ville TSS-Cirkulære 2000-9 skulle anvendes som vejledende retningslinje i forbindelse med fastsættelse af kapitalandele til handelsværdi. Ved fastsættelse af kapitalandelene til handelsværdi efter TSS-Cirkulære 2000-9 skal værdien af goodwill tillægges. Goodwillen beregnes efter TSS-Cirkulære 2000-10. Dette gælder både, hvad enten der er tale om at overdragelsen af kapitalandele sker som en gave eller ej.¹⁷ En af de helt store forskelle er, at der ved anvendelse af formueskattekursen ikke skulle medtages immaterielle aktiver, herunder goodwill, når handelsværdien på kapitalandelene skulle beregnes. Denne værdi skal medregnes efter TSS-Cirkulære 2000-9 og 2000-10 og derfor kan der være en væsentlig forskel på beregning af handelsværdien efter den gamle formueskattekurs og TSS-Cirkulære 2000-9 og 2000-10.

¹⁵ Folketinget, L 110 A Forslag til lov om ændring af selskabsskatteoven, aktieavancebeskatningsloven, fusionsskatteoven og andre skattelove.

¹⁶ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 180 - 181

¹⁷ SKM2015.96, Styresignal i forbindelse med ophævelse af formueskattekursen

Begrebet succession optræder i flere skatteretlige lovbestemmelser, og regulerer overdragelse med skattemæssig succession mellem forskellige parter. Successionsreglerne i KSL § 33C blev indført ved lov nr. 763 af 14. december 1988 og muliggjorde familiesuccession på kapitalandele. Tidligere medførte en overdragelse af kapital altid aktieavancebeskatning for overdrager, hvor indførelsen af successionsreglerne tilsigtede at skabe en neutralitet mellem generationsskifte i levende live og ved død. Efter indførelsen med virkning fra 1. januar 1989, var det stadig mest fordelagtigt først at foretage generationsskifte ved død, og derved lade overdragelsen ske via arvelovens regler jf. DBSL, hvor betingelserne ved at overdrage aktier var lempeligere. Dette skyldtes at der stadig var visse restriktioner ved succession i levende live, som der ikke var i arveloven. For eksempel kunne skattemæssig succession ved overdragelse af aktier kun anvendes, hvis aktiemajoritetsreglen og mindstekravet var overholdt. Derfor har successionsreglerne siden indførelsen løbende gennemgået en række ændringer og af disse ændringer kan det generelt udledes, at hensigten med ændringerne har været at forbedre mulighederne for anvendelse af successionsreglerne ved et generationsskifte samt lempe de skattemæssige hindringer for et generationsskifte. I 1993 blev det også muligt at succedere i fast ejendom, hvis ejendommen helt eller delvist blev anvendt i overdragerens erhvervsvirksomhed, som blev vedtaget ved lov nr. 427 af 25. juni 1993. Udlejning af ejendom anses ikke som en erhvervsmæssig virksomhed, hvorfor overdragelse med skattemæssig succession ikke er en mulighed for udlejningsejendomme. Reglerne vedrørende beregning af passivpost i KSL § 33D blev indført i 1994 ved lov nr. 1119 af 21. december 1994 som led i lempelse af beskatningen ved generationsskifte. Passivposten er derved en kompensation for den skatteforpligtelse, som erhververen overtager i forbindelse med overdragelser med skattemæssig succession. Passivpostberegningen har virkning for overdragelser, som finder sted 1. januar 1995 eller senere. Kravet for anvendelse af passivposten er blot, at der gives en gave i forbindelse med generationsskiftet.¹⁸

To andre væsentlige ændringer i successionsreglerne var udvidelse af personkredsen, da skattemæssig succession til nære medarbejdere blev en mulighed ved vedtagelse af lov nr. 394 af 6. juni 2002 samt mulighed for overdragelse med skattemæssig succession til tidligere ejere og samlever blev vedtaget ved lov nr. 532 af 17. juni 2008. Udover udvidelse af personkredsen med lovændringen i 2008, blev de fleste resterende forskelle på successionsreglerne ved død og i levende live udjævnet. Dette skete blandt andet med en ophævelse af hovedaktionærkravet, som omhandlede at overdrageren skulle være hovedaktionæren i selskabet samt at kravet om at den enkelte overdragelse skulle udgøre mindst 15 % af stemmerettighederne i selskabet. Dette erstattes af ABL § 34 stk. 1, nr. 2, som lovfæster at overdragelsen skal udgøre mindst 1 %

¹⁸ Folketinget, L 77 Forslag til lov om ændring af lov om afgift af arv og gave og forskellige skattelove. (Lempelse af generationsskifteafgifter m.v.)

af kapitalandelene i selskabet. Mulighederne for at overdrage kapitalandele i et selskab blev dermed udvidet væsentligt. Ændringerne i 2008 havde virkning fra 1. januar 2009.¹⁹

Tilsvarende de generelle regler omhandlende hvordan og hvem der kan succedere, er der også sket løbende ændringer vedrørende størrelsen af passiv kapitalanbringelse for selskabet, hvis det er kapitalandele der ønskes overdraget i forbindelse med generationsskiftet. Dette betegnes som pengetanksreglen. Pengetanksreglen blev i første omgang kun indført i DBSL § 29 ved vedtagelse af lov nr. 431 af 26. juni 1998 og vedrørte udelukkende udlodning med succession fra dødsboer og var udformet således, at det ikke var muligt at succedere i aktier, hvis selskabet i høj grad bestod af passiv kapitalanbringelse. Dette vanskeliggjorde et igangværende generationsskifte mellem levende, hvis overdrageren pludselig døde, idet selskabet så kunne risikere at være omfattet af pengetanksreglen.²⁰ I 2000 blev pengetanksreglen for generationsskifte i levende live indført ved vedtagelse af lov nr. 1285 af 20. december 2000, som medbragte indførelse af tilsvarende skærper i ABL.

Formålet med disse skærper var at afskære muligheden for skattemæssig succession mellem levende ved overdragelse af aktier i pengetanksselskaber, hvis væsentligste aktiver er passiv kapitalanbringelse. Derudover var ændringen begrundet i at skabe neutralitet mellem generationsskifte i levende live og ved død samt en likviditetslettende generationsskifteregel. I forbindelse med ændringen blev der indsat en objektiv væsentlighedsbedømmelse, som skulle fastslå myndighedernes opfattelse af, hvornår et selskab er omfattet af pengetanksreglen, som herefter ikke længere ville kunne generationsskiftes med skattemæssig succession. Satsen for den objektive væsentlighedsbedømmelse blev ved ændringen sat til 25 %. Dette betyder, at der ikke kunne anvendes skattemæssig succession, hvis mere end 25 % af selskabets indtægter stammede fra passiv kapitalanbringelse eller mere end 25 % af aktiverne bestod af aktiver som anses som passiv kapitalanbringelse.²¹ Siden pengetanksreglen blev indført, har denne sats ændret sig flere gange. Satsen blev ændret til 50 % ved vedtagelse af lov nr. 394 af 6. juni 2002. Forhøjelsen skete i forbindelse med et regeringsskifte og havde til formål at forbedre muligheden for at foretage et generationsskifte og dermed mindske antallet af selskaber, som vil blive ramt af pengetanksreglen.²² Satsen blev forhøjet yderligere fra 50 % til 75 % i 2006 med virkning fra 1. januar 2007.²³ Dernæst blev satsen igen nedsat til 50 % med vedtagelse

¹⁹ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 76 - 77

²⁰ Folketinget, L 100 Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Nedsættelse af skattesatsen for selskaber og fonde samt virksomhedsskatteprocenten m.m.)

²¹ Folketinget, L 36 Forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og dødsboskattebogen (Ændring af successionsreglerne ved overdragelse af aktier)

²² Folketinget, L 194 Forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven, kildeskatteloven, virksomhedsskattebogen og andre skattelove. (Succession for nære medarbejdere aktier, aktier i selskaber af finansiell karakter – generationsskifte).

²³ Folketinget, L 83 Forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre skattelove

af lov nr. 1380 af 28. december 2011, som også skete i forbindelse med et regeringsskifte. Den gældende sats er i dag 50 %. Generelt kan det ses at den røde regering har skærpet pengetanksreglen ved indførelsen på 25 % samt nedsættelsen til 50 %, hvor den blå regering har lempet satsen både i 2002 og i 2007.

En anden væsentlig ændring, som er foretaget på successionsområdet, er konsekvensen ved manglende meddelelse til SKAT i forhold til anvendelse af successionsreglerne ved et generationsskifte. Tidligere var konsekvensen ved manglende meddelelse ganske indgribende, da overdragelsen ansås som skattepligtig.²⁴ SKAT ændrede praksis ved hjælp af et styresignal af 8. april 2011, SKM2011.250, som lyder at manglende meddelelse fremover ikke automatisk medfører, at overdragelsen bliver skattepligtig. Ifølge styresignalet skal der fortsat ske meddelelse til SKAT, når der foretages en overdragelse med skattemæssig succession, men manglende meddelelse vil fremover være et bevisbyrdemæssigt spørgsmål, hvor overdrageren og erhververen skal kunne dokumentere at der er sket overdragelse med succession.

Der er også sket en væsentlig ændring på bo- og gaveafgiftsområdet. Bo- og gaveafgiften har siden 1995 været fastsat til 15 % når det gælder overdragelse til personer indenfor gavekredsen (dog med undtagelse af stedforældre og bedsteforældre, hvor afgiften er 36,25 %).²⁵ I forbindelse med vedtagelse af lov nr. 683 af 8. juni 2017 er denne afgift nedsat, hvis overdragelsen sker i forbindelse med et generationsskifte. Loven kan anvendes med tilbagevirkende kraft til 1. januar 2016. Indførelse af denne lov betyder, at der er indført en nedsat bo- og gaveafgift når der overdrages kapitalandele og virksomheder indenfor denne gavekreds. Bo- og gaveafgiften er gradvist nedsat fra 15 % til 5 % i 2020. Dette sker med baggrund i regeringens ønske om at fremme den fortsatte drift af familieejede selskaber i Danmark.²⁶

På dette område er der lige nu en større debat mellem politikerne omkring dette. En gruppe af politikerne ønsker at denne bo- og gaveafgift ændres tilbage til 15 %, hvorimod en anden gruppe ønsker at afgiften fjernes helt frem mod 2025.²⁷

Selvfinansiering er blevet en mulighed efter indførelsen af den nye Selskabslov i 2009 ved lov nr. 470 af 12. juni 2009. Før denne ændring i 2009 måtte selskaber hverken direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed i forbindelse med en tredjemands erhvervelse af kapitalandele. Dette er også udgangspunktet den dag i dag, dog foreligger der en undtagelse hertil i SSL § 206, stk. 2, som gør selvfinansiering muligt.

²⁴ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 90

²⁵ Skatteministeriet, Boafgift og gaveafgift – faktside: Reglerne for bo- og gaveafgift kort fortalt

²⁶ Folketinget, L 183 Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og forskellige andre love

²⁷ Jurainfo, Hvorfor bør du overveje generationsskifte af din familieejede virksomhed nu?

Frem til 1999 var det muligt at overdrage kapitalandele til en erhvervsdrivende fond med skattemæssig succession. Denne mulighed blev ophævet fra og med indkomståret 1999 ved lov nr. 431 af 26. juni 1998 i forbindelse med den daværende pinsepakke. Ændringen skete i forbindelse med, at muligheden for at kunne succedere til juridiske personer blev ophævet, så det kun var fysiske personer der kunne succederes til. I bemærkningerne til lov nr. 431 af 26. juni 1998 fremgår baggrunden for dette, som var at der ved overdragelse til blandet andet fonde var risiko for, at anvendelse af skattemæssig succession ville være det samme som et skatteafkald, da man mente der var tale om et skattekrav der aldrig blev udløst.²⁸

Muligheden for at kunne overdrage kapitalandele til en erhvervsdrivende fond med skattemæssig succession er nu igen i regeringens søgelys og der er nedsat en arbejdsgruppe under Skatteministeriet som på nuværende tidspunkt arbejder på en lignende model, som forventes vedtaget i 2019.²⁹

²⁸ Betænkning nr. 1374/August 1999: Betænkning om generationsskifte i erhvervslivet side 13

²⁹ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 4

8. OMSTRUKTURERINGER

I nedenstående afsnit behandles forskellige omstruktureringsmodeller, som kan være fordelagtige at anvende i forbindelse med planlægningen af et generationsskifte.

Omstruktureringsmodellerne; aktieombytning, tilførsel af aktiver og spaltning vil blive behandlet. Disse omstruktureringsmodeller bygger alle på fusionsdirektiv 90/434/EØF, som nu er indarbejdet i direktiv 2009/133/EF.

8.1. AKTIEOMBYTNING

I forbindelse med planlægningen af et generationsskifte kan der foretages en aktieombytning. Jf. ABL § 36, stk. 2 defineres en aktieombytning som værende:

”Den transaktion, hvorved et selskab erhverver en andel i et andet selskabs aktiekapital med den virkning, at det opnår flertallet af stemmerne i dette selskab, eller, hvis det allerede har et sådant flertal, erhverver en yderligere andel ved til gengæld for værdipapirer tilhørende aktionærerne i det andet selskab at tildele dem aktier eller anparter i det første selskab og eventuelt en kontant udligningssum”.

Ved en aktieombytning forstås dermed at ejeren af kapitalandelene ombytter sine kapitalandele med kapitalandele i et andet selskab. Det betegnes også som værende en uegentlig fusion, som adskiller sig fra en almindelig fusion ved, at der sker en overdragelse af kontrollen over selskabet uden at der sker en egentlig fusion med det overtagne selskab.

8.1.1. SKATTEFRI AKTIEOMBYTNING

Bestemmelserne for en skattefri aktieombytning findes i ABL § 36 som behandler aktieombytning.³⁰ Ved en skattefri aktieombytning sker beskatningen af kapitalejerne efter reglerne i FUSL §§ 9 og 11.

8.1.1.1. GRUNDLÆGGENDE BETINGELSER FOR ANVENDELSE AF SKATTEFRI AKTIEOMBYTNING

Der skal ved en aktieombytning sondres mellem betegnelsen det erhvervende selskab og det erhvervede selskab. Det erhvervende selskab er det selskab, som overtager kontrollen over et andet selskab, hvor det

³⁰ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 196

erhvervede selskab er det selskab, hvori kontrollen overtages.³¹ Der kan både være tale om, at det er et allerede eksisterende selskab som overtager kontrollen samt at dette kan være et nystiftet selskab.

Det betyder, at det erhvervende selskab får flertallet af stemmerne i det erhvervede selskab og hvis det erhvervende selskab allerede har flertallet af stemmerne, så erhverves der en yderligere andel af stemmerne. Det afgørende i forhold til flertallet af stemmerne er ikke at disse formelt set opnås, men det er nærmere at de har den gyldighedsvirkning der skal til for at kontrollen opnås.³²

Indeholder en ejerftale en bestemmelse som strider imod, at det formelle flertal af stemmerne er opnået, så er kravet i forhold til opnåelse af et flertal af stemmerne ikke opfyldt. Det kan for eksempel være, hvis der i en ejerftale er krævet at beslutninger først kan vedtages ved enstemmighed eller at en mindretalsaktionær har vetoret.³³

I SKM2006.372 foreligger en afgørelse, hvor fordelingen af stemmerne mellem to anpartshavere var 52 % og 48 %. Dog ansås anpartshaveren med 52 % af stemmerne ikke for at have det reelle flertal af stemmerne, da der i en anpartshaveroverenskomst var foreskrevet at væsentlige beslutninger skulle foretages på et anpartshavermøde. Landsretten lagde til grund, at man ud fra dette måtte antage at vedtagelse af beslutninger på anpartshavermøder ville kræve enighed.

Så på trods af, at der ikke direkte var foreskrevet at beslutninger krævede enighed, så ansås det reelle flertal af stemmerne ikke for værende opnået og dermed kunne der ikke foretages en skattefri aktieombytning.

Der er ikke krav om, at en enkelt aktionær skal besidde flertallet af stemmerne, for at kravet er opfyldt. Erhvervelsen af flertallet af stemmerne kan komme fra flere aktionærer. Kravet er blot, at det erhvervende selskab opnår kontrollen og dermed flertallet af stemmerne i det erhvervede selskab.³⁴

I forhold til kravet om at det erhvervende selskab skal opnå flertallet af stemmerne i det erhvervede selskab, så er det ikke i strid mod flertalskravet, at der sker en spaltning af det erhvervende selskab umiddelbart efter at flertallet af stemmerne er opnået, jf. ABL § 36, stk. 2, 2. pkt.

Begrebet aktieombytning omhandler enhver form for afståelse af kapitalandele, hvor vederlaget herfor gives i kapitalandele eventuelt kombineret med et kontant vederlag. I praksis anvendes aktieombytning ofte i

³¹ Juridisk vejledning: C.D.6.3.1 Introduktion til skattefri aktieombytning

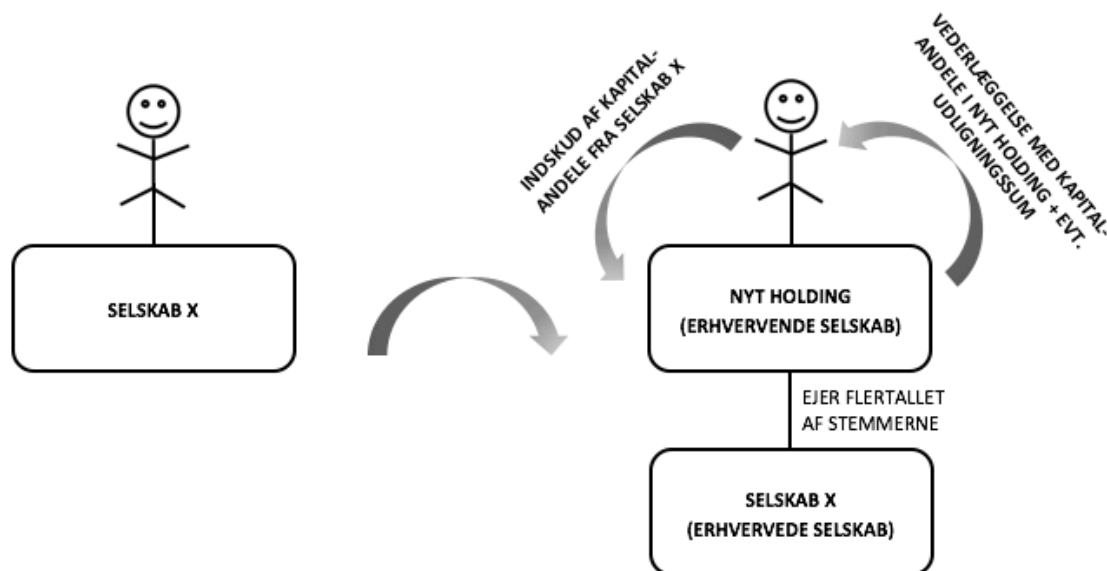
³² Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 203

³³ Juridisk vejledning: C.D.6.3.3.1 Krav om stemmeflertal

³⁴ Werlauff, 2016, Selskabsskatteret: 2016/17, side 561 - 562

forbindelse med etablering af en holdingkonstruktion som stiftes via apportindskud i form af kapitalandele fra det erhvervede selskab til det erhvervende selskab.³⁵ Nedenfor i figur 2 illustreres en aktieombytning.

FIGUR 2 - AKTIEOMBYTNING

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Aktionæren, der i dag har kapitalandele i selskab X, indskyder disse i det erhvervende selskab (Nyt holding), mod at aktionæren får aktier i det erhvervende selskab og en eventuel kontant udligningssum. Som figuren også illustrerer, så opnår det erhvervende selskab flertallet af stemmerne og dermed kontrollen over det erhvervede selskab.

Når ovenstående konstruktion etableres, så vil det være muligt for det erhvervede selskab at udlodde udbytte skattefrit til det erhvervende selskab. Dette er en mulighed når der ejes mere end 10 % af kapitalen og der dermed er tale om en datterselskabsaktie efter ABL § 4A, eller hvis der er tale om en koncernselskabsaktie efter ABL § 4B, hvor der er tale om at de to selskaber er sambeskattet efter SEL § 31, det vil sige, at der ejes mere end 50 % af kapitalen i datterselskabet. Når der er tale om en datterselskabsaktie eller koncernselskabsaktie, så kan der modtages skattefrit udbytte fra datterselskabet, jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 2.

Foruden at flertallet af stemmerne skal opnås, så kan bestemmelserne omkring en skattefri aktieombytning anvendes såfremt de juridiske personer, herunder både det erhvervende og det erhvervede selskab, er

³⁵ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 195

omfattet af begrebet selskab i en medlemsstat efter artikel 3 i direktiv 2009/133/EF eller er et selskab som er hjemmørende udenfor EU, men som svarer til et dansk aktie- eller anpartsselskab, jf. ABL § 36, stk. 1.

I forhold til dansk ret vil et selskab efter artikel 3 i direktiv 2009/133/EF være et selskab, der benævnes aktie- eller anpartsselskab samt andre selskaber der er skattepligtige efter selskabsskatteloven, dog forudsat at deres skattepligtige indkomst opgøres og beskattes efter reglerne for aktieselskaber.³⁶

I forhold til at vurdere hvorvidt et selskab udenfor EU svarer til et dansk aktie- eller anpartsselskab vurderes det i afgørelsen SKM2008.95, at et selskab på Jersey kunne sammenlignes med et dansk selskab, da SKAT lagde særligt vægt på, at der var tale om et selskab med begrænset hæftelse, et selskab med selvstændige vedtægter, aktier som var omsættelige med mulighed for at udvide deltagerkredsen samt et krav om likvidator ved likvidation af selskabet.

Reglerne i ABL § 36 finder ikke anvendelse hvis det erhvervende eller erhvervede selskab er en transparent enhed, som for eksempel et interessentskab, kommanditselskab med videre jf. ABL § 36, stk. 1, 5. pkt.

Told- og skatteforvaltningen kan endvidere give tilladelse til, at der kan ske en skattefri aktieombytning på trods af, at selskaberne ikke er et selskab i en medlemsstat eller er et selskab beliggende udenfor EU, som ikke svarer til et dansk aktie- eller anpartsselskab. Et krav vil dog være, at hele aktiekapitalen erhverves i et andet selskab eller den resterende aktiekapital erhverves, der hvor et selskab i forvejen ejer aktier i et andet selskab, jf. ABL § 36, stk. 3.

Der findes således tre grundlæggende betingelser for, at der kan foretages en skattefri aktieombytning:

- Det erhvervende selskab opnår flertallet af stemmerne i det erhvervede selskab. Hvis der i forvejen besiddes flertallet af stemmerne, er det et krav at der erhverves en yderligere andel.
- Både det erhvervende og det erhvervede selskab er selskaber i en medlemsstat eller selskaber udenfor EU som svarer til et dansk aktie- eller anpartsselskab.
- Hvis der søges om tilladelse efter ABL § 36, stk. 3, så er det et krav at det erhvervende selskab opnår det fulde ejerskab.

Herudover er det endvidere et krav for kunne gennemføre en skattefri aktieombytning, at aktionæren er fuld skattepligtig til Danmark i forbindelse med afståelsen af aktierne.

En betingelse er endvidere at vederlaget for de ombyttede aktier sker i form af ejerandele i det erhvervende selskab eventuelt kombineret med vederlag i form af kontanter.

³⁶ Rådets Direktiv 2009/133/EF, bilag 1, del A, litra e

Jf. ABL § 36, stk. 4 stilles der endvidere krav om, at aktieombytningen er gennemført indenfor en periode på 6 måneder regnet fra ombytningsdagen. Dette betyder, at vederlaget der ydes i forbindelse med aktieombytningen, skal være ydet senest 6 måneder efter ombytningsdagen. SKAT har mulighed for at forlænge denne frist. Overskrides fristen vil konsekvensen være, at aktieombytningen vil blive anset som skattepligtig.³⁷

En aktieombytning er gældende fra aktieombytningsdatoen, jf. ABL § 36, stk. 1. Ombytningsdatoen defineres som værende den dato, hvor aktieombytningen endeligt vedtages i det erhvervende selskab.³⁸

8.1.1.2. SONDRING MELLEM SKATTEFRI AKTIEOMBYTNING MED OG UDEN TILLADELSE

Der skal sondres mellem, hvorvidt der sker en skattefri aktieombytning med eller uden tilladelse fra SKAT. En skattefri aktieombytning i henhold til ABL § 36, stk. 1 – 3 kræver tilladelse fra SKAT, hvorimod en skattefri aktieombytning i henhold til ABL § 36, stk. 6 – 7 ikke kræver tilladelse fra SKAT.

Ovenstående betingelser er både gældende for en aktieombytning med og uden tilladelse fra SKAT.

For at der kan gives tilladelse fra SKAT til at gennemføre en skattefri aktieombytning i henhold til ABL § 36, stk. 1 – 3 kræves det, at det subjektive forhold omkring, at der skal foreligge en forretningsmæssig begrundelse er opfyldt. Beskrivelsen af den forretningsmæssige begrundelse skal konkretiseres og skal indeholde baggrunden for aktieombytningen samt formålet hermed. Hovedformålet med den forretningsmæssige begrundelse er, at aktieombytningen ikke må ske med det formål at foretage skatteunddragelse eller skatteundgåelse.³⁹ Et generationsskifte kan for eksempel være en gyldig forretningsmæssig begrundelse for, hvorfor der skal foretages en skattefri aktieombytning. Der skal oplyses hvorfor, at en aktieombytning er et nødvendigt element for at kunne gennemføre et generationsskifte i den konkrete situation.⁴⁰

Tidligere blev tilladelsen til at foretage en skattefri aktieombytning foretaget med baggrund i kravet om, at aktierne i det erhvervede selskab ikke måtte afstås indenfor 3 år. Praksis er senere hen ændret og nu er der mulighed for at SKAT kan lempe på dette vilkår. Hvis SKAT antager at den skattefrie aktieombytning har skatteundgåelse som formål, kan SKAT indsætte vilkår i forbindelse med tilladelsen, som for eksempel kan

³⁷ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 211 - 212

³⁸ Juridisk vejledning: C.D.7.4.1 Betingelser for skattefri aktieombytning uden tilladelse

³⁹ Juridisk vejledning: C.D.6.3.4 Subjektive betingelser for en skattefri aktieombytning

⁴⁰ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 219

være fastsættelse af et ejerkrav eller indsættelse af et anmeldelseskrav.⁴¹ Indsætter SKAT et anmeldelseskrav i tilladelsen, vil det stille krav om, at eventuelle efterfølgende ændringer skal anmeldes til SKAT. Er det forudsigelige dispositioner skal ændringer anmeldes senest 3 måneder forud for den påtænkte disposition, hvorimod uforudsigelige dispositioner skal anmeldes senest 1 måned efter forholdet er kommet til ansøgerens kundskab. Tilladelsen kan bortfalde, hvis anmeldelseskravet ikke overholdes eller hvis de ændrede forhold er af sådan en karakter, at grundlaget for den oprindelige tilladelse ikke længere er til stede.⁴²

Det er også muligt at foretage en aktieombytning uden tilladelse fra SKAT i henhold til ABL § 36, stk. 6 – 7. Hertil stilles dog at en objektiv betingelse skal være opfyldt, hvilket betyder, at det erhvervende selskab skal beholde aktierne i det erhvervede selskab i minimum 3 år jf. ABL § 36, stk. 6. Dette betegnes også som værende holdingkravet og gælder fra ombytningsdatoen.⁴³

En aktieombytning uden tilladelse fra SKAT kræver ikke, at der foreligger en forretningsmæssig begrundelse. Beholdes aktierne ikke i en periode på 3 år, så vil aktieombytningen blive skattepligtig. Årsagen til en eventuel afståelse af aktierne indenfor 3 år er uden betydning.⁴⁴ Afstås aktierne dog i forbindelse med en skattefri omstrukturering, så vil dette ikke blive anset som afståelse af aktierne og ejertidskravet samt restløbetiden vil blive videreført til de nye selskabsdeltagere, jf. ABL § 36, stk. 6, 4. og 5. pkt.

Når der er tale om en skattefri aktieombytning uden tilladelse, så er det et krav, at værdien af vederlaget; de modtagne aktier og en eventuelt kontantudligningssum, svarer til handelsværdien af de ombyttede aktier, jf. ABL § 36, stk. 6, 2. pkt. I denne forbindelse kan der indhentes et bindende svar fra SKAT inden aktieombytningen foretages.

Hvis der foretages en skattefri aktieombytning uden tilladelse, så skal det erhvervende selskab give SKAT meddelelse omkring dette senest i forbindelse med selvangivelsen for det indkomstår, hvor aktieombytningen er gennemført samt give SKAT meddelelse omkring, hvis det erhvervende selskab afstår aktierne indenfor en periode på 3 år jf. ABL § 36, stk. 7.

Forskellen på at foretage en skattefri aktieombytning med tilladelse kontra uden tilladelse er, at når der foretages en aktieombytning med tilladelse, så kan der dispenseres fra ejertidskravet på 3 år, således at en

⁴¹ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 227 - 228

⁴² Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 323 - 324

⁴³ Juridisk vejledning: C.D.7.4.1 Betingelser for skattefri aktieombytning uden tilladelse

⁴⁴ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 245 - 247

afståelse indenfor denne periode ikke udløser beskatning, hvorimod en afståelse af aktierne indenfor en periode på 3 år, når der er foretaget en skattefri aktieombytning uden tilladelse altid vil blive skattepligtig.⁴⁵ Forskellen i at kunne foretage en skattefri aktieombytning med eller uden tilladelse ligger således i, om der er en forretningsmæssig begrundelse til stede eller ej.

En skattefri aktieombytning hvad enten det sker med eller uden tilladelse fra SKAT, giver muligheden for at udskyde beskatningen til et senere tidspunkt efter ABL § 36. Der opnås således fuld succession ved anvendelse af en skattefri aktieombytning for de aktier, som aktionæren modtager i det erhvervende selskab, som vederlag for aktierne i det erhvervede selskab, jf. ABL § 36, stk. 1, jf. FUSL § 11, stk. 1. Dette betyder, at den skattemæssige position på de overdragne aktier overføres til de aktier som aktionæren modtager som vederlag i forbindelse med ombytningen. Der succederes i anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum og anskaffelseshensigt.

Vederlag i form af kontanter beskattes som udbytte hos aktionæren i det erhvervede selskab, jf. ABL § 36, stk. 1, jf. FUSL § 9. Dog vil vederlag i form af kontanter blive anset som værende en aktieafståelse, hvis aktionæren efter aktieombytningen ikke ejer aktier i hverken det erhvervende selskab, det erhvervede selskab eller i koncernforbundne selskaber.⁴⁶

8.1.2. SKATTEPLIGTIG AKTIEOMBYTNING

En skattepligtig aktieombytning er omfattet af de almindelige regler i ABL. Dette betyder, at hvis der foretages en aktieombytning, så vil kapitalejeren anses for at have afstået sine kapitalandele i det erhvervede selskab til det erhvervende selskab, jf. ABL § 30. Som vederlag herfor har kapitalejeren modtaget kapitalandele i det erhvervende selskab.

Da der er tale om at der sker afståelse efter ABL § 30, skal der foretages en avanceopgørelse og der skal ske avancebeskatning efter henholdsvis ABL §§ 8 og 12.⁴⁷

Hvis der er sket en aktieombytning mellem to selskaber, så gælder ABL § 8 som omhandler at gevinst og tab ikke medregnes ved opgørelsen af et selskabs skattepligtige indkomst, hvis der er tale om at der ejes datterselskabsaktier eller koncernselskabsaktier som omtalt ovenfor. Bestemmelsen gælder også for

⁴⁵ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 250

⁴⁶ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 211 - 212 + side 240 - 241

⁴⁷ Bille, Jensen & Nielsen, 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 64

porteføljeaktier omfattet af ABL § 4C, som er aktier der ikke er optaget til handel på et reguleret marked, hvor et selskab ejer mindre end 10 % af kapitalen.

Hvis der er sket en aktieombytning mellem en fysisk person og et selskab, så gælder ABL § 12 som omhandler at gevinst ved afståelse skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Avancen beskattes som aktieindkomst med 27 % af den del af avancen som er under 54.000 kr. (2019-sats) og med 42 % for avancer herover.⁴⁸

Det betyder også, at hvis aktieombytningen er sket mellem to selskaber, så vil der som udgangspunkt ikke være nogen skattemæssig forskel på om den er foretaget som værende en skattefri eller en skattepligtig aktieombytning.

Som ved en skattefri aktieombytning vil en kontant udligningssum som erlægges i forbindelse med vederlæggelsen af kapitalandelene blive anset som værende udbytte, medmindre der er tale om at kapitalejeren helt udtræder af koncernen, hvorved den kontante vederlæggelse vil blive anset som værende en afståelse.

En skattepligtig aktieombytning kan som ved en skattefri aktieombytning ikke foretages med tilbagevirkende kraft.⁴⁹

8.2. TILFØRSEL AF AKTIVER

Tilførsel af aktiver er et redskab, der kan anvendes i planlægningsfasen for omstrukturering af sit selskab blandt andet med henblik på et senere generationsskifte. Jf. FUSL § 15c, stk. 2, 1. pkt. defineres tilførsel af aktiver som værende:

”Ved tilførsel af aktiver forstås den transaktion, hvorved et selskab uden at være opløst tilfører den samlede eller en eller flere grene af sin virksomhed til et andet selskab mod at få tildelt aktier eller anparter i det modtagende selskabs kapital.”

Af ovenstående definition kan det udledes, at tilførsel af aktiver er en omstrukturingsmetode, der gør det muligt, at et selskab kan tilføre enten hele selskabets aktivitet eller en del af selskabets aktivitet til et andet selskab. Selskabet der tilfører betegnes som det indskydende selskab, hvor selskabet der modtager betegnes som det modtagende selskab. Det indskydende selskab fortsætter med at eksistere efter tilførslen er

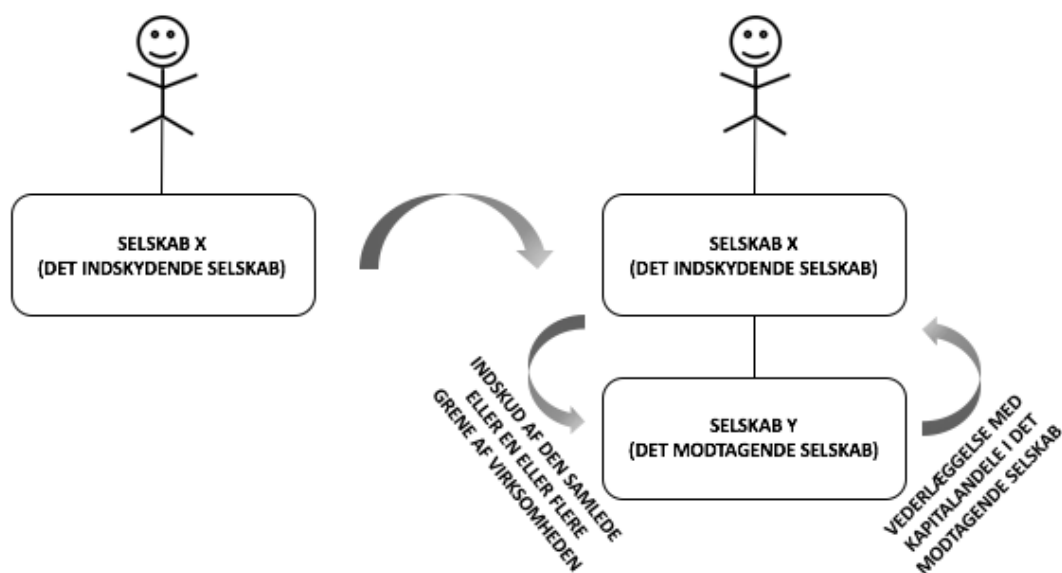
⁴⁸ Skatteministeriet, Personskatteloven: Satser og beløbsgrænser i personskatteloven.

⁴⁹ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 64

gennemført og kan udelukkende modtage kapitalandele i det modtagende selskab, som betaling for tilførslen. Det modtagende selskab kan enten være et nystiftet eller et eksisterende selskab.⁵⁰

Tilførsel af aktiver illustreres i nedenstående figur 3.

FIGUR 3 – TILFØRSEL AF AKTIVER

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Som det fremgår af ovenstående figur, er det på selskabsniveau, der sker ændringer i ejerforholdet. Kapitalejeren beholder dennes kapitalandele i det indskydende selskab, hvorfor kapitalejeren således ikke berøres af tilførslen modsat aktieombytning og spaltning, som uddybes henholdsvis i afsnit 8.1 og 8.3. Hermed er det kun det indskydende selskab, som bliver påvirket af tilførslen, da det indskydende selskab afgiver den samlede eller en eller flere grene af virksomheden til det modtagende selskab mod at modtage kapitalandele. Ydermere skal det bemærkes, at der opstår en holdingkonstruktion.⁵¹

Tilførsel af aktiver er således særdeles anvendeligt i de tilfælde, hvor selskabet har opbygget forskellige aktiviteter, hvor det risikomæssigt vil være fordelagtigt at få opdelt aktiviteterne i særskilte selskaber. Derimod er tilførsel af aktiver ikke særlig anvendelig, hvis kapitalejeren ønsker at trække sig tilbage, da det indskydende selskab forsætter, som en juridisk enhed. Derfor kan tilførsel af aktiver anvendes i planlægningsfasen for et generationsskifte.

⁵⁰ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 115

⁵¹ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 116 - 117

I forbindelse med omstrukturering på baggrund af et generationsskifte foregår omstruktureringen ofte mellem interesseforbundne parter, hvilket betyder at parterne ikke anses for at have modstridende interesser. Derfor er det yderst vigtigt, at tilførslen foretages på markedsvilkår, ellers vil SKAT kunne omstøde dispositionen. For at sikre at dette overholdes skal værdiansættelse af det tilførte ske til handelsværdier.⁵²

Det er muligt at gennemføre tilførsel af aktiver som en skattefri transaktion efter fusionsskattelovens regler eller som en skattepligtig transaktion. Dette uddybes i de 2 nedenstående afsnit.

8.2.1. SKATTEFRI TILFØRSEL AF AKTIVER

En skattefri tilførsel af aktiver vil ikke medføre beskatning af det indskydende selskabs afståelse af det tilførte, som indskydes i det modtagende selskab. Dette skyldes at selve tilførslen af aktiver og passiver ikke udløser en beskatning i det indskydende selskab, da fortjeneste eller tab på de tilførte aktiver og passiver ikke skal indgå i det indskydende selskabs skattepligtige indkomst jf. FUSL § 15d, stk. 1.⁵³ Det indskydende selskab kan udelukkende vederlægges med kapitalandele i det modtagende selskab og disse anses for anskaffet til handelsværdien af de tilførte aktiver og passiver på overdragelsestidspunktet jf. FUSL § 15d, stk. 4.⁵⁴

Det modtagende selskab succederer i det indskydende selskabs skattemæssige position vedrørende de tilførte aktiver og passiver jf. FUSL § 15d, stk. 2 med henvisning til FUSL § 8, som følge af at der ingen afståelsesbeskatning sker ved det indskydende selskab. De skattemæssige konsekvenser for det modtagende selskab vil således være at beskatningen udskydes til det modtagende selskab og det modtagende selskab indtræder i det indskydende selskabs skattemæssig stilling med hensyn til anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum, anskaffelseshensigten samt allerede foretagne afskrivninger på de pågældende aktiver.

Hvis tilførslen medfører en opsplitning af det indskydende selskabs hidtidige beskatningsgrundlag, for eksempel ved opsplitning af goodwill, skal der foretages en forholdsmæssig fordeling af det fremtidige beskatningsgrundlag mellem det indskydende og det modtagende selskab. Dette skyldes at beskatningsgrundlaget skal følge aktivet. Tilføres for eksempel det indskydende selskabs salgsafdeling til det modtagende selskab, skal der foretages en isoleret saldoopgørelse for salgsafdelingen og dens fortjeneste

⁵² Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 118 - 119

⁵³ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 327

⁵⁴ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 128

samt en samlet opgørelse for hele det indskydende selskab, hvorefter goodwill skal fordeles forholdsmæssigt mellem det indskydende og det modtagende selskab.⁵⁵

En tilførsel af aktiver foregår på selskabsniveau, modsat aktieombytning og spaltning, hvorfor tilførslen ingen skattemæssige konsekvenser har for kapitalejerne i det indskydende selskab.

Tilførselsdagen, også kaldt skæringsdagen, for tilførslen af aktiver og passiver skal som udgangspunkt være sammenfaldende med det modtagende selskabs regnskabsår jf. FUSL § 15d, stk. 2 med henvisning til FUSL § 5, stk. 1. Vederlagskapitalandele anses dog for anskaffet på tidspunktet, hvor tilførslen gennemføres og ikke på skæringsdagen, hvorfor der skal tages hensyn til værdiændringer på de tilførte aktiver og passiver i perioden fra skæringsdagen og frem til gennemførselsdatoen.⁵⁶ Det skal bemærkes, at FUSL § 5, stk. 1 ikke kan anvendes, hvis der sker afbrydelse eller etablering af en koncernforbindelse i forbindelse med tilførslen, da sambeskatningsreglerne SEL § 31, stk. 5 har forrang overfor FUSL § 5, stk. 1. Dette betyder, at hvis koncernforbindelsen jf. SEL § 31C er ophørt eller etableret i forbindelse med tilførslen, bliver skæringsdagen den dato hvor koncernforbindelsen ophører eller opstår, hvilket vil sige det tidspunkt hvor omstruktureringen er vedtaget i de deltagende selskaber.⁵⁷ Et selskabs indkomst kan således ikke føres ind i en koncern, hvorfor der i disse situationer skal udarbejdes en delperiodeopgørelse for den skattepligtige indkomst for det tilførte for perioden fra indkomstårets begyndelse frem til skæringsdagen, hvor koncernforbindelsen ophører eller etableres. Delperiodeopgørelsen vil således medføre at der skal ske periodisering af omkostninger og indtægter frem til skæringsdagen. Dog kan sambeskatningsreglerne ikke stille krav om, at der skal udarbejdes regnskaber frem til skæringsdatoen.⁵⁸ Etableres koncernforbindelsen ved erhvervelse af et selskab, som ikke har drevet erhvervsmæssig virksomhed og selskabets egenkapital blot har været uberørt indestående i et pengeinstitut, anses koncernforbindelsen for etableret ved indkomstårets begyndelse jf. SEL § 31, stk. 5, 6. pkt. Dette betyder at delperiodeopgørelse kan undgås, hvis det modtagende selskab er et nystiftet selskab eller et selskab uden erhvervsmæssig aktivitet og en uberørt egenkapital.

Ved koncernforbundne selskaber forstås selskaber med samme kreds af kapitalejere, som direkte eller indirekte har mere end 50 % ejerandele eller stemmerettigheder jf. KGL § 4, stk. 2.⁵⁹

⁵⁵ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 329 - 330

⁵⁶ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 129

⁵⁷ Juridisk vejledning: C.D.6.2.6.2 Tilførsel af aktiver fra et dansk selskab

⁵⁸ Juridisk vejledning: C.D.3.1.4.2.2 Opgørelse af indkomsten ved omstrukturering

⁵⁹ Juridisk vejledning: C.B.1.3.3.3.3 Koncernbegrebet i KGL § 4 stk. 2

Gennemføres en skattefri tilførsel af aktiver skal der gøres opmærksom på, at et skattemæssigt underskud og kildeartsbegrænsede tab (særunderskud) fra tidligere indkomstår i det indskydende selskab ikke kan fremføres til det modtagende selskab. Selvom underskuddet tilhører den samlede virksomhed eller en eller flere grene af virksomheden, som tilføres til det modtagende selskab, skal underskuddet forblive i det indskydende selskab jf. FUSL § 8, stk. 6 – 8. Det indskydende selskab kan dermed efterfølgende fremføre skattemæssigt underskud eller særunderskud fra tidligere år til opgørelse af selskabets skattepligtige indkomst eller til senere anvendelse. Dette gælder ikke hvis det indskydende og det modtagende selskab i forvejen var koncernforbundet og underskuddene var opstået i sambeskatningsperioden.⁶⁰

Skattefrie tilførsler skal anmeldes til SKAT senest 1 måned efter vedtagelsen er sket i alle de involverede selskaber jf. FUSL § 15 d, stk. 2 med henvisning til FUSL § 6, stk. 3. Dette er et anmeldelseskrav, som er en gyldighedsbetingelse for at kunne gennemføre skattefrie tilførsler af aktiver. I bekendtgørelse nr. 1003 af 6. september 2014 § 1 er der oplistet de nødvendige oplysninger, som der skal indsendes til SKAT. Dette er blandt andet hvilken type skattefri omstrukturering der er gennemført, samt hvilke selskaber der er henholdsvis det indskydende og det modtagende.⁶¹

En skattefri tilførsel af aktiver kan både foretages med og uden tilladelse fra SKAT. Lovgrundlaget til gennemførelse af en skattefri tilførsel af aktiver findes i FUSL § 15 c og d.

Der er tre grundlæggende betingelser, som skal være opfyldt for anvendelse af skattefri tilførsel af aktiver og som gælder både med og uden tilladelse fra SKAT. Disse betingelser kaldes også for grundlæggende objektive betingelser og redegøres i nedenstående afsnit. Hvorefter sondringen mellem skattefri tilførsel af aktiver med og uden tilladelse fra SKAT uddybes i efterfølgende afsnit.

8.2.1.1. GRUNDLÆGGENDE BETINGELSER FOR ANVENDELSE AF SKATTEFRI TILFØRSEL AF AKTIVER

Den første betingelse omhandler hvem der kan anvende skattefri tilførsel af aktiver. Både det indskydende og det modtagende selskab skal være omfattet af begrebet selskab i en medlemsstat i artikel 3 i direktiv 2009/133/EF og ikke ved beskatningen i Danmark anses for en transparent enhed jf. FUSL § 15 c, stk. 1, 1. pkt.⁶² Disse regler er også gældende for aktieombytning og for uddybning heraf henvises der til

⁶⁰ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 131 - 132

⁶¹ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 322

⁶² Rådets Direktiv 2009/133/EF, bilag 1, del A, litra e

aktieombytning afsnit 8.1.1.1. I SKM2006.10 bekræftes det at selskaber, som er undtaget for dansk skattepligt efter SEL § 3, ikke kan anvende skattefri tilførsel af aktiver.

Den anden betingelse for at kunne anvende reglerne om skattefri tilførsel af aktiver omhandler virksomhedskravet samt grenkravet. Disse krav er essentielle ved en skattefri tilførsel af aktiver og omhandler, at det tilførte til det modtagende selskab, skal udgøre en samlet virksomhed eller en gren af en virksomhed. Tilføres samtlige aktiver og passiver til det modtagende selskab og det indskydende selskab kan anses som en selvstændig virksomhed, vil virksomhedskravet vedrørende en samlet virksomhed være opfyldt. Mere problematisk er det at definere og vurdere hvornår der i fusionsskattelovens forstand er tale om en selvstændig gren af en virksomhed. Dette ses ved den omfattende praksis på området. Overordnet kræves det, at der er tale om et egentligt virksomhedsområde.⁶³

Der findes ikke en udtømmende liste for, hvorvidt der foreligger en selvstændig gren af en virksomhed, men det ligger fast, at det afgørende ved vurderingen er det materielle frem for det formelle indhold. Der skal være tale om en materielt identificerbar enhed. Det formelle indhold er dog kraftige indikatorer på om der foreligger en selvstændig gren af en virksomhed og udgør for eksempel en selvstændig bogholderfunktion, en selvstændig salgsafdeling eller aflæggelse af selvstændigt internt regnskab.⁶⁴ Jf. FUSL § 15c, stk. 2, 2. pkt. defineres en selvstændig gren af en virksomhed som værende:

”Ved en gren af en virksomhed forstås alle aktiver og passiver i en afdeling af et selskab, som ud fra et organisationsmæssigt synspunkt udgør en selvstændig bedrift, dvs. en samlet enhed der kan fungere ved hjælp af egne midler.”

Af ovenstående kan det udledes at en eller flere grene af en virksomhed ikke blot kan tilføres ved overførsel af aktiver til det modtagende selskab. Ved en gren forstås nemlig at apportindskud af alle aktiver og passiver i den gren, som ønskes overført til det modtagende selskab. Den pågældende gren af virksomheden skal kunne fungere ved hjælp af egne midler, og der tages højde for hvorledes det indskydende selskab organisatorisk har indrettet sin forretning. Der skal være tale om en reelt særskilt del af det indskydende selskab, for at kravet vedrørende en organisatorisk bærende enhed er opfyldt. Derudover må en selvstændig gren af en virksomhed ikke være driftsmæssig afhængig af det indskydende selskab. Alt dette vil altid bero på en konkret vurdering. For eksempel findes der praksis på området der godkender en skattefri tilførsel af aktiver, selvom det indskydende selskab finansierer det modtagende selskabs drift, som ses i Tfs1997.941.

⁶³ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 296

⁶⁴ Juridisk vejledning: C.D.6.2.3.1 Gren af en virksomhed

Den afgørende faktor er hvorvidt der handles på markedsvilkår og armslængdebegrebet dermed overholdes. Kan det modtagende selskab opnå tilsvarende finansiering ved tredjemand, skal almindelige koncerninterne finansieringer, som at stille likviditet til rådighed for koncernens øvrige selskaber, ikke forhindre anvendelse af reglerne for skattefri tilførsler i skatteretlig henseende. Tilsvarende gælder for kautioner og sikkerhedsstillelser der gives af det indskydende selskab på vegne af det modtagende selskab overfor tredjemand.⁶⁵

Derudover kan det i praksis være vanskeligt at vurdere, hvorvidt en given virksomhed består af en eller flere selvstændige grene, samt om et givent aktiv eller passiv tilhører den ene eller den anden gren af virksomheden. Derfor er der en afgrænsning af hvilke aktiver og passiver der er omfattet. Denne afgrænsning kan i praksis forekomme svær at definere, hvorfor der er omfattende praksis på området, og der skal laves en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Der skal vurderes på om aktiverne og passiverne er naturlige og nødvendige for den pågældende virksomhed. For eksempel skal driftsmidler, medarbejdere og medarbejderforpligtelser samt debitorer følge den gren af virksomheden, som de er tilknyttet.

I modsætning til øvrige aktiver indtager fast ejendom en særstatus. Fast ejendom anses som udgangspunkt som værende en selvstændig gren af en virksomhed, der frit kan placeres enten i det indskydende selskab eller det modtagende selskab. En fast ejendom kan dog i visse tilfælde ikke adskilles fra virksomhedsgrenen i forbindelse med tilførsel af aktiver. Vurderingen skal bero på en konkret vurdering.

Optager det indskydende selskab et lån kort tid før gennemførsel af skattefri tilførsel af aktiver, skal både låneprovenuet og selve lånet placeres i det samme selskab. Det er således ikke muligt at opsplitte lånet i det indskydende selskab og det modtagende selskab. Dette fastslås i SKM2002.620, hvor EF-Domstolen (nuværende EU-domstol) ikke fandt betingelserne for en skattefri tilførsel af aktiver for opfyldt, da låneprovenuet og dertilhørende gældsforpligtelse tilhørte den samme virksomhedsgren.

Andre særlige poster som er bemærkelsesværdige er aktiebesiddelse og en ideel andel af en virksomhed, for eksempel en andel i et interessentskab. Dette skyldes, at disse poster ikke kan anses som en selvstændig virksomhed og derfor ikke kategoriseres som en selvstændig gren af en virksomhed.⁶⁶

Som det fremgår af ovenstående, er overholdelse af grenkravet særdeles vigtig, da en forkert fortolkning kan medføre en omstødelse af den skattefrie tilførsel af aktiver, hvorefter omstruktureringen vil blive

⁶⁵ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 309 - 311

⁶⁶ Juridisk vejledning: C.D.6.2.3.1 Gren af en virksomhed

skattepligtig. Ved tvivl om hvorvidt grenkravet er overholdt, kan der med fordel indhentes et bindende svar fra SKAT.

Den tredje betingelse for at anvende reglerne for skattefri tilførsel af aktiver omhandler, at vederlaget udelukkende skal være i form af kapitalandele i det modtagende selskab. FUSL § 15c, stk. 2, 1. pkt. afgrænser sig således i forhold til de øvrige skattefrie omstruktureringer såsom aktieombytning og spaltning. Det er muligt både at vederlægge det indskydende selskab med nystiftet eller egne kapitalandele i det modtagende selskab. Sker tilførslen til et allerede eksisterende selskab, skal der således enten ske en kapitalforhøjelse eller hvis det modtagende selskab besidder egne kapitalandele, er det også muligt at vederlægge disse til det indskydende selskab. Hvis det indskydende selskab i forvejen er kapitalejer i det modtagende selskab, skal der stadigvæk ske vederlæggelse med kapitalandele i forbindelse med tilførslen. Det er således ikke tilstrækkeligt, at det indskydende selskabs kapitalandele stiger i værdi.⁶⁷

8.2.1.2. SONDRING MELLEM SKATTEFRI TILFØRSEL AF AKTIVER MED OG UDEN TILLADELSE

FUSL § 15c, stk. 1, 2. og 3. pkt. indeholder muligheden for at gennemføre en skattefri tilførsel af aktiver med en tilladelse fra SKAT. SKATs tilladelse vurderes med baggrund i om ovenstående generelle objektive betingelser er overholdt samt om omstruktureringen er foretaget på baggrund af fornuftige forretningsmæssige begrundelser. Der vurderes således både på objektive og subjektive forhold i forbindelse med tilladelse fra SKAT.⁶⁸

Det subjektive forhold er opfyldt, hvis der er en forretningsmæssige begrundelse for at foretage en skattefri tilførsel af aktiver. Der henvises til aktieombytning afsnit 8.1.1.2 for uddybning af den forretningsmæssige begrundelse.

Hjemmel til at foretage en skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse fra SKAT lovfæstes i FUSL § 15c, stk. 1, 4. – 7. pkt. Overholdelse af holdingkravet er forudsætningen for at gennemføre en skattefri tilførsel uden tilladelse, hvilket betyder at det indskydende selskab ikke må afstå kapitalandele i det modtagende selskab i en periode på 3 år efter tilførselstidspunktet. Hvis det indskydende selskab før tilførsel havde kapitalandele i det modtagende selskab, fanges disse kapitalandelene af holdingkravet. Det er dog muligt at afstå kapitalandelene i den 3-årige periode, hvis det sker i forbindelse med en skattefri omstrukturering og der ikke sker vedlæggelse med andet end kapitalandele. Foretages der efterfølgende skattefrie

⁶⁷ Juridisk vejledning: C.D.6.2.4.1 Vederlæggelse med aktier og anparter

⁶⁸ Juridisk vejledning: C.D.6.2.5.1 Subjektive betingelser for tilladelse

omstrukturerings videreføres holdingkravet.⁶⁹ Der henvises til aktieombytning afsnit 8.1.1.2 for yderligere uddybning.

8.2.2. SKATTEPLIGTIG TILFØRSEL AF AKTIVER

En skattepligtig tilførsel sidestilles med et almindeligt salg af den samlede virksomhed eller en eller flere grene af den pågældende virksomhed, hvorfor der vil ske realisationsbeskatning. Dermed er tilførslen ikke omfattet af de skærpede lovfæstet krav i FUSL. Dette betyder, at det er muligt at tilførslen ved en skattepligtig tilførsel af aktiver vil kunne bestå af enkeltstående aktiver, hvilket ikke er muligt ved skattefrie tilførsler.

En skattepligtig tilførsel af aktiver og passiver følger skattelovgivningens almindelige regler. Dette betyder, at det indskydende selskab bliver afståelsesbeskattet af tilførslen til det modtagende selskab. De tilførte aktiver og passiver skal foretages til handelsværdierne på overdragelsestidspunktet. Handelsværdien anses dermed for værende anskaffelsessummen på kapitalandelene, som det indskydende selskab modtager i vederlag. Det modtagende selskab anses ligeledes for have modtaget de tilførte aktiver og passiver til handelsværdien på overdragelsestidspunktet og handelsværdien bliver således det modtagende selskabs anskaffelsessum.

Derudover skal det bemærkes, at det ved skattepligtig tilførsel er muligt at vederlægge delvist med andet end kapitalandele i det modtagende selskab, idet tilførslen sidestilles med et almindeligt salg.⁷⁰

Tilførselsdagen, også kaldt skæringsdagen, for en skattepligtig tilførsel af aktiver vil som udgangspunkt være beslutningsdatoen, men jf. SEL § 4, stk. 5 er det muligt at foretage en skattepligtig tilførsel af aktiver med tilbagevirkende kraft. Dette betyder, at værdiansættelsestidspunktet og indkomstbeskatningen vedrørende det tilførte tilbagesættes. Indtægter og udgifter medregnes således hos det modtagende selskab fra skæringsdagen. De kapitalandele, som det indskydende selskab modtager i vederlag, anses dog for anskaffet på tilførselstidspunktet. Der er en række krav, som skal opfyldes før en skattepligtig tilførsel af aktiver med tilbagevirkende kraft kan foretages. Det modtagende selskab skal være nystiftet, det indskydende selskab skal ved tilførslen blive ejer af samtlige kapitalandele i det modtagende selskab, den første regnskabsperiode for det modtagende selskab skal udgøre mindst 12 måneder og skæringsdagen kan højst ske med 6 måneders tilbagevirkende kraft samt lægge efter det indskydende selskabs senest afsluttende regnskabsår. Dette

⁶⁹ Juridisk vejledning: C.D.7.3.1 Betingelser for skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse

⁷⁰ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 118 - 119

betyder, at der ikke er noget til hinder for at det indskydende selskab sælger de vedlagte kapitalandele eller optager nye kapitalejere umiddelbart efter tilførslen.⁷¹

Derudover er anmeldelseskravet til SKAT, ligesom ved en skattefri tilførsel af aktiver, også en gyldighedsbetingelse for at kunne gennemføre en skattepligtig tilførsel af aktiver. En skattepligtig tilførsel af aktiver skal anmeldes til SKAT senest 1 måned efter stiftelse af et nyt selskab.

8.3. SPALTNING

Spaltning er et særdeles brugbart redskab i forbindelse med generationsskifte. I praksis anvendes spaltning ofte i kombination med andre omstruktureringsmodeller.⁷² Jf. FUSL § 15a, stk. 2, 1. pkt. defineres spaltning som værende:

”Ved spaltning forstås den transaktion, hvorved et selskab overfører en del af eller samtlige sine aktiver og passiver til et eller flere eksisterende eller nye selskaber ved i samme forhold som hidtil at tildele sine selskabsdeltagere aktier eller anparter og eventuelt en kontant udligningssum.”

Af ovenstående definition kan det udledes, at der ved gennemførsel af en spaltning sker der en opdeling af et selskabs aktiviteter, hvorefter en del eller flere dele af det opsplittede selskabs aktiviteter overgår til et eller flere andre selskaber. Det er således muligt at dele det opsplittede selskabets aktiviteter ud i selvstændige selskaber, som både kan være eksisterende eller nye selskaber. Det opsplittede selskab betegnes som det indskydende selskab. Aktionærerne i det indskydende selskab, modtager vederlag i form af kapitalandele samt en eventuelt kontantudligningssum i det modtagende selskab.⁷³

Det er muligt at foretage en skattefri spaltning og en skattepligtig spaltning. Der sondres mellem to typer af spaltninger, hvilket er grenspaltning (uegentlig/delvis spaltning) og ophørsspaltning (egentlig/fuldstændig spaltning), som beskrives i de to kommende afsnit.

⁷¹ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 119 - 121

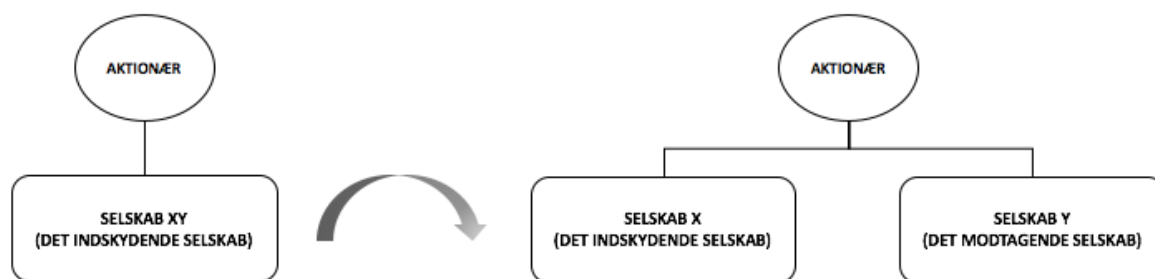
⁷² Werlauff, 2016, Selskabsskatteret: 2016/17, side 546

⁷³ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 335

8.3.1. GRENSPALTNING

Ved grenspaltning spaltes det indskydende selskab uden ophør. Her overfører det indskydende selskab en eller flere af dets virksomhedsgrene til et eller flere modtagende selskaber samtidig med at det indskydende selskab stadig består efter spaltningen.⁷⁴ Dette illustreres i nedenstående figur 4.

FIGUR 4 - GRENSPALTNING

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Et krav ved grenspaltning er, at det indskydende selskab skal overføre en samlet virksomhedsgren jf. FUSL § 15a, stk. 3. Dette betyder, at de aktiver og passiver som overføres alene skal udgøre en samlet selvstændig gren fra virksomheden, som skal være i stand til at fungere med egne midler. Det er således ikke muligt at foretage vilkårlige overførsler til de modtagende selskaber. Grenspaltning er derfor anvendelig, når der er tale om et selskab med to forskellige aktiviteter, hvor det vil være fordelagtigt at adskille de forskellige aktiviteter i to eller flere selskaber. Vurderingen af hvornår en virksomhedsgren kan anses, som en selvstændig gren af virksomheden er identisk og et fælles krav, der stilles både ved tilførsel af aktiver og spaltning, hvorfor der henvises til tilførsel af aktiver afsnit 8.2.1.1 for en nærmere definition herpå. Overholdes grenkravet ikke kan spaltningen ikke gøres skattefrit.⁷⁵

8.3.1.1. SKATTEFRI GRENSPALTNING

Foretages der en skattefri grenspaltning uden kontantvederlag, udløses der ingen afståelsesbeskatning af de aktiver og passiver der overdrages til det eller de modtagende selskaber, da der i disse situationer sker skattemæssig succession jf. FUSL § 8, stk. 1. Dette er gældende både for aktionærerne og selskaberne. Hvis der sker kontantvederlæggelse skal der ske udbyttebeskatning. Aktionærernes anskaffelsessum på de

⁷⁴ Juridisk vejledning: C.D.6.1.1 Introduktion til skattefri spaltning med tilladelse

⁷⁵ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 341 - 344

kapitalandele, som aktionærerne får overdraget fra det indskydende selskab, skal fordeles forholdsmæssigt efter den oprindelige anskaffelsessum.⁷⁶

8.3.1.2. SKATTEPLIGTIG GRENSPALTNING

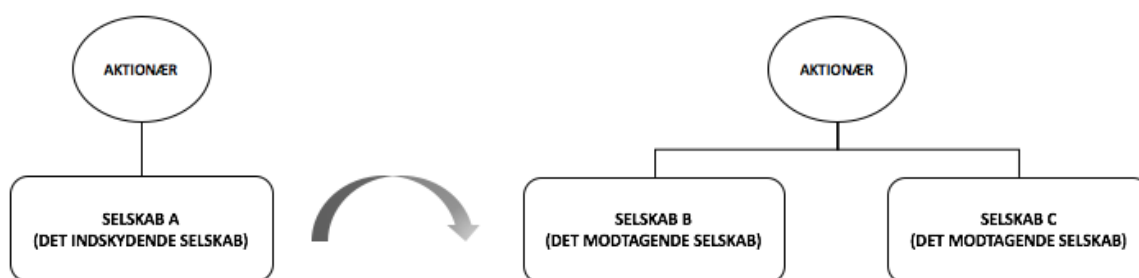
De udspaltede aktiver og passiver anses for solgt på overdragelsestidspunktet. Det indskydende selskab vil således blive afståelsesbeskattet af de udspaltede aktiver og passiver, der overdrages til det eller de modtagende selskaber. Det eller de modtagende selskaber bliver skattepligtig af de nye aktiver og passiver fra overdragelsestidspunktet og anskaffelsessummen svarer til de værdier, som det indskydende selskab er blevet beskattet af. Det eller de modtagende selskaber anses for at have anskaffet aktiverne og passiverne til handelsværdien på overdragelsestidspunktet. Aktionærerne vil blive udbyttebeskattet af værdien af det udspaltet, det vil sige værdien af den gren som overdrages til det modtagende selskab. Dette gælder uanset om vederlaget er kapitalandele eller kontante udligningssummer. Anskaffelsessummen på den tildelte kapitalandel vil svare til den værdi, som aktionæren er blevet udbyttebeskattet af.⁷⁷

8.3.2. OPHØRSSPALTNING

Når ophørsspaltning anvendes, ophører det indskydende selskab uden likvidation i forbindelse med spaltningen, da selskabet overfører samtlige af dets aktiver og passiver til to eller flere selskaber.⁷⁸

Dette illustreres i nedenstående figur 5.

FIGUR 5 - OPHØRSSPALTNING

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Ved ophørsspaltning er der intet krav til, hvorledes fordelingen til de nye selskaber skal være, hvorfor der ikke behøver at være tale om virksomhedsgrene. Dette er en væsentlig forskel i forhold til grenspaltning og

⁷⁶ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 97

⁷⁷ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 89

⁷⁸ Juridisk vejledning: C.D.6.1.1 Introduktion til skattefri spaltning med tilladelse

er en årsag til at spaltninger ofte gennemføres som ophørsspaltninger. Ophørsspaltning er derfor anvendelig ved spaltning af holdingselskaber, hvor der kun er tale om en virksomhedsgren. For eksempel hvis holdingselskabet ejes af to eller flere aktionærer, det kan være far og søn, som ønsker at have hver deres holdingselskab.⁷⁹

8.3.2.1. SKATTEFRI OPHØRSSPALTNING

Skattefri ophørsspaltning behandles på samme måde som skattefri grenspaltning, hvorfor der henvises til afsnit 8.3.1.1. Forskellen er dog at kontante udligningssummer ved ophørsspaltning skal afståelsesbeskattes, hvor kontante udligningssummer ved grenspaltning skal udbyttebeskattes. Det skal dog bemærkes at denne afståelsesbeskatning kan konverteres til udbyttebeskatning jf. FUSL § 9 som bestemmer at kontantvederlag beskattes som udbytte, hvis modtageren i forbindelse med spaltningen ejer kapitalandele i det indskydende selskab, et modtagende selskab eller et selskab koncernforbundet med det modtagende eller indskydende selskab.⁸⁰

8.3.2.2. SKATTEPLIGTIG OPHØRSSPALTNING

Ved ophørsspaltning vil det indskydende selskab være skattepligtig frem til overdragelsestidspunktet for spaltningen, hvorefter der vil ske afståelsesbeskatning. Afståelsessummen udgør de kapitalandele og eventuelle kontante udligningssummer, som det indskydende selskab modtager i forbindelse med spaltningen. Det eller de modtagende selskabers skattepligt og anskaffelsessum er som ved grenspaltning, hvorfor der henvises til afsnit 8.3.1.2. Aktionæren afstår som udgangspunkt kapitalandele i det indskydende selskab med kapitalandele i det modtagende selskab, og vil derfor som udgangspunkt blive avancebeskattet, som hvis kapitalandelene var solgt til tredjemand.⁸¹ Dog skal det bemærkes at denne afståelsesbeskatning kan konverteres til udbyttebeskatning jf. SEL § 2D, stk. 4.

⁷⁹ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 341 - 344

⁸⁰ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 96

⁸¹ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 90

8.3.3. SKATTEFRI SPALTNING VS SKATTEPLIGTIG SPALTNING

En skattefri spaltning behandles efter bestemmelserne i FUSL. En skattepligtig spaltning sidestilles med en almindelig afståelse, hvorfor bestemmelserne i FUSL ikke finder anvendelse. Det betyder dermed, at der vil ske beskatning efter de almindelige skatteregler i blandt andet ABL, KGL, EBL med videre.

Der er ikke hjemmel til at gennemføre en skattepligtig spaltning med tilbagevirkende kraft, som der er hjemmel til ved gennemførelse af en skattefri spaltning. Tilbagevirkende kraft uddybes i nedenstående afsnit.

Skattemæssigt underskud eller kildeartsbegrænsede tab (særunderskud) fra tidligere indkomstår i det indskydende selskab kan ikke anvendes eller fremføres til det eller de modtagende selskaber, medmindre det er opstået i en sambeskatningsperiode mellem selskaberne, hvor selskaberne har været koncernforbundne fra skæringsdagen til vedtagelsesdatoen for spaltningen. Dette betyder, at der ved ophørsspaltning, hvor det indskydende selskab ophører, sker fortabelse af underskud eller kildeartsbegrænsede tab, hvis disse ikke udnyttes i forbindelse med spaltningen eller der er sambeskattet selskaber. Fortabelsen er gældende både for skattefrie spaltninger jf. FUSL § 8, stk. 6 – 8 og skattepligtige spaltninger. Ved grenspaltning forbliver underskuddet eller det kildebegrænset tab i det indskydende selskab, som efterfølgende kan fremføre det til senere modregning i selskabets skattepligtige indkomst. Hvis underskuddet eller det kildebegrænset tab derimod er opstået imens det indskydende selskab har været sambeskattet, kan det fremføres til de koncernforbundne selskaber uanset om der er tale om grenspaltning eller ophørsspaltning.⁸²

Tidligere har det været diskuteret, hvorvidt et skattemæssigt underskud kunne fordeles ved en skattefri transaktion. For eksempel ved grenspaltning har det været diskuteret om underskuddet skal følge den gren i selskabet, hvor underskuddet er opstået. Denne diskussion er blevet afklaret både i SKM2016.412 og SKM2016.413, hvor det er fastslået at et skattemæssigt underskud, der er opstået i et selskab, bliver i dette selskab. Dette betyder, at hvis det indskydende selskab består efter en skattefri spaltning, bevarer det pågældende selskab de skattemæssige underskud, som er opstået i selskabet. Det skal dog bemærkes, at hvis underskuddet er opstået i en sambeskatning og der er uændret sambeskatningskreds i forbindelse med spaltningen, så besvares underskuddet upåvirket af spaltningen.

Ved skattefri spaltning gælder der et successionsprincip jf. FUSL § 8, stk. 1. Successionsprincippet gælder ikke ved en skattepligtig spaltning. Succession omtales i afsnit 11.

⁸² Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 90 + side 98 - 102

Medfører spaltningen en opsplitning af det indskydende selskabs hidtidige beskatningsgrundlag, skal der foretages en forholdsmæssig fordeling af det fremtidige beskatningsgrundlag mellem det indskydende og det modtagende selskab, ligesom ved tilførsel af aktiver.

8.3.4. GRUNDLÆGGENDE BETINGELSER FOR ANVENDELSE AF SKATTEFRI SPALTNING

Lovgrundlaget til gennemførelse af en skattefri spaltning findes i FUSL §§ 15a og b. Der findes en række grundlæggende betingelser for at anvende en skattefri spaltning. Disse kaldes også generelle objektive betingelser og uddybes nedenfor.

En betingelse for at kunne anvende reglerne om skattefri spaltning er, at både det indskydende selskab og det modtagende selskab er omfattet af begrebet selskab i en medlemsstat i artikel 3 i direktiv 2009/133/EF og ikke ved beskatningen her i landet anses for en transparent enhed jf. FUSL § 15a, stk. 1, 1. pkt.⁸³ Dette er samme betingelse, som ved anvendelse af reglerne for skattefri aktieombytning og skattefri tilførsel af aktiver.

For at anvende skattefri spaltning er det også en betingelse at aktionærerne vederlægges i forhold til deres ejerandele i det indskydende selskab. Dette er for at sikre, at der ikke rykkes på ejerforholdet mellem de to aktionærer ved spaltningen, for eksempel i forbindelse med et generationsskifte. Hvis for eksempel to aktionærer ejer henholdsvis 40 % og 60 % af et selskab, skal de to aktionærer vederlægges henholdsvis 40:100 og 60:100.⁸⁴

Ved et generationsskifte er aktionærerne ofte interesseforbundne parter. Hvis aktionærkredsen er interesseforbundne parter, skal værdiansættelsen af selskabet og ejerandelene ske til handelsværdier, hvor værdiansættelsescirkulærerne TSS-Cirkulæret 2000-9 og TSS-Cirkulæret 2000-10 skal anvendes. Disse omtales i afsnit 10.

Sammensætningen af vederlaget for en skattefri spaltning til aktionærerne kan frit vælges, dog skal mindst én aktionær vederlægges med mindst én aktie eller anpart i det modtagende selskab. Hvis der er flere modtagende selskaber, skal mindst én aktionær vederlægges med mindst én aktie eller anpart i hvert af de

⁸³ Direktiv 2009/133/EF, bilag 1, del A, litra e

⁸⁴ Juridisk vejledning: C.D.6.1.3.2 Vederlæggelse af selskabsdeltagerne

modtagende selskaber. Dette skyldes, at baggrunden for en skattefri spaltning er, at der sker skattemæssig succession på kapitalandelene som overføres.⁸⁵

Spaltningsdatoen, også kaldet skæringsdatoen, for spaltningen fastlægges efter FUSL § 5, stk. 1. Regler herfor fungerer på samme måde som ved tilførsel af aktiver, hvorfor der henvises til tilførsel af aktiver afsnit 8.2.1. Det er således muligt at foretage en skattefri spaltning med tilbagevirkende kraft, medmindre der i forbindelse med spaltningen sker afbrydelse eller etablering af en koncernforbindelse, hvor sambeskatningsreglerne i SEL § 31, stk. 5 skal anvendes.

Derudover skal det kort bemærkes, at der er et anmeldelseskrav til SKAT, som er en gyldighedsbetingelse for at kunne anvende skattefri spaltning. Anmeldelseskravet omhandler at den skattefri spaltning skal anmeldes til SKAT senest 1 måned efter spaltningen er vedtaget i alle de deltagende selskaber, jf. FUSL § 6, stk. 3. Anmeldelseskravet og indhold er tilsvarende ved skattefri tilførsel af aktiver.⁸⁶

8.3.4.1. SONDRING MELLEM SKATTEFRI SPALTNING MED OG UDEN TILLADELSE

Som ved skattefri aktieombytning og tilførsel af aktiver, sondres der mellem at gennemføre en skattefri spaltning med og uden tilladelse fra SKAT. Ovenstående grundlæggende betingelser er gældende både for en skattefri spaltning med og uden tilladelse fra SKAT.

SKATs hjemmel til at give tilladelse til at gennemføre en skattefri spaltning findes i FUSL § 15a, stk. 1, 2. – 3. pkt. Tilladelsen kræver, ligesom ved aktieombytning og tilførsel af aktiver, at det subjektive forhold vedrørende forretningsmæssig begrundelse er opfyldt. Der henvises til aktieombytning afsnit 8.1.1.2 for uddybning af den forretningsmæssige begrundelse. Der findes omfattende praksis på området. Overordnet kan det antages, at hvis spaltningen anvendes til at gøre en skattepligtig afståelse til en skattefri spaltning, så gives der ikke tilladelse. Hvis tilladelsen ikke gives, bliver spaltningen en skattepligtig spaltning. Det skal bemærkes at spaltningen skal gennemføres af hensyn til virksomhedens drift, herunder fremtidige ønsker om generationsskifte, investering, ekspansion med videre.⁸⁷

Det er muligt at foretage en skattefri spaltning uden tilladelse fra SKAT. Hjemmel til dette findes i FUSL § 15a, stk. 1, 5. – 11. pkt. Hertil stilles der dog objektive betingelser. En objektiv betingelse er holdingkravet, som ligesom ved aktieombytning og tilførsel af aktiver skal være opfyldt jf. FUSL § 15a, stk. 1, 5. pkt. Dette

⁸⁵ Werlauff, 2016, Selskabsskatteret: 2016/17, side 549

⁸⁶ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 347 - 348

⁸⁷ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 348-365

medfører at selskabsaktionærer der har en ejerandel efter spaltningen på mindst 10 % eller har skattefrie porteføljeaktier jf. ABL § 4C i et af de deltagende selskaber, har et ejertidskrav på 3 år fra tidspunktet hvor den skattefrie spaltning er gennemført. Ejertidskravet er ikke gældende for fysiske personer eller selskabsaktionærer med en ejerandel på under 10 %. Det er muligt at foretage efterfølgende skattefrie omstruktureringer, hvis der ikke modtages kontante udligningssummer. I sådanne situationer vil holdingkravet videreføres.⁸⁸ For yderligere uddybning af holdingkravet henvises der til aktieombytning afsnit 8.1.1.2.

Skattefri spaltning uden tilladelse adskiller sig fra skattefri aktieombytning og skattefri tilførsel af aktiver, da der findes en række yderligere objektive betingelser også kaldet værnsregler, som ydermere skal være opfyldt for, at en skattefri spaltning uden tilladelse kan gennemføres.

FUSL § 15a stk. 1, 11. pkt. omhandler en værnsregel, som vedrører at en skattefri spaltning uden tilladelse ikke kan anvendes, hvis der i en periode på 3 år forud for spaltningen er overdraget aktier i det indskydende selskab uden skattemæssige succession til et eller flere selskaber, som er koncernforbundet med det indskydende selskab eller den oprindelige ejer. Dette gælder både for datterselskabsaktier jf. ABL § 4A, koncernselskabsaktier jf. ABL § 4B og skattefrie porteføljeaktier jf. ABL § 4C. Hvis aktierne var overdraget med succession, ville holdingkravet være gældende, hvorfor dette er en værnsregel, som gælder forud for spaltningen.

Hvis selskabsaktionærer efter spaltningen ejer mindst 10 % af det indskydende selskab kan der ikke tildeles kontantvederlag til dem. Denne kontantvederlagsbegrænsning er en værnsregel, som gælder ved anvendelse af skattefri spaltning uden tilladelse samt hvis aktierne i det indskydende selskab er omfattet af datterselskabsaktier efter ABL § 4A, koncernselskabsaktier efter ABL § 4B og skattefri porteføljeaktier efter ABL § 4C.⁸⁹

Ved skattefri spaltning uden tilladelse er der endnu en værnsregel jf. FUSL § 15a, stk. 1, 8. pkt., som omhandler at reglerne om skattefri spaltning uden tilladelse ikke kan anvendes, hvis der er flere selskabsdeltagere og en eller flere af disse har været selskabsdeltager i under 3 år uden at have rådet over flertallet af stemmerne, men efter spaltningen opnår et flertal af stemmerne. Denne værnsregel skal forhindre spaltninger, som har til formål at foretage skattefrie frasalg af en del af selskabet.

⁸⁸ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 365 - 367

⁸⁹ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 370

En anden værnsregel for at anvende skattefri spaltning uden tilladelse er, at forholdet mellem aktiver og passiver, som overføres til det eller de modtagende selskaber, skal svare til forholdet mellem aktiver og passiver i det indskydende selskab, jf. FUSL § 15a, stk. 2, 3. pkt. Dette er et balancetilpasningskrav, som gør det vanskeligt at gennemføre en grenspaltning uden tilladelse fra SKAT, hvor både grenkravet og kravet vedrørende aktiver og passiver skal opfyldes. Alternativet vil være at gennemføre en skattefri spaltning med tilladelse og derved undgå balancetilpasningskravet.

For at anvende en skattefri spaltning uden tilladelse er der også en værnsregel, som bestemmer at vederlagsaktier eller vederlagsanparter som bliver udstedt i det modtagende selskab, skal svare til handelsværdien af de overførte aktiver og passiver, jf. FUSL § 15a, stk. 2, 2. pkt.⁹⁰

Forskellen på at foretage en skattefri spaltning med tilladelse og uden tilladelse fra SKAT er, at når der foretages en skattefri spaltning uden tilladelse skal de ovenstående værnsregler overholdes og hvis der foretages en skattefri spaltning med tilladelse, skal der foreligge en forretningsmæssig begrundelse, hvorfor de ovenstående værnsregler ikke behøves opfyldt. Dette betyder, at der er et subjektiv forhold ved anvendelse af skattefri spaltning med tilladelse, hvor der er yderligere objektive betingelser ved skattefri spaltning uden tilladelse. Hvis de objektive betingelser ikke overholdes, bliver spaltningen skattepligtig. Det er muligt først at gennemføre en spaltning uden tilladelse og efterfølgende søge om tilladelse, hvis der for eksempel er behov for at sælge indenfor de 3 års ejertidskrav, som er holdingkravet. Dette kræver dog at den forretningsmæssige begrundelse kan dokumenteres.⁹¹

⁹⁰ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 367 - 369

⁹¹ Bille et al., 2015, Omstrukturering: Skatteregler i praksis, side 110

9. SELSKABSRETTENS FORMKRAV TIL OMSTRUKTURERINGER

Udover at der stilles en række krav i skattemæssig henseende til omstruktureringsmodellerne aktieombytning, spaltning og tilførsel af aktiver, så stilles der også en række krav rent selskabsretligt.

Spaltning og aktieombytning er kendetegnet ved, at der foreligger universalsuccession, hvilket betyder at ret og pligt overgår fra det indskydende til det modtagende selskab. Det betyder, at en af disse omstruktureringer kan foretages uden kreditorernes samtykke. Der foreligger ikke universal succession ved tilførsel af aktiver og foretages en sådan omstrukturering, så skal kreditorernes samtykke indhentes.⁹²

Selskabsretten indeholder ikke et særskilt afsnit omkring aktieombytning og tilførsel af aktiver. I dette tilfælde finder reglerne i lovens kapital 3 anvendelse. Dette kapitel omhandler de almindelige regler som er gældende for stiftelse af selskaber.

Selskabsretten indeholder derimod et særskilt afsnit omkring spaltning, som findes i lovens kapitel 15.

9.1. STIFTELSE AF ET SELSKAB

Når der er tale om selskabsrettens formkrav til aktieombytning og tilførsel af aktiver gælder reglerne i SSL kapitel 3 §§ 24 – 44 som omhandler fremgangsmåden og kravene ved stiftelse af et nyt selskab. Der er følgende selskabsretlige fremgangsmåde og krav ved stiftelse af et nyt selskab i SSL:

- § 24: Et selskab kan stiftes af en eller flere stiftere. Der stilles krav om, at stifter ikke må være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs. Derudover skal stifter være myndig. Hvis der er tale om, at stifter er en juridisk person, skal denne have retsevne, hvilket vil sige, at den juridiske person skal kunne erhverve rettigheder, indgå forpligtelser og skal kunne være part i retssager. Hvis der er tale om at selskabet som er stifter, selv er under stiftelse, så kan dette ikke være stifter af et A/S eller et ApS, da det endnu ikke har erhvervet retsevne. Dette sker først ved registreringen.⁹³
- § 25: Stifterne skal underskrive et stiftelsesdokument, der skal indeholde selskabets vedtægter. Dette skal underskrives personligt eller ved fuldmagt.
- § 26: Stiftelsesdokumentet skal indeholde oplysninger om følgende:
 1. Navn, bopæl og eventuelt CPR-numre for selskabets stiftere.
 2. Tegningskursen for kapitalandelene.
 3. Frister for tegning og indbetaling af kapitalandelene.

⁹² Werlauff, 2016, Selskabsret, side 741 - 744

⁹³ Werlauff, 2016, Selskabsret, side 196

4. Fra hvilken dato stiftelsen skal have selskabsretligt retsvirkning.
 5. Fra hvilken dato stiftelsen skal have regnskabsmæssig virkning.
 6. Hvorvidt selskabet skal betale omkostningerne i forbindelse med stiftelsen.
- § 27: Følgende forhold skal også fremgå af stiftelsesdokumentet, såfremt der er truffet beslutning herom:
 1. Særlige rettigheder eller fordele, der skal tilkomme stiftere eller andre. Dette kan for eksempel være en stifters ret til at bebo en af selskabet ejede ejendomme.⁹⁴
 2. Stifteraftaler som kan medføre selskabet en væsentlig økonomisk forpligtelse.
 3. Om kapitalandelene kan tegnes via apportindskud.
 4. Fravalg af revision hvis dette er tilladt efter årsregnskabsloven.
 5. Størrelsen på den del af den tegnede kapital, der er indbetalt på tidspunktet for stiftelsen.
 - § 28: Vedtægterne for det nystiftede selskab skal indeholde følgende oplysninger:
 1. Selskabets navn og eventuelle binavne. Navnet skal være udtryk for selskabets aktiviteter og må ikke vildlede. Derudover skal navnet give udtryk for, hvilken selskabsform der er tale om. Derudover må navnet ikke være at forveksle med andre selskabers navne. Derudover må navnet ikke krænke andre virksomheder, selskaber eller personer som har adkomst til navnet.⁹⁵
 2. Kapitalselskabets formål.
 3. Selskabskapitalens størrelse og antallet af kapitalandele eller kapitalandelenes pålydende værdi.
 4. Kapitalandelenes rettigheder – herunder for eksempel stemmerettigheder.⁹⁶
 5. Selskabets ledelsesorganer samt den valgte ledelsesstruktur. I aktieselskaber stilles der yderligere krav omkring oplysning af det antal medlemmer, der kan være i de forskellige ledelsesorganer og eventuelle suppleanter samt valgperioden for det øverste ledelsesorgan.
 6. Indkaldelse til generalforsamling herunder indkaldelsesmåde og indkaldelsesfrist.⁹⁷
 7. Selskabets regnskabsår.
 - § 29: Vedtægterne skal ydermere indeholde oplysninger om de beslutninger, der efter selskabsloven skal optages i vedtægterne. Hvis selskabet har en begrænset levetid, skal det seneste ophørstidspunkt herfor også angives i vedtægterne.
 - § 30: Tegning af kapitalandele skal ske på stiftelsesdokumentet med eventuelle bilag.

⁹⁴ Bemærkning nr. 149 til SSL § 27

⁹⁵ Bemærkning nr. 158 til SSL § 28

⁹⁶ Bemærkning nr. 161 til SSL § 28

⁹⁷ Bemærkning nr. 164 til SSL § 28

- § 31: Kapitalandele kan ikke tegnes under forbehold eller til underkurs (under kurs 100).
- § 32: Stifterne bestemmer om tegningen af kapitalandele kan accepteres. Hvis der er flere stiftere skal beslutningen træffes i enighed.⁹⁸
- § 33: Der skal mindst være indbetalt 25 % af selskabskapitalen, dog minimum 40.000 kr. Fastsættes der en overkurs i aktieselskaber skal denne indbetales fuldt ud. I anpartsselskaber er der ikke krav om, at en overkurs indbetales fuldt ud. Sker indbetaling som apportindskud skal hele selskabskapitalen og en eventuel overkurs indbetales fuldt ud. Ikke indbetalt selskabskapital kan kræves indbetalt på anfordring af selskabets centrale ledelsesorgan med en frist på mindst 2 uger, dog ikke mere end 4 uger.
- § 34: Kapitalejernes rettigheder består uanset som kapitalandelen er fuldt indbetalt. En kapitalejer har pligt til at indbetale på en kapitalandel, når det centrale ledelsesorgan anmoder om dette. Dog kan kapitalejeren til enhver tid betale det udestående beløb på en kapitalandel, uanset om der er anmodet herom. Hvis kapitalejeren ikke har indbetalt på en kapitalandel efter anmodning fra det centrale ledelsesorgan, kan denne kapitalejer ikke udøve sin fulde stemmeret på generalforsamlingen.
- § 35: Indbetales der via apportindskud skal værdierne have en påviselig økonomisk værdi. Dette kan ikke bestå af en pligt til at skulle udføre et stykke arbejde eller levere en tjenesteydelse.
- § 36: Hvis der skal ske indbetaling via apportindskud skal stiftelsesdokumentet vedhæftes en vurderingsberetning. Denne vurdering må ikke være foretaget mere end 4 uger før stiftelsesdokumentets underskrivelse. I så fald skal der foretages en ny vurdering.
- § 37: Vurderingsberetningen skal udarbejdes af en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd.
- § 38: Kravet om en vurderingsberetning gælder ikke ved apportindskud af nedenstående nr. 1 og nr. 2, så længe selskabets centrale ledelsesorgan er ansvarlig for, at disse indskud ikke er til skade for selskabet eller dets kapitalejere eller kreditorer:
 1. Aktiver og forpligtelser som er målt til dagsværdi og præsenteret individuelt i et års- eller koncernregnskab for det forudgående regnskabsår, som er udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i årsregnskabsloven eller de internationale regnskabsstandarder.
 2. Værdipapirer eller pengemarkedsinstrumenter der optages til den gennemsnitskurs, som de er blevet handlet til på et reguleret marked indenfor de seneste 4 uger forud for underskrivelse af stiftelsesdokumentet.

⁹⁸ Werlauff, 2016, Selskabsret, side 216 - 217

- § 39: Hvis der i forbindelse med stiftelsen af selskabet ikke er valgt en ledelse og eventuelt en revisor i selskabet, skal stifterne senest 2 uger fra underskrivelsen af stiftelsesdokumenterne afholde en generalforsamling herom.
- § 40: Selskabet skal registreres i Erhvervsstyrelsens IT-system eller anmeldes til registrering senest 2 uger efter underskrivelsen af stiftelsesdokumentet. Selskabet kan ikke registreres medmindre der er indbetalt mindst 25 % af den samlede kapital, dog minimum 40.000 kr. En eventuel overkurs skal være indbetalt i henhold til § 33. Stiftelsen af selskabet får retsvirkning fra den dag stiftelsesdokumenterne underskrives eller pr. den dato som er anført i stiftelsesdokumenterne.
- § 41: Hvis selskabet ikke er registreret kan det ikke erhverve rettigheder, indgå forpligtelser eller være part i retssager med undtagelse af søgsmål til indkrævning af tegnet selskabskapital og andre søgsmål vedrørende tegningen. Når selskabet er under stiftelse skal ordene "under stiftelse" tilføjes til selskabets navn.
- § 42: Selskabets centrale ledelsesorgan er ansvarlig for, at erhvervelsen af aktiver fra stiftere, kapitalejere og medlemmer af ledelsen ikke er til skade for selskabet, dets kapitalejere eller kreditorer.
- § 42a: For et aktieselskab gælder det, at erhvervelse af aktiver fra en stifter skal godkendes af generalforsamlingen hvis:
 1. Erhvervelsen af aktiver sker i tiden fra datoen for stiftelsesdokumentets underskrift og indtil 24 måneder efter at aktieselskabet er registreret og
 2. Vederlaget svarer til mindst 1/10 af selskabskapitalen.
- § 43: For aktieselskaber gælder det endvidere, at hvis de erhverver aktiver fra en stifter og erhvervelsen er omfattet af § 42a, så skal der udarbejdes en vurderingsberetning.
- § 44: Det centrale ledelsesorgan i det stiftende selskab skal offentliggøre redegørelsen og vurderingsberetningen eller ledelseserklæringen i Erhvervsstyrelsens IT-system, senest 2 uger efter generalforsamlingen har godkendt erhvervelsen.

9.2. SPALTNING

Når der er tale om selskabsrettens formkrav til spaltning gælder reglerne i SSL kapital 15 §§ 254 – 270. Der er følgende selskabsretlig fremgangsmåde og krav ved spaltning af selskaber:

- § 254: Det er generalforsamlingen i et selskab, der kan træffe beslutning om spaltning heraf. En spaltning kan gennemføres uden kreditorernes samtykke.

- § 255: De centrale ledelsesorganer i de bestående selskaber, som deltager i spaltningen skal oprette og underskrive en spaltningsplan i forening, det vil sige, at alle medlemmer af bestyrelsen skal underskrive. Hvis der ikke findes en bestyrelse, så skal et tilsvarende centralt ledelsesorgan underskrive.⁹⁹ Dog kan det i anpartsselskaber aftales, at der ikke skal udarbejdes en spaltningsplan. Spaltningsplanen skal indeholde følgende, jf. § 255, stk. 3, nr.:
 1. Selskabernes navne og eventuelle binavne.
 2. Selskabernes hjemsted.
 3. En nøjagtig beskrivelse og fordeling af de aktiver og forpligtelser, som skal overføres samt de som forbliver i hvert af selskaberne.
 4. Vederlaget til kapitalejerne i det indskydende selskab.
 5. Fordeling af vederlaget samt fordeling af kapitalandele i det modtagende selskab til kapitalejere i det indskydende selskab.
 6. Hvornår kapitalandelene der ydes som vederlag giver ret til udbytte.
 7. Rettigheder i det modtagende selskab, der tillægges indehavere af kapitalandele og gældsbreve med særlige rettigheder i det indskydende selskab.
 8. Andre rettigheder til fordel for indehavere af de i nr. 7 nævnte kapitalandele og gældsbreve.
 9. Notering af de kapitalandele der ydes som vederlag.
 10. Det tidspunkt hvorfra det indskydende selskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt skal anses for overgået.
 11. Særlige fordele der gives medlemmerne af selskabets ledelse.
 12. Udkast til vedtægter, hvis der i forbindelse med spaltningen dannes nye selskaber.
- § 255, stk. 4: Spaltningsplanen skal være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori den regnskabsmæssige virkning indtræffer.
- § 256: Det centrale ledelsesorgan i de bestående selskaber, der deltager i spaltningen skal udarbejde en skriftlig redegørelse, hvori spaltningen og en eventuel spaltningsplan (kan fravælges for anpartsselskaber) forklares og begrundes. Derudover skal redegørelsen indeholde oplysninger om fastsættelsen af vederlaget for kapitalandelene i det indskydende selskab. Dog kan kapitalejerne ved enighed beslutte, at der ikke skal laves en spaltningsredegørelse.
- § 257: Der skal udarbejdes en mellembalance såfremt spaltningsplanen er underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som selskabets seneste årsrapport vedrører. Hvis der ikke er udarbejdet en spaltningsplan, skal der udarbejdes en mellembalance såfremt, at beslutningen om

⁹⁹ Bemærkning nr. 1.229 til SSL § 255

fravalg af spaltplingsplan er sket mere end 6 måneder efter udløbet af det regnskabsår, som selskabets seneste årsrapport vedrører. Hvis selskabet er underlagt revisionspligt skal mellembalancen være revideret. Hvis selskabet ikke er underlagt revisionspligt, så er det selskabets generalforsamling eller ledelse der frivilligt beslutter om en denne skal revideres eller underligges andet arbejde fra revisor.¹⁰⁰ Mellembalance fravælges, såfremt der er enighed blandt kapitalejerne.

- § 258: Hvis der i forbindelse med spaltningen sker kapitalforhøjelser i det modtagende aktieselskab eller der opstår et nyt aktieselskab i forbindelse med spaltningen, så skal der indhentes en vurderingsberetning. Dette krav er ikke gældende for anpartsselskaber.¹⁰¹ Vurderingsberetningen må ikke være udarbejdet mere end 3 måneder før tidspunktet for spaltningens vedtagelse.
- § 259: For selskaberne der deltager i spaltningen, skal der udarbejdes en skriftlig udtalelse om spaltplingsplanen herunder vederlaget fra en vurderingsmand. Hvis spaltplingsplanen er fravalgt, skal vurderingsmanden alligevel komme med en skriftlig udtalelse om den påtænke spaltning herunder vederlaget. Udtalelsen skal indeholde en erklæring om, hvorvidt vederlaget til kapitalejerne er rimeligt. Kapitalejerne kan dog i enighed beslutte, at der ikke skal udarbejdes en sådan udtalelse.
- § 260: Vurderingsmændene skal også oplyse, hvorvidt kreditorerne i selskaberne antages at være tilstrækkeligt sikrede efter spaltningen i forhold til selskabets nuværende situation. Kapitalejerne kan i enighed beslutte at en sådan erklæring ikke skal udarbejdes.
- § 261: Hvis vurderingsmændene vurderer at kreditorerne ikke er tilstrækkeligt sikrede efter spaltningen, kan kreditorerne, hvis fordringer er stiftet forud for Erhvervsstyrelsens offentliggørelse, senest 4 uger efter offentliggørelsen anmelde deres fordringer til selskabet.
- § 262: Erhvervsstyrelsen skal modtage en kopi af spaltplingsplanen senest 4 uger efter at denne er underskrevet, såfremt den er udarbejdet. Overskrides fristen, kan spaltningen ikke vedtages. Er spaltplingsplanen fravalgt, så skal dette meddeles Erhvervsstyrelsen. Vurderingsmandserklæringen om kreditorernes stilling skal ligeledes indsendes til Erhvervsstyrelsen, og er denne fravalgt skal dette ligeledes meddeles Erhvervsstyrelsen.
- § 263: Beslutningen om at gennemføre en spaltning må tidligst træffes 4 uger efter, at Erhvervsstyrelsen har offentliggjort oplysninger omkring den påtænkte spaltning. Hvis et anpartsselskab fravælger spaltplingsplanen, så er der ikke krav omkring at Erhvervsstyrelsen skal have foretaget offentliggørelse, inden anpartshaverne kan træffe beslutning om at gennemføre spaltningen, såfremt der er udarbejdet en erklæring fra en vurderingsmand omkring kreditorernes stilling, hvori kreditorerne findes tilstrækkeligt sikrede efter spaltningen.

¹⁰⁰ Bemærkning nr. 1.237 til SSL § 257

¹⁰¹ Bemærkning nr. 1.242 til SSL § 258

- § 264: I det indskydende selskab træffer generalforsamlingen beslutningen omkring spaltning. Dette kræver enten dobbelt 2/3 majoritet efter SSL § 106, hvilket betyder, at beslutningen skal tiltrædes af mindst 2/3 af stemmerne samt 2/3 af selskabskapitalen, som er repræsenteret på generalforsamlingen eller 100 % stemmeenighed efter SSL § 107.
- § 265: I det bestående modtagende selskab træffes beslutningen om spaltning af det centrale ledelsesorgan. Hvis de modtagende selskaber opstår i forbindelse med spaltningen, skal der ikke træffes en beslutning om spaltning heri.¹⁰²
- § 266: I de bestående selskaber som deltager i spaltningen, skal det centrale ledelsesorgan oplyse om begivenheder af væsentlig betydning, der er indtruffet i tiden mellem spaltningsplanens underskrivelse og generalforsamlingen. Hvis en spaltningsplan er fravalgt, skal dette ske mellem selskabets seneste aflagte årsrapport og generalforsamlingen.
- § 267: Hvis vederlaget for kapitalandelene i det indskydende selskab ikke er rimelige og sagligt begrundet og der er taget forbehold herfor på generalforsamlingen, hvor der blev truffet beslutning om spaltningens gennemførelse, kan kapitalejerne i det indskydende selskab kræve godtgørelse.
- § 268: Spaltningen anses som udgangspunkt for gennemført og det indskydende selskabs rettigheder og forpligtelser anses for overgået til de modtagende selskaber når:
 1. Spaltningen er besluttet i alle bestående selskaber.
 2. Kreditorernes eventuelle anmeldte krav er opgjort.
 3. Kapitalejernes krav om godtgørelse er opgjort eller der er stillet betryggende sikkerhed.
 4. Medlemmer til øverste ledelsesorgan og revisor er opfyldt.
 5. Der er ansat en direktion, hvis der dannes selskaber, hvor det øverste ledelsesorgan er en bestyrelse eller et tilsynsråd.
- § 268, stk. 2: Spaltningen anses dog først for værende gennemført på det regnskabsmæssige virkningstidspunkt, hvis tidspunktet for det indskydende selskabs rettigheder og forpligtelser regnskabsmæssigt anses for overgået til de modtagende selskaber, er efter tidspunktet for beslutningen om at gennemføre spaltningen.
- § 269: Selskaberne skal registreres eller anmeldes til registrering i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter, at der er truffet beslutning om denne spaltning i alle de bestående selskaber.
- § 270: Hvis der er tale om en lodret spaltning, det vil sige, hvis det modtagende selskab ejer samtlige kapitalandele i det indskydende selskab, kan det centrale ledelsesorgan i det indskydende selskab træffe beslutning om spaltningen.

¹⁰² Bemærkning nr. 1.261 til SSL § 265

10. VÆRDANSÆTTELSE

I forbindelse med overdragelse af kapitalandele for eksempel ved et generationsskifte skal kapitalandelene værdiansættes. Ved et generationsskifte af et familieejede selskab sker overdragelsen oftest mellem interesseforbundne parter, hvorfor SKAT har særlig fokus på værdiansættelsen, da parterne ikke har modstridende interesser. Værdiansættelsen af kapitalandelene skal som udgangspunkt svare til handelsværdien, som hvis handlen var foregået mellem ikke interesseforbundne parter. Anvendes handelsværdien ikke, kan SKAT omstøde dispositionen og på denne måde korrigere værdiansættelser foretaget af interesseforbundne parter, hvis SKAT vurderer at værdiansættelsen ikke svarer til handelsværdien. Det skal dog bemærkes, at hvis der opstår uenighed mellem SKAT og overdrager/erhverver, er det i sidste ende domstolene der skal tage stilling til værdiansættelsen. Der findes omfattende praksis på området. Ved overdragelse mellem ikke interesseforbundne parter tillader SKAT som udgangspunkt fri værdiansættelse, da parterne vil have modstridende interesser.

Det kan være vanskeligt at værdiansætte unoteret aktier og anparter til handelsværdi, da der ofte ikke er sammenlignelige handler. SKAT har derfor udarbejdet nogle vejledninger og retningslinjer i form af TSS-Cirkulæret 2000-9 og TSS-Cirkulæret 2000-10. Disse har til formål at fastlægge handelsværdien ved overdragelser mellem interesseforbundet parter og uddybes i de nedenstående afsnit. Cirkulærerne tager udgangspunkt i objektive historiske data samt en subjektiv kapitaliseringsfaktor i forhold til goodwill. Hvis cirkulærerne anvendes, så er det SKAT der bærer bevisbyrden for at disse handelsværdier ikke kan anvendes.¹⁰³

Interesseforbundne parter er omfattet af armslængdeprincippet efter LL § 2. LL § 2, stk. 1 lovfæster at handelsmæssige og økonomiske transaktioner mellem interesseforbundne parter skal foretages, som hvis det var afsluttet mellem uafhængige parter. Interesseforbundne parter defineres jf. LL § 16H, stk. 6, med henvisning fra LL § 2, stk. 2, som værende:

- Nærtstående.
- Bestemmende indflydelse over en juridisk person, hvilket betyder direkte eller indirekte ejerskab af mere end 50 % af ejerandelene eller der rådes over mere end 50 % af stemmerne i selskabet.
- Fonde stiftet af moderselskabet eller den fysiske person selv eller af de koncernforbundne selskaber, nærtstående med videre.

¹⁰³ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 17 - 21

Jf. LL § 16H, stk. 6, 3. og 4. pkt. defineres nærtstående som værende ægtefælle, forældre, bedsteforældre samt børn og børnebørn og disses ægtefæller med ægte slægtskabsforhold. Stedbarns- og adoptivforhold sidestilles med ægte slægtskabsforhold.

Ved bedømmelse af om der er bestemmende indflydelse over den juridiske person, af en juridisk eller fysisk person, medregnes kapitalandele og stemmerettigheder, som indehaves af koncernforbundne selskaber jf. LL § 2, stk. 2 eller af personlige aktionærer og deres nærtstående jf. LL § 16H, stk. 6 med henvisning fra LL § 2, stk. 2. Tilsvarende medregnes stemmerettigheder og ejerandele i forbindelse med aftaler, hvor selskabsdeltageren har en aftale om udøvelse af bestemmende indflydelse i fællesskab, jf. LL § 2 stk. 2. Derudover medregnes stemmerettigheder og ejerandele, som indehaves af en person, som er omfattet af fuld skattepligt til Danmark jf. KSL § 1 eller et dødsbo omfattet af DBSL § 1 stk. 2, der ejes i fællesskab med nærtstående eller en fond stiftet af selskabsdeltageren eller dennes nærtstående samt fonde stiftet af disse jf. LL § 2, stk. 2.

10.1. TSS-CIRKULÆRE 2000-9: VÆRDIANSÆTTELSE AF KAPITALANDELE

Dette cirkulære finder anvendelse ved overdragelser af unoterede aktier eller anparter mellem interesseforbundne parter.

Unoterede aktier og anparter skal som udgangspunkt værdifastsættes til handelsværdien. Oftest kendes handelsværdien for unoterede aktier og anparter ikke, fordi disse ikke har været genstand for salg eller ejerens skøn ikke er egnet. Derfor skal værdiansættelsen ske ved hjælp af den vejledende hjælperegul i TSS-Cirkulære 2000-9.

Den vejledende hjælperegul bestemmer at kapitalandele, som udgangspunkt skal værdiansættes på baggrund af deres værdi i selskabet fratrukket gældsposter og tillagt værdien af goodwill. Der er således tale om en opgørelse af selskabets indre værdi og denne opgørelse foretages på baggrund af selskabets seneste aflagte årsregnskab korrigeret for følgende regnskabsmæssige poster:

- Fast ejendom: Den regnskabsmæssige post for ejendommen skal erstattes med den seneste offentlige vurdering tillagt eventuelle ombygningsudgifter, hvis disse ikke er indregnet i den seneste ejendomsvurdering. Hvis der er tale om udenlandske ejendomme anvendes den bogførte værdi, da der ikke findes offentlige ejendomsvurderinger fra SKAT på disse.
- Associerede selskaber og/eller tilknyttede selskaber: Beholdninger af kapitalandele i associerede selskaber og i tilknyttede selskaber skal erstattes med handelsværdien. Kendes handelsværdien ikke

skal kapitalandelene værdiansættelses efter denne hjælperegulering, hvilket betyder, at der skal laves en værdiansættelse for samtlige selskaber efter den vejledende hjælperegulering i TSS-Cirkulære 2000-9.

- Goodwill og andre immaterielle aktiver: Værdiansættelse af goodwill og immaterielle aktiver skal beregnes ved hjælp af TSS-Cirkulære 2000-10, som uddybes i nedenstående afsnit.
- Udskudt skat: Den beregnede udskudte skat skal medregnes. Hvis der er negativ skat, kan denne medtages, men kun til en værdi under pari.
- Andre forhold: Hvis selskabet ejer egne kapitalandele, medtages den bogførte værdi af disse ikke. I stedet reduceres den nominelle kapital med den andel, som udgør selskabets egne kapitalandele.

Ovenstående kan fraviges i sin helhed eller ved enkeltposter, hvis det anses for relevant og væsentligt for at finde frem til den korrekte handelsværdi på de overdragne kapitalandele.¹⁰⁴

10.2. TSS-CIRKULÆRE 2000-10: VÆRDIANSÆTTELSE AF GOODWILL

I forbindelse med overdragelse af kapitalandele skal der efter TSS-Cirkulære 2000-9 ske en værdiansættelse af selskabets goodwill. Denne værdiansættelse kan ske efter TSS Cirkulære 2000-10.

Når dette cirkulære anvendes til værdiansættelse, er det vigtigt, at parterne forholder sig til, hvorvidt den beregnede værdi giver et realistisk billede af handelsværdien på det overdragne goodwill. Der kan være flere forhold som gør sig gældende, således at den beregnede værdi ikke er retvisende. Det kan for eksempel være en større udvikling i selskabet efter afslutningen af sidste regnskabsperiode, en betydelig reduktion af kommende ordre i forhold til normalen, medarbejdere der ikke følger med i forbindelse med overdragelsen af selskabet, som har en betydelig indflydelse på selskabets indtjening og så videre.

I forbindelse med værdiansættelse af goodwill til handelsværdi, så skal selskabets regnskabsmæssige resultater før skat for de seneste 3 regnskabsår forinden overdragelsen anvendes. De regnskabsmæssige resultater reguleres for finansielle indtægter og udgifter, ekstraordinære poster i regnskabet, afskrivninger på tilkøbt goodwill samt for ikke udgiftsført løn. Reguleringen sker, da handelsværdien på goodwillen skal beregnes på baggrund af den indtjening der stammer fra selskabets primære forretningsområde.

Som nævnt anvendes de seneste tre regnskabsår forinden overdragelsen finder sted. Regnskabsårene vægter forskelligt. Tredjesidste regnskabsår før overdragelsen vægter med 1, næstsidste regnskabsår

¹⁰⁴ TSS-Cirkulære 2000-09: Værdiansættelse af aktier og anparter

forinden overdragelsen vægter med 2 og det seneste regnskabsår forinden overdragelsen vægter med 3. Herefter vil der skulle findes et gennemsnit af disse tre regnskabsår.

Hvis der i det overdragne selskab har været en konstant resultatmæssig udvikling de seneste 3 regnskabsår, hvad enten denne har været positiv eller negativ, skal der beregnes et tillæg/fradrag. Hvis det regulerede gennemsnitlige resultat er negativt efter der er foretaget en regulering for udviklingstendensen, så værdiansættes goodwillen som hovedregel til 0 kr.

Der fradrages ikke driftsherreløn, da der i selskaber er fratrullet løn til medarbejderne og aktionærer.

Der skal der også fratrækkes en forrentning af aktiverne. Der tages udgangspunkt i selskabets seneste balance forinden overdragelsen. Driftsfremmende aktiver såsom obligationer, pantebreve og bogført værdi af tilkøbt goodwill medregnes ikke. Værdien af igangværende arbejder skal kun indgå med nettoværdien.

Forrentningen af aktiverne sker med den gældende kapitalafkastsats tillagt 3 %. Kapitalafkastsatsen efter VSL § 9 er endnu ikke fastlagt for 2019, hvorfor satsen for 2018 anvendes. I 2018 er kapitalafkastsatsen på 0 %¹⁰⁵, hvorfor forretningen af aktiverne sker med 3 %.

Afslutningsvist skal det fremkommende beregnede goodwillbeløb kapitaliseres. Denne kapitaliseringsfaktor er et udtryk for det forventede årlige afkast, som udtrykkes ved en forrentning samt i hvor mange år det kan forventes at få et afkast på goodwillen. Forrentningen er sammensat af den gældende kapitalafkastsats, som er 0 % tillagt et tillæg på 8 %. Derfor vil forrentningssatsen være 8 %.

Det skal vurderes hvilken løbetid der er realistisk på goodwillen i det pågældende selskab. Hvis der er tale om at selskabet har standardprodukter, vil levetiden ansættes til 7 år. Levetiden kan fastsættes kortere eller længere. En forkortelse af goodwillens løbetid kan ske med baggrund i, at der er tale om standardiserede og masseproducerende produkter, hvorimod en forlængelse af goodwillens værdi kan ske med baggrund i, at der er tale om specialiserede produkter.

I TSS Cirkulære 2000-10 kan der findes et skema over, hvilken kapitaliseringsfaktor der skal anvendes ud fra den beregnede forrentning og goodwillens løbetid. Når denne kapitalisering er foretaget, fremkommer

¹⁰⁵ Skatteministeriet, Virksomhedsskatteloven: Satser og beløbsgrænser i virksomhedsskatteloven

goodwillens værdi. Som nævnt tidligere skal parterne forholde sig kritisk til denne og vurdere hvorvidt værdien er retvisende.¹⁰⁶

¹⁰⁶ Juridisk vejledning: C.C.6.4.1.2 Værdiansættelse af goodwill og TSS-Cirkulære 2000-10: Vejledende anvisning om værdiansættelse af goodwill

11. SKATTEMÆSSIG SUCCESSION

I forbindelse med et generationsskifte kan et selskab omstruktureres, således selskabet opfylder de ønsker overdrager og erhververen måtte have. Omstruktureringen gennemføres oftest ved hjælp af de skattefrie dispositioner såsom aktieombytning, tilførsel af aktiver og spaltning, hvor successionsreglerne anvendes. Omstruktureringsmulighederne er uddybet i de ovenstående afsnit. Anvendelse af skattemæssig succession er en mulighed for ”skattefrihed”, hvor erhververen succederer skattemæssigt i selskabets kapitalandele. Som udgangspunkt vil en overdragelse af et selskab udløse beskatning, men i en række tilfælde anses denne beskatning som uhensigtsmæssig, hvorfor regelsættet vedrørende succession er etableret. Ved anvendelse af skattemæssig succession udskydes beskatningen og erhververen indtræder i overdragerens skattemæssige stilling vedrørende kapitalandele i det selskab, som ønskes overdraget.¹⁰⁷ Skattemæssig succession har dermed den fordel for overdrageren, at der ikke udløses beskatning i forbindelse med overdragelsen af selskabet til næste generation. Omvendt har skattemæssig succession den ulempe for erhververen, at denne indtræder i den latente skattemæssige forpligtelse, der påhviler kapitalandelene i selskabet på overdragelsestidspunktet. Overdrageren og erhververen kan selv aftale om overdragelsen skal ske med skattemæssig succession eller beskatning. Succession kan dog udelukkende anvendes, hvis overdrageren og erhververen er enige herom.¹⁰⁸

Erhververen indtræder i overdragerens skattemæssige stilling, hvilket betyder at erhververen indtræder i overdragerens anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum og anskaffelseshensigt, som overdrageren havde ved anskaffelsen samt den skattemæssige saldo. Erhververen anses således for at have anskaffet kapitalandelene på de tidspunkter og til de beløb, hvortil de i sin tid var anskaffet af overdrageren. På denne måde udløser succession ingen beskatning i forbindelse med overdragelsen, men derimod udskydes beskatningen til erhververen, hvorfor beskatningen bliver udskudt til den dag, hvor erhververen eventuelt vælger at sælge kapitalandelene.¹⁰⁹

Formålet med successionsreglerne er at mindske skattebyrden og derved lette generationsskifter. Overdragelse med skattemæssig succession skal ske efter selskabets interesse, som er grundstenene ved successionsreglerne.¹¹⁰

¹⁰⁷ Michelsen, Askholt, Bolander, Madsen, Laursen & Jeppesen, 2017, Lærebog om indkomstskat, side 651

¹⁰⁸ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 31

¹⁰⁹ Juridisk vejledning: C.B.2.13.4 Beskatning af overdrager og modtager ved en succession

¹¹⁰ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 73 - 74

11.1. PERSONKREDS

Der er begrænsninger i den personkreds, som har mulighed for at overtage kapitalandele med skattemæssig succession. Disse begrænsninger opdeles i forskellige successionstyper. De forskellige successionstyper er afhængige af, hvilken situation det omhandler og hvilke parter der er indblandet i overdragelsen. Ved familieoverdragelser anvendes familiesuccession.¹¹¹

Den personkreds der er omfattet af familiesuccession omhandler, børn, børnebørn, søskende, søskendes børn og børnebørn, herunder ligestilles adoptionsforhold og stedbørnsforhold, som var de af naturligt slægtsforhold jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 1.

Kapitalandelene kan også overdrages til ægtefæller, jf. KSL § 26b eller samlevende, jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 1, som også er omfattet af familiesuccession. Vedrørende ægtefæller kan successionsreglerne kun anvendes, hvis ægtefællerne er samlevende ægtefæller, da det er et krav, at ægtefællerne tilhører den samme husstand og ikke er separeret eller skilt.¹¹² Lever ægtefællerne midlertidig adskilt for eksempel på grund af arbejde anses ægtefællerne for samlevende, hvorimod varig samlivsophævelse medfører, at ægtefællerne ikke anses som samlevende i skatteretlig forstand.¹¹³ Ved separation eller skilsmisse mellem samlevende ægtefæller anses samlivet i skattemæssig henseende for ophævet på tidspunktet for separationen eller skilsmissen, mens samlivet ved samlivsophævelse uden separation eller skilsmisse anses for ophævet ved udgangen af indkomståret, hvor samlivsophævelsen finder sted.¹¹⁴ Det er muligt at anvende successionsreglerne i forhold til samlevende, hvis den samlevende på overdragelsestidspunktet har haft fælles bolig med overdrageren de seneste 2 år eller tidligere har haft fælles bopæl med overdrageren i en sammenhængende periode på mindst 2 år, hvis den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse for eksempel en ældrebolig, jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 1 med henvisning til BAL § 22, stk. 1, litra d.

Ydermere er det et krav, at familiemedlemmet skal være omfattet af dansk skattepligt efter KSL § 1 for at kunne overdrage med skattemæssig succession, jf. ABL § 34, stk. 3.

En anden successionstype er medarbejdersuccession, som gør det muligt at overdrage til medarbejdere, der kan betegnes som nære medarbejdere, jf. ABL § 35. Hertil er der en række betingelser, som skal overholdes før medarbejdere kan succedere i kapitalandele:

¹¹¹ Juridisk vejledning: C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession

¹¹² Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 101

¹¹³ Juridisk vejledning: C.A.8.1 Overordnet om ægtefællebeskatning

¹¹⁴ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 102

- Medarbejderen skal på overdragelsestidspunktet sammenlagt have arbejdet i selskabet i en periode på mindst 3 år indenfor de seneste 5 år, jf. ABL § 35, stk. 1. Fuldtidsbeskæftigelse omregnes til 117 timer om måneden i 3 år. Hvis medarbejderen i en periode har arbejdet mere end 117 timer om måneden, så kan perioden for 3 års fuldtidsbeskæftigelse forkortes. Det er ikke et krav at medarbejderen er beskæftiget i selskabet på overdragelsestidspunktet.¹¹⁵
- Medarbejderen skal, ligesom familiemedlemmer, være omfattet af dansk skattepligt efter KSL § 1.

Derudover skal det bemærkes, at hvis overdrageren har modtaget kapitalandelene, der ønskes overdraget til medarbejderen med skattemæssig succession, som vederlag i forbindelse med omstrukturering af selskabet, inden for de seneste 5 år, kan antallet af timer, hvor medarbejderen har været beskæftiget i det indskydende eller det modtagende selskab, medregnes ved opgørelse af timeantallet, jf. ABL § 34, stk. 2.

Ved overdragelse af kapitalandele til medarbejdere er det også muligt for medarbejdere at succedere i et selskab, som er koncernforbundet med det selskab medarbejderne har været eller er fuldtidsbeskæftiget i på overdragelsestidspunktet. Deltidsbeskæftigelse i koncernforbundet selskaber kan sammenlægges.¹¹⁶

I successionsreglerne er der indarbejdet en reparationshjemmel som er lovfæstet i ABL § 35A. Denne bestemmelse giver hjemmel til at kapitalandele, der er overdraget med skattemæssig succession kan tilbageoverdrages til den tidligere ejer med skattemæssig succession, selvom den tidligere ejer, ikke opfylder personkredsen inden for familiesuccession eller medarbejdersuccession. Tilbageoverdragelsen kan finde sted indtil 5 år efter den oprindelige succession. Betingelsen for tilbageoverdragelsen er blot, at overdrageren har modtaget kapitalandelene fra den tidligere ejer og at den oprindelige overdragelse er sket med skattemæssig succession.¹¹⁷ Efter et gennemført generationsskifte med skattemæssig succession, vil det således være muligt at tilbageføre generationsskiftet for eksempel, hvis generationsskiftet ikke er så hensigtsmæssigt, som først antaget eller hvis erhververen er blevet ramt af sygdom og derved ikke er i stand til at drive selskabet videre.

11.2. SÆRLIGE REGLER FOR KAPITALANDELE

Af bestemmelserne i ABL § 34 fremgår der nogle særlig regler ved overdragelse af kapitalandele med skattemæssig succession. Som udgangspunkt kan alle kapitalandele omfattet af ABL § 1 overdrages. En undtagelse er dog, at der ikke kan succederes i aktier eller investeringsforeningsbeviser udstedt af et

¹¹⁵ Juridisk vejledning: C.B.2.13.2 Overdragelse til nære medarbejdere med succession

¹¹⁶ Michelsen et. al., 2017, Lærebog om indkomstskat, side 662 - 663

¹¹⁷ Juridisk vejledning: C.B.2.13.3 Overdragelse til tidligere ejere med succession

investeringsselskab omfattet af ABL § 19, jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 4. Ydermere er det et krav, at den enkelte overdragelse skal udgøre minimum 1 % af kapitalandelen før skattemæssig succession kan anvendes, jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 2. Minimumsgrænsen på 1 % af kapitalandelen skal overholdes ved hver enkelt overdragelse. Det betyder, at hvis der sker en overdragelse til flere modtagere, så anses overdragelsen som flere overdragelser, som hver skal opfylde kravet. Den 1 % af kapitalandelen beregnes i forhold til den nominelle værdi af kapitalandelen uanset stemmerettighederne på denne 1 %.¹¹⁸ I praksis vil der sandsynligvis være tale om et formkrav, da kravet kun i ganske få tilfælde vil være årsagen til at successionsreglerne ikke kan anvendes. Derudover kan det diskuteres hvorvidt der er tale om et generationsskifte, hvis overdragelsen udgør under 1 % af kapitalandelen.

Et andet krav for at kunne anvende successionsreglerne ved overdragelse af kapitalandele til næste generation er, at der skal være tale om kapitalandele i en erhvervsmæssig virksomhed, jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 3 med henvisning til ABL § 34, stk. 6. Denne bestemmelse anses at være den største begrænsning for overdragelse af kapitalandele med succession. For eksempel medfører begrænsningen, at det ikke er muligt at foretage et generationsskifte med skattemæssig succession i et selskab, hvor selskabet i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse. Bestemmelsen er kendt som pengetanksreglen. Pengetanksreglen blev opstrammet ved lov nr. 638 af 8. juni 2017 med virkning fra 1. juli 2017, så den erhvervsmæssige virksomhed nu formuleres således i ABL § 34, stk. 1, nr. 3, 1. pkt.:

”Hvis virksomhed ikke i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse.”

Af ovenstående kan det udledes, at et selskab ikke anses som en erhvervsmæssig virksomhed, hvis selskabet i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse som besiddelse af fast ejendom, kontanter samt værdipapirer og lignende, medmindre de pågældende aktiver indgår i selskabets aktive drift.¹¹⁹

Udlejning af fast ejendom, som benyttes til landbrug, gartneri, planteskole, frugtplantage eller skovbrug anses i denne sammenhæng ikke som passiv kapitalanbringelse, jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 3, 2. pkt. Ydermere skal det bemærkes at kapitalandele i et selskab, der driver næring med køb og salg af værdipapirer eller finansieringsselskaber altid kan overdrages med skattemæssig succession indenfor personkredsen, jf. ABL § 34, stk. 5, hvilket skyldes at aktiviteten i denne type selskaber ikke anses som passiv kapitalanbringelse.¹²⁰

¹¹⁸ Juridisk vejledning: C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession

¹¹⁹ Juridisk vejledning: C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession

¹²⁰ Bemærkning nr. 138 til ABL §34

Der findes ikke en udtømmende liste over hvilke aktiver, der anses for pengetanksaktiver og derved passiv kapitalanbringelse. Ved vurdering af om selskabets aktiver kan henføres til den erhvervsmæssige eller passive virksomhed, foretages vurderingen blandt andet på aktivernes karakter samt hvilken passivforpligtelse aktiverne relaterer sig til jf. praksis på området.¹²¹

Besiddelse af fast ejendom, herunder ejendomsprojekter og ubebyggede grunde, anses som udgangspunkt som pengetanksaktiver, medmindre selskabet har erhvervet for eksempel en byggegrund med henblik på at opføre et nyt domicil eller en driftsbygning på grunden, idet byggegrunden således vil indgå i selskabets aktive drift. Hvorimod udlejningsejendomme anses for en kapitalanbringelse.¹²²

På tilsvarende vis kan selskabets kontanter og værdipapirer efter omstændighederne henføres til selskabets aktive drift, hvorfor det er nødvendigt at vurdere aktiverne i forhold til deres passivforpligtelse i selskabet. Praksis viser for eksempel at hvis en kontantbeholdning på balancedagen stammer fra forudbetalinger fra kunder, som er afledt af en forpligtelse til selskabet om at levere en vare eller ydelse i et senere regnskabsår, så kan kontantbeholdningen henføres til selskabets aktive drift og anses derfor ikke som et pengetanksaktiv. Dette ses i SKM2003.458 og SKM2007.106. På baggrund af disse afgørelser vurderes det, at der foretages en nettobetragtning, hvor aktivernes forpligtelse modregnes i de tilhørende likvide midler. Det er selskaberne der skal godtgøre denne sammenhæng.¹²³

ABL § 34, stk. 6 lovfæster hvad der forstås ved begrebet ”i overvejende grad”, som også kaldes 50 %-reglen. Bestemmelsen er objektivt og vurderingen foretages ud fra selskabets indtægter og aktiver. Et selskab anses i overvejende grad for at bestå af passiv kapitalanbringelse og derved anses for en pengetank, hvis én af følgende to kriterier er opfyldt:

1. Indtægtskriteriet jf. ABL § 34, stk. 6, 1. pkt.:
 - a. Mindst 50 % af selskabets indtægter, opgjort som et gennemsnit over de seneste tre regnskabsår, stammer fra passiv kapitalanbringelse. Indtægter forstås i denne sammenhæng som den regnskabsmæssige nettoomsætning tillagt summen af øvrige regnskabsmæssige indtægter.
2. Aktivkriteriet jf. ABL § 34, stk. 6, 1. pkt.:
 - a. Mindst 50 % af handelsværdien af selskabets samlede aktiver består af aktiver, som anses for passiv kapitalanbringelse, opgjort som et gennemsnit af de seneste tre regnskabsår.

¹²¹ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 79 - 85

¹²² Bemærkning nr. 144 til ABL §34

¹²³ Juridisk vejledning: C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession + bemærkning nr. 144 til ABL §34

- b. Mindst 50 % af handelsværdien af selskabets samlede aktiver består af aktiver, som anses for passiv kapitalanbringelse på tidspunktet for overdragelse af kapitalandelene.

Opfylder selskabet indtægtskriteriet eller aktivkriteriet kan junior ikke succedere i selskabets kapitalandele ved overdragelse af selskabet i forbindelse med et generationsskifte.

Ved vurdering af om et selskab i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse, skal der således sondres mellem indtægter og aktiver, som vedrører selskabets aktive drift og passive drift. Kriterierne skal opgøres som et gennemsnit over de seneste tre regnskabsår, for at mindske betydningen af udsving i selskabets resultater fra år til år. Hvis selskabet har eksisteret i mindre end tre år, eller selskabet ikke har udarbejdet årsregnskab i tre år, tages der udgangspunkt i de år hvor selskabet har eksisteret eller de år, hvor der faktisk foreligger et årsregnskab.

I forbindelse med et generationsskifte kan denne pengetanksregel have stor betydning for planlægningen af generationsskiftet, idet vurderingen af pengetanksreglen foretages henover en treårige periode samt på tidspunktet for overdragelsen. Derfor er det yderst vigtigt at planlægge fremad, hvis selskabsejeren ønsker at foretage et generationsskifte i fremtiden. Oftest vil et selskab have en indtjening hele dets levetid, hvorfor der kan skabes en stor likviditet i selskabet. Hvis denne likviditet ikke geninvesteres i selskabet til for eksempel at udvide selskabets markedsandele, men derimod placeres i passive kapitalanbringelser, som værdipapirer eller ejendomme, kan selskabet med tiden risikere at have en større andel af indtægter og aktiver som anses for passiv kapitalanbringelse end som knytter sig til den erhvervsmæssige virksomhed. Dette betyder at selskabet med tiden er blevet en pengetank, hvorfor junior ikke kan succedere i selskabets kapitalandele ved generationsskiftet. I disse tilfælde kan omstruktureringsmulighederne såsom aktieombytning, tilførsel af aktiver og spaltning anvendes. Omstruktureringsmulighederne kan muliggøre at selskabets aktive drift isoleres i et selskab og selskabets passive drift isoleres i et andet selskab, hvorefter junior kan succedere i selskabet som udelukkende består af den aktive drift.

For at skabe et retvisende billede af selskabets aktiver, skal værdiansættelsen af selskabets samlede aktiver ske til handelsværdien ved vurdering af aktivkriteriet. Dette betyder blandt andet, at oparbejdet goodwill skal medregnes i det omfang goodwill vedrører selskabets drift og derved anses som en del af selskabets aktive drift. Dette ses i SKM2007.625, hvor Landsskatteretten fandt at ikke bogført goodwill skal medregnes ved opgørelsen af handelsværdien af selskabets samlede aktiver. Ved børsnoterede aktier, ejendomme eller likvide midler tillægges goodwill ikke.¹²⁴

¹²⁴ Juridisk vejledning: C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession

Et generationsskifte af et familieejet selskab sker mellem interesseforbundne parter, idet overdrageren og erhververen er i familie. Derfor er det særdeles relevant at værdiansættelsen sker til handelsværdi, da værdiansættelsen danner grundlag for afgifts- eller skatteprovenuet til staten, hvorfor SKAT har en særlig interesse i værdiansættelsen. Anvendes handelsværdien ikke kan SKAT omstøde dispositionen. SKAT har derfor udstukket nogle retningslinjer, som anvendes til fastlæggelse af handelsværdien ved overdragelser mellem interesseforbundet parter. Retningslinjerne ses i form af to værdiansættelsescirkulærer, TSS-Cirkulæret 2000-9 og TSS-Cirkulæret 2000-10 som er uddybet i afsnit 10.1 og 10.2. Ved overdragelse mellem ikke interesseforbundne parter tillader SKAT som udgangspunkt fri værdiansættelse, da parterne vil have modstridende interesse.¹²⁵

Et beregningseksempel på pengetanksreglen er illustreret i nedenstående figur 6.

FIGUR 6 - PENGETANKSREGLER

Indtægtskriteriet	2016	2017	2018
Erhvervsmæssige indtægter	4.000.000	4.500.000	5.000.000
+ Passive indtægter	3.500.000	4.000.000	5.500.000
= Indtægter i alt	7.500.000	8.500.000	10.500.000
Procent andel af passive indtægter	47%	47%	52%
Gennemsnitlig	49%		

Aktivkriteriet	2016	2017	2018
Handelsværdi erhvervsmæssige aktiver	3.500.000	4.300.000	4.000.000
+ Handelsværdi passive aktiver	3.000.000	3.500.000	5.000.000
= Handelsværdi i alt	6.500.000	7.800.000	9.000.000
Procent andel af handelsværdi passive aktiver	46%	45%	56%
Gennemsnitlig	49%		

Overdragelsestidspunktet	Handel 2019
Handelsværdi erhvervsmæssige aktiver	4.400.000
+ Handelsværdi passive aktiver	4.300.000
= Handelsværdi i alt	8.700.000
Procent andel af handelsværdi passive aktiver	49%

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Ved vurdering af om pengetanksreglen er opfyldt i et koncernforhold skal hele koncernen medtages. Dette skyldes at holdingselskabers primære og ofte eneste aktivitet er at eje kapitalandele i associerede selskaber eller datterselskaber, hvorfor det ikke er muligt at anvende succession ved overdragelse af kapitalandele i et holdingselskab. Dette er ofte ikke hensigtsmæssigt, hvorfor der gælder særlige regler ved overdragelse af selskaber i et koncernforhold. Ved indirekte eller direkte ejerskab på mindst 25 % i associerede selskaber

¹²⁵ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 94

eller datterselskaber medregnes værdien af kapitalandelene ikke ved opgørelse af indtægtskriteriet og aktivkriteriet. Derimod medregnes en forholdsmæssig fordeling af indtægterne og aktiverne svarende til ejerforholdet i de associerede selskaber eller datterselskaber, jf. ABL § 34, stk. 6, 4. pkt. Dette betyder at der sker en konsolidering. Denne konsolideringsregel gør det muligt at overdrage kapitalandele i holdingselskaber med skattemæssig succession. For eksempel hvis et holdingselskab har 30 % ejerandel i et andet selskab, anvendes holdningsselskabets indtægter og aktiver samt 30 % af det andet selskabs indtægter og aktiver ved vurdering af om successionsreglerne kan anvendes. Hvis ejerskabet er under 25 % kan konsolideringsreglen ikke anvendes. Fast ejendom der udlejes internt i koncernen, og som anvendes af et selskab indenfor koncernen, skal ikke medregnes som en passiv kapitalanbringelse jf. ABL § 34, stk. 6, 5. og 6. pkt.

Ved overdragelse af kapitalandele må der ikke konstateres et tab jf. ABL § 34, stk. 4 med henvisning til KSL § 33C, stk. 3. Dette er et tredje krav, som skal opfyldes for at kunne anvende succession ved overdragelse af kapitalandele til næste generation. Ved et eventuelt tab må overdrageren selv tage tabet og erhververen skal anvende handelsværdien som sin anskaffelsessum. I disse tilfælde kan overdrageren foretage et skattemæssigt tabsfradrag, som hvis der var tale om et salg til tredjemand.¹²⁶

Derudover skal SKAT meddeles om beslutning vedrørende overdragelse af kapitalandelene senest i forbindelse med indgivelse af overdragerens selvangivelse, jf. ABL § 34, stk. 4 med henvisning til KSL § 33C, stk. 7. Manglende meddelelse til SKAT vil blive et bevisbyrdemæssigt spørgsmål i relation til hvorvidt overdrageren og erhververen kan dokumentere, at der er sket overdragelse med succession.¹²⁷

11.3. PASSIVPOST

Når et selskab overdrages med succession, jf. ABL §§ 34, 35 og 35A og der ydes en hel eller delvis gave i forbindelse med overdragelsen, er der mulighed for at beregne en passivpost efter ABL § 34, jf. KSL § 33D. Dette betyder, at hvis der ingen gaveelement er i forbindelse med overdragelsen af selskabet, er der ikke mulighed for at kunne benytte sig af passivposten. Det er således ikke muligt at modregne passivposten, hvor der sker fuld vederlæggelse til overdrageren for eksempel i form af kontanter eller gældsbeholdning.¹²⁸

¹²⁶ Juridisk vejledning: C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession

¹²⁷ Michelsen et. al., 2017, Lærebog om indkomstskat, side 658

¹²⁸ Juridisk vejledning: C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33C

Ved passivpost forstås et beløb, som fratrækkes ved opgørelsen af værdien af det overdragne selskabs kapitalandele og passivposten reducerer derved den gaveafgiftspligtige værdi, der forfalder ved overdragelsen jf. KSL § 33D, stk. 1. Hermed gives erhververen en kompensation for at påtage sig den latente skatteforpligtelse, som erhververen overtager i forbindelse med overdragelsen af selskabets kapitalandele med skattemæssig succession. Passivposten er således et udtryk for at det overdragne selskabets værdi reelt er mindre end handelsværdien, da erhververen har overtaget pligten til at betale skat af værdistigninger, som også er sket i overdragerens ejertid.¹²⁹

Passivposten skal beregnes på grundlag af den lavest mulige skattepligtige fortjeneste, som ville være fremkommet, hvis overdrageren havde solgt selskabet på tidspunktet for overdragelsen, jf. KSL § 33D, stk. 2. Derudover skal passivposten beregnes af hele fortjenesten af det overdragne og derved ikke blot den del der forholdsmæssigt svarer til gaveandelen af overdragelsen. Dette ses i TfS2001.174 hvor Landsskatteretten fandt, at når der er tale om en samlet gaveoverdragelse af kapitalandele med fuld skattemæssig succession, skal passivposten ikke fordeles forholdsmæssigt mellem gave og vederlag. I den konkrete afgørelse overdragede faderen kapitalandelene i selskabet til sønnen i form af et gældsbevis på 500.000 kr. og en gave på 700.000 kr.¹³⁰ Fortjenesten ville have været aktieindkomst, hvorfor passivposten udgør 22 % af den beregnede fortjeneste efter KSL § 33D, stk. 2, jf. KSL § 33D, stk. 3

SKAT har mulighed for at korrigere beregningen af passivposten og denne korrektion vil være bindende for både overdrageren og erhververen, medmindre den påklages efter reglerne i skatteforvaltningsloven jf. KSL § 33D, stk. 7.

Som alternativ til beregning af passivposten efter KSL § 33D har erhververen mulighed for at beregne en såkaldt latent skatteforpligtelse ved kursfastsættelse af den udskudte skat efter ABL §34, jf. KSL § 33C, som påhviler selskabet på overdragelsestidspunktet. Erhververen får således mulighed for et nedslag i handelsværdien for den latente skat, som erhververen indtræder i. Dette alternativ til passivposten blev en mulighed jf. SKM2008.876, som omhandler et bindende svar om skattemæssig succession ved virksomhedsoverdragelse, hvor Landsskatteretten ikke gav Skatterådet medhold, men fandt at den latente skatteforpligtelse kan modregnes ved fastsættelse af handelsværdien ved en overdragelse med skattemæssig succession. Landsskatteretten udtalte desuden at de ikke havde taget stilling til, hvorvidt der var givet en gave eller ej. Dette afviger fra tidligere praksis, hvorfor denne konkrete afgørelse er fulgt op af et styresignal, SKM2011.406, hvor Skatteministeriet præciserer, at hvis der overdrages som hel eller delvis

¹²⁹ Michelsen et. al., 2017, Lærebog om indkomstskat, side 655

¹³⁰ Olesen, 2017, Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag, side 60

gave ved overdragelse med succession, kan der ikke gives dobbeltnedslag. Dette betyder at erhververen ikke både kan opnå den objektiv beregnede passivpost efter KSL § 33D og et nedslag i handelsværdien for den latente skatteforpligtelse efter KSL § 33C.¹³¹

Det er således muligt for erhververen i forbindelse med overdragelsen at beregne en kurs på den latente skatteforpligtelse, der påhviler de successionsoverdragne kapitalandele. Landsskatteretten udtalte i SKM2008.876 at latent skat ikke er et udtryk for en faktisk betalingsforpligtelse, men en eventualforpligtelse og at denne skal kursfastsættes således at:

- Overdragelsessummen afspejler handelsværdien i fri handel
- En kursfastsættelse må antages at ligge under 100, idet en kurs på 100 ikke vil afspejle eventualforpligtelsens handelsværdi.

Derudover udtalte Landsskatteretten, at der skal foretages en konkret vurdering af kursværdien i hver enkelt situation, hvor eventualforpligtelsen skal kursfastsættes.

Hvordan kursfastsættelsen af eventualforpligtelsen skal beregnes er svær helt konkret at definere, men kursfastsættelsen vil i alle situationer være undergivet SKAT's prøvelse. De faktorer SKAT ligger til grund for kursfastsættelsen er for eksempel, at kursen er under 100, erhververens forventede ejertid, markedsrenten på overdragelsestidspunktet samt erhververens investeringshorisont, hvilket vil sige udsigten til hvorvidt og hvornår den latente skat skal aktualiseres. Foruden de nævnte faktorer, sker kursfastsættelsen også ved vurdering af det overtagne selskabs levetid og indtjeningspotentiale.¹³² Dette ses i afgørelsen SKM2016.627 som vedrører kursfastsættelse af udskudt skat. Erhververne havde beregnet kursværdien af den latente skatteforpligtelse til kurs 80, men SKAT fandt ikke dette som værende korrekt, men derimod en kurs 50 på baggrund af aktivets levetid og indtjeningspotentialet. I denne konkrete afgørelse fandt Landsskatteretten, at kursen skulle fastsættes til 60 efter en samlet vurdering. Ved et generationsskifte hvor junior skal overtage selskabet, vil kursfastsættelsen ofte være lav, hvilket skyldes at junior selv har valgt at overtage selskabet, som viser en vilje fra junior. På baggrund af dette vil junior sandsynligvis have til hensigt at beholde selskabet i mange år, hvorfor den latente skat først aktualiseres flere år efter overdragelsen, hvilket også taler for en lav kursfastsættelse. Dette skal dog bero på en konkret vurdering i hver enkelt situation, hvor erhververen forholder sig til de konkrete omstændigheder for at kursfastsætte eventualforpligtelsen.

Erhververen har krav på at få det største nedslag i handelsværdien, hvilket betyder at erhververen ved en overdragelse med skattemæssig succession har valgfrihed mellem at beregne en objektiv passivpost, som

¹³¹ Juridisk vejledning: C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33 C + bemærkning nr. 122 til KSL §33D

¹³² SR SKAT. Jeppesen, 2017, SR.2017.0072, side 1

modregnes i den gaveafgiftspligtige værdi eller at selve overdragelsesprisen reduceres med en kursværdi af den overtagne latente skatteforpligtelse.¹³³

Et nedslag i handelsværdien ved beregning af kursværdien af den latente skatteforpligtelse adskiller sig således fra et nedslag i handelsværdien for den objektiv beregnede passivpost. Passivposten opgøres til en bestemt procentdel af den overtagne skatteforpligtelse, mens kursværdien af den latente skatteforpligtelse fastsættes efter de nævnte faktorer, samt hvad der antages, at en uafhængige tredjemand vil kræve for at overtage den latente skatteforpligtelse. Ydermere er det irrelevant om der gives en gave i denne forbindelse, hvilket er et krav ved anvendelse af den objektiv beregnede passivpost. Derudover adskilles de af hjemlen, som anvendes, da den objektive beregnede passivpost beregnes efter KSL § 33D og fastsættelsen af kursværdien foretages efter ABL § 34 jf. KSL § 33C.¹³⁴

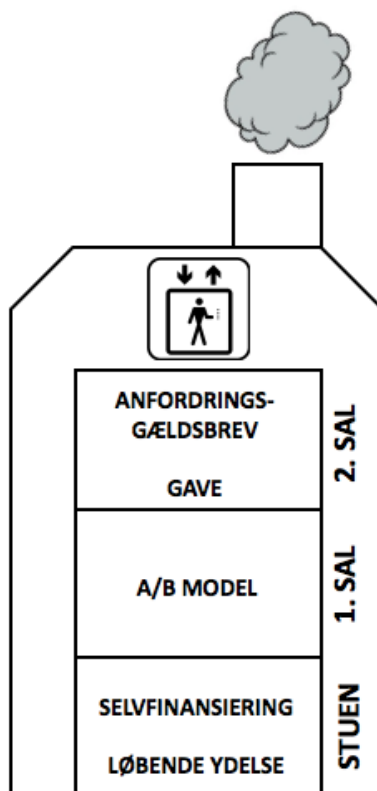
¹³³ Juridisk vejledning: C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33C

¹³⁴ SKM2016.627

12. FINANSIERINGSMULIGHEDER

Der er forskellige muligheder i forbindelse med finansieringen af et generationsskifte hvad enten successionsreglerne anvendes eller ej. Junior som skal overtage selskabet har mulighed for at finansiere dette via egne midler eller via et lån i banken, hvis de vurderes kreditværdige hertil. I praksis er dette dog ikke altid muligt, da et generationsskifte kan være dyrt at finansiere. Derfor findes der forskellige muligheder, hvorpå et sådant generationsskifte kan finansieres. Disse muligheder er illustreret i nedenstående "elevatormodel".

FIGUR 7 – ELEVATORMODELLEN - FINANSIERINGSMULIGHEDER

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Figuren illustrerer at der i "stuen", nærmere betegnet som finansieringsmulighederne i selve det generationsskiftende selskab, er mulighed for at finansiere generationsskiftet via løbende ydelse og selvfinansiering. På "1. sal" illustreres finansieringsmuligheden som kan anvendes når selve finansieringen sker via kapitalandelene. Her kan A/B modellen anvendes. På "2. sal" er der tale om at finansieringsmulighederne sker via den fysiske person, som ejer det generationsskiftende selskab. Her er der mulighed for at finansieringen sker via en gaveoverdragelse eller via et anfordringsgælds-brev.

Anvendelsen af samt kravene til de forskellige finansieringsmuligheder gennemgås i nedenstående afsnit.

12.1. LØBENDE YDELSE (EARN OUT)

Et generationsskifte kan finansieres via en løbende ydelse, også kaldet en earn out. Ved en løbende ydelse forstås der, at der er usikkerhed om enten ydelsens varighed eller ydelsens størrelse. I forhold til et generationsskifte vil det betyde, at der i forbindelse med afståelse af selskabet indgås en gensidigt bebyrdende aftale omkring, at vederlaget herfor betales ved, at senior som sælger selskabet får en procentmæssig andel af selskabets overskud eller omsætning i en på forhånd bestemt periode. Da den løbende ydelse er ukendt er kendetegnet dermed også, at ydelserne opgøres og forfalder ved udløb af det år, hvori de skal erlægges. Hvis der er tale om at aftalen indeholder en minimumsbetaling, så er det kun beløb herudover, som kan defineres som værende en løbende ydelse.¹³⁵

En gensidig bebyrdende aftale vil falde bort den dag, hvor den, som er berettiget til at modtage den løbende ydelse, afgår ved døden.¹³⁶

Et krav for at kunne anvende denne mulighed er, at mindst en af parterne som indgår aftalen omkring den løbende ydelse, det vil sige enten senior eller junior, når der er tale om et generationsskifte indenfor familien, ved tidspunktet for indgåelse af aftalen er fuldt skattepligtige til Danmark efter KSL § 1 eller begrænset skattepligtig til Danmark efter KSL § 2, stk. 1, nr. 4 vedrørende reglerne om fast driftssted i Danmark, jf. LL § 12B, stk. 10.

LL § 12B regulerer den skattemæssige behandling af disse løbende ydelser og er tilsvarende med til at sørge for, at der ikke sker en dobbeltbeskatning.

12.1.1. KAPITALISERINGSVÆRDIEN OG BEHANDLINGEN AF DE LØBENDE YDELSER

Parterne skal kapitalisere en løbende ydelse i forbindelse med denne gensidigt bebyrdende aftale, jf. LL § 12B, stk. 2. Hermed menes der, at der skal opgøres en nutidsværdi ved at opgøre de forventede fremtidige nominelle ydelser og tilbagediskontere disse ydelser med en rente.

Hvis parterne ikke kan blive enige om en rentesats, kan der anvendes den gældende kapitalafkastsats efter VSL § 9 samt et risikotillæg på 5 %. Denne sammensætning udgør et billede af det generelle renteniveau i samfundet samt den usikkerhed, som er forbundet med at modtage en overdragelsessum via en løbende

¹³⁵ Juridisk vejledning C.C.6.8.1: Løbende ydelser omfattet af LL §12B

¹³⁶ Michelsen et. al., 2017, Lærebog om indkomstskat, side 467

ydelse, som i realiteten er ukendt.¹³⁷ Kapitalafkastsatsen i 2019 er endnu ikke fastlagt, hvorfor kapitalafkastsatsen for 2018 anvendes. Denne er på 0 %.¹³⁸

For overdrager af selskabet skal der laves en avanceopgørelse, hvori den kapitaliserede værdi indgår og der vil skulle ske en eventuel avancebeskatning. Erhververen skal anvende den kapitaliserede værdi i sin anskaffelsessum sammenlagt med en eventuel kontantbetaling ved et senere salg heraf.¹³⁹

Parterne skal hver især føre en saldo, hvor den kapitaliserede værdi anvendes som indgangsværdi, som løbende reduceres med den løbende ydelse som er betalt og modtaget, jf. LL § 12B, stk. 3.

Da den kapitaliserede værdi indgår i avanceopgørelsen, så betyder det også med indførelsen af LL § 12B, at der ikke skal ske beskatning hos overdrager så længe der er en positiv saldo, jf. LL § 12B, stk. 4, 1. pkt.

Hvis saldoen bliver negativ, så betyder det, at de løbende ydelser er oversteget den beregnede kapitaliserede værdi og dermed også oversteget det beløb som er medgået i avanceopgørelsen for overdragerens vedkommende. Derfor vil et negativt beløb skulle medregnes til den skattepligtige indkomst i det indkomstår, hvor det negative beløb opstår. I efterfølgende indkomstår efter at saldoen er blevet negativ, vil de løbende ydelser skulle medregnes i den skattepligtige indkomst, jf. LL § 12B, stk. 4, 2. og 3. pkt.

Hvis den løbende ydelse som overdrageren modtager, ophører inden saldoen går i nul eller bliver negativ, vil det resterende beløb kunne fradrages i den skattepligtige indkomst, jf. LL § 12B, stk. 4, 4. pkt.

Hvis der er foretaget overdragelse med skattemæssig succession, vil det resterende beløb ikke kunne fradrages, jf. LL § 12B, stk. 4, 5. pkt.

Erhververen kan ikke foretage fradrag for de betalte løbende ydelser, så længe saldoen er positiv jf. LL § 12B, stk. 5, 1. pkt. Hvis saldoen bliver negativ vil erhververen kunne fradrage det negative beløb i den skattepligtige indkomst og i de efterfølgende år vil erhververen kunne fradrage hele den løbende ydelse i den skattepligtige indkomst, jf. LL § 12B, stk. 5, 2. og 3. pkt.

Hvis den løbende ydelse som erhververen skal betale til overdrageren, ophører inden saldoen går i nul eller bliver negativ og der er tale om kapitalandele, så vil disse ikke skulle medregnes i erhververens skattepligtige indkomst, men i stedet vil værdien af saldoen nedsætte anskaffelsessummen, således at dette først får indflydelse ved et salg af kapitalandelene, hvad enten overdragelsen af kapitalandelene er sket med eller uden skattemæssig succession jf. LL § 12B, stk. 5, 5. og 6. pkt.

¹³⁷ Juridisk vejledning C.C.6.8.3 Beskatning af løbende ydelser

¹³⁸ Skatteministeriet, Virksomhedsskatteoven: Satser og beløbsgrænser i virksomhedsskatteoven

¹³⁹ Michelsen et. al., 2017, Lærebog om indkomstskat, side 469

Beskatningen og fradrag i den skattepligtige indkomst opgøres som kapitalindkomst, jf. PSL § 4, stk. 1, nr. 15.

I nedenstående figur 8 illustreres, hvordan denne saldo føres samt hvornår der vil skulle ske henholdsvis beskatning samt foretages fradrag. I eksemplet er der taget udgangspunkt i, at der mellem overdrager og erhverver er aftalt at overdrageren skal have 10 % af overskuddet over en periode på 8 år. Overskuddet forventes årligt at være 1.000.000 kr., hvorfor der forventes en løbende ydelse på 100.000 kr. årligt. Der er beregnet en samlet kapitaliseringsværdi på 646.321 kr. ud fra en rente på 5%.

FIGUR 8 - BESKATNING AF LØBENDE YDELSER

År	Betalingsrække	Tilbagediskontering	Nutidsværdi
1	100.000	0,95238095	95.238
2	100.000	0,90702948	90.703
3	100.000	0,86383760	86.384
4	100.000	0,82270247	82.270
5	100.000	0,78352617	78.353
6	100.000	0,74621540	74.622
7	100.000	0,71068133	71.068
8	100.000	0,67683936	67.684
= Kapitaliseringsværdien			646.321

År	1	2	3	4	5	6	7	8
Saldo primo	646.321	546.321	446.321	346.321	246.321	146.321	46.321	-
- Løbende ydelse	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
= Saldo ultimo	546.321	446.321	346.321	246.321	146.321	46.321	-53.679	-
Medregnes i kapitalindkomsten (overdrager)	0	0	0	0	0	0	53.679	100.000
Fratrækkes i kapitalindkomsten (erhverver)	0	0	0	0	0	0	53.679	100.000

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Ovenstående eksempel illustrerer at der forekommer en negativ saldo i år 7, hvilket betyder, at overdrageren i år 7 skal medregne 53.679 kr. til kapitalindkomsten og i år 8 skal overdrageren medregne hele den løbende ydelse på 100.000 kr. til kapitalindkomsten. I år 7 kan erhververen fradrage 53.679 kr. og i år 8 fradrages hele den erlagte løbende ydelse på 100.000 kr. i kapitalindkomsten.

Hvis der anvendes en løbende ydelse til delvis finansiering af et generationsskifte mellem senior og junior i kombination med, at en del af selskabet også gives som en gave, så fratrækkes denne kapitaliseringsværdi i gaveafgiftsgrundlaget.¹⁴⁰

¹⁴⁰ Hansen, Lilja, Kristensen, Nielsen, Overgaard, Schmidt, Tell & Terkilsen, 2016, Erhvervsbeskatning: Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, side 535

Den løbende ydelse vil blive anset for værende ophørt, hvis erhververen er ude af stand til at betale. Det kan for eksempel være i tilfælde af konkurs eller insolvent likvidation. I et sådant tilfælde vil overdrageren ikke modtage den aftalte løbende ydelse.

Overdragerens opgivelse af retten til den løbende ydelse behandles ikke yderligere.

12.2. SELVFINSIERING

Et generationsskifte mellem senior og junior kan også finansieres via selvfinansiering fra selskabet der skal generationsskiftes.

Udgangspunktet er at et selskab ikke direkte eller indirekte må stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed i forbindelse med en tredjemands erhvervelse af kapitalandele i det generationsskiftende selskab eller dets moderselskab, SSL § 206, stk. 1.

Dog foreligger der en undtagelse hertil, som gør at selvfinansiering er blevet en mulighed. For at dette er en mulighed skal kravene i SSL § 206, stk. 3 og §§ 207 - 209 være opfyldt, jf. SSL § 206, stk. 2.

SSL § 206, stk. 3 omhandler, at der er krav om, at der skal foretages en kreditvurdering af den/de selskaber eller personer, hvortil der ydes økonomisk bistand, det vil sige at der enten stilles midler til rådighed, ydes lån eller stilles sikkerhed for disse. Denne kreditvurdering skal danne grundlag for, om det i selskabet er økonomisk forsvarligt at yde denne økonomiske bistand. En økonomisk bistand bør kun ydes, hvis det vurderes at en ekstern långiver, for eksempel et pengeinstitut, ville være villig til at stille midler til rådighed.¹⁴¹

Derudover er der i SSL § 207 krav om, at generalforsamlingen skal godkende, at der ydes denne økonomiske bistand. Denne godkendelse skal indeholde følgende oplysninger, jf. SSL § 207, stk. 1, nr.:

- 1) Baggrunden for forslaget om økonomisk bistand
- 2) Selskabets interesse i at gennemføre en sådan disposition
- 3) De betingelser, der er knyttet til gennemførelse
- 4) En vurdering af de konsekvenser, som dispositionen måtte medføre for selskabets likviditet og solvens, samt
- 5) Den pris, som tredjemand skal betale for kapitalandelene

¹⁴¹ Bemærkning nr. 1019 til SSL §206

Når en sådan beslutning skal træffes kræver det som minimum dobbelt 2/3 majoritet, hvilket betyder at beslutningen skal tiltrædes af mindst 2/3 af stemmerne samt 2/3 af selskabskapitalen som er repræsenteret på generalforsamlingen, jf. SSL § 207, stk. 2.

Senest to uger efter godkendelsen på generalforsamlingen skal redegørelsen offentliggøres ved Erhvervsstyrelsen eller være modtaget med henblik på offentliggørelse, jf. SSL § 207, stk. 3.

Der må på intet tidspunkt ydes en økonomisk bistand som overstiger, hvad der er forsvarligt i forhold til selskabets økonomi. Der må kun ydes økonomisk bistand af beløb som kan anvendes til udlodning af ordinært udbytte, det vil sige at det kun er selskabets frie reserver der kan anvendes, jf. SSL § 208.

Den økonomiske bistand der ydes fra selskabet skal ske på markedsvilkår, jf. SSL § 209. Ved vurdering af om denne økonomiske bistand er ydet på markedsvilkår, skal der både tages højde for hvilken rente der er anvendt, men også hvilken løbetid der er tale om.¹⁴²

Hvis ovennævnte krav er opfyldt, så er det muligt at det generationsskiftende selskab, hvori junior ønsker at erhverve kapitalandele, kan finansieres via at der for eksempel ydes et lån til junior fra selskabets midler. Alternativt kan det generationsskiftende selskab også stille sikkerhed for junior, for eksempel i forbindelse med at junior finansierer generationsskiftet via bankfinansiering, hvortil der kræves en kautionsforpligtelse.

Hvis reglerne i SSL § 206, stk. 2 er opfyldt, så vil der være tale om lovlig selvfinansiering hvilket er skattefrit.

Da den økonomiske bistand skal ske på markedsvilkår indebærer dette også, at renteudgifterne vil indgå i selskabets skattepligtige indkomst. Der vil være fradrag for renteudgifterne hos modtager af den økonomiske bistand. Hvis der er tale om, at det er en fysisk person som modtager den økonomiske bistand, så vil disse renteudgifter give fradrag i kapitalindkomsten, jf. PSL § 4, stk. 1, nr. 1.

Hvis der er tale om at den økonomiske bistand ydes fra det generationsskiftende selskab til juniors selskab, som skal erhverve kapitalandelene i det generationsskiftende selskab, og der erhverves mere end 50 % af kapitalen eller stemmerne, så er der tale om et koncernforbundet selskab, jf. KGL § 4, stk. 2, nr. 1 og 2.

Hvis der er tale om et koncernforbundet selskab og juniors selskab ikke kan tilbagebetale det lånte beløb til det generationsskiftende selskab, som har ydet denne økonomiske bistand, så vil det generationsskiftende selskab ikke have fradrag for tabet på denne fordring, jf. KGL § 4, stk. 1.

¹⁴² Bemærkning nr. 136 til SSL § 209

Når det generationsskiftende selskab ikke kan få fradrag for tabet på denne fordring, så betyder det også, at selskabet som modtager den økonomiske bistand og ikke kan tilbagebetale, heller ikke skal beskattes heraf, jf. KGL § 8.

Hvis der er tale om, at det generationsskiftende selskab yder en økonomisk bistand til en fysisk person, så vil tab på en sådan fordring kunne fradrages i det generationsskiftende selskabs skattepligtige indkomst, jf. KGL § 3. Den fysiske person vil skulle medregne gevinsten på gælden i den skattepligtige indkomst, jf. KGL § 12.

Modtager af den økonomiske bistand har mulighed for at afvikle på lånet via udbetaling af udbytte fra det generationsskiftende selskab, hvori der erhverves kapitalandele.

Hvis reglerne i selskabsloven ikke overholdes og en økonomisk bistand ydes til en fysisk person, som skal anvende midlerne til at erhverve kapitalandele i det selskab, som yder lånet eller foretager sikkerhedsstillelsen og denne person har eller ved erhvervelsen af kapitalandelene får bestemmende indflydelse over selskabet der yder lånet eller sikkerhedsstillelsen, så vil lånet ikke blive anset som værende lovlig selvfinansiering, men derimod som et ulovligt aktionærlån der skal beskattes efter LL § 16E.¹⁴³ I LL § 16E står der blandet andet:

”...behandles lånet efter skattelovgivningens almindelige regler om hævninger uden tilbagebetalingspligt”

Det betyder, at en hævning der anses som værende omfattet af LL § 16E skal beskattes som løn eller udbytte. Endvidere vil en tilbagebetaling til selskabet omfattet af LL § 16E, stk. 1 ikke skulle medregnes ved opgørelsen af selskabets skattepligtige indkomst, jf. LL § 16, stk. 2.

12.3. A/B MODELLEN

A/B modellen er ikke direkte lovfæstet, men er opstået som følge af praksis og som en kombination af selskabsrettens og skattelovgivningens regler. Flere afgørelser har været med til at forme modellens anvendelsesområde i løbet af årene. A/B modellen blev første gang anerkendt i 2003 i et bindende svar fra Ligningsrådet (i dag Skatterådet) i SKM2003.66.

¹⁴³ Kruhl & Sørensen, 2014, Kapitalejerlån & Selvfinansiering: Selskabsretligt, regnskabsretligt, erstatningsretligt, strafferetligt og skatteretligt, side 215

I A/B modellen findes der ingen begrænsninger for hvilke kapitalejere den kan anvendes på og modellens anvendelsesområde spænder dermed i teorien bredt.¹⁴⁴

A/B modellen kan anvendes i forbindelse med finansieringen af et generationsskifte. A/B modellen er kendetegnet ved at kapitalklasserne i selskabet opdeles. Det kan for eksempel være i A og B aktier/anparter, hvor A aktierne/anparterne tillægges en forlods udbyttet, som tilhører den oprindelige aktionær, altså senior. B aktierne/anparterne tegnes af junior, som skal overtage selskabet og indeholder først ret til udbytte efter en given periode. B aktierne/anparterne kan tegnes til en lavere kurs end A aktierne/anparterne, da A aktierne/anparterne indeholder en forlods udbyttet. B aktierne/anparterne kan ofte tegnes til kurs pari. Betalingen for den overtagne ejerandel i selskabet til senior, sker således igennem denne forlods udbyttet. B aktierne/anparterne vil først være berettiget til at modtage udbytte, når denne forlods udbyttet ophører.¹⁴⁵

Opdelingen af kapitalklasserne kan både foregå ved en kapitalforhøjelse samt ved overdragelse af allerede bestående kapitalandele.¹⁴⁶

Junior der skal have ejerandele i seniors selskab, vil således betale for denne ejerandel via den forlods udbyttet til senior. For at A/B modellen skattemæssigt giver mening at anvende, så kræver det, at den forlods udbyttet fra det generationsskiftende selskab udloddes til et selskab der mindst ejer 10 % af det generationsskiftende selskab. Hvis der ejes mindst 10 % af kapitalen i et selskab, så vil kapitalandelene blive karakteriseret som værende en datterselskabsaktie efter ABL § 4A. Hvis de to selskaber er sambeskattet efter SEL § 31, det vil sige, hvis der ejes mere end 50 % af kapitalandelene i datterselskabet, så vil kapitalandelene blive karakteriseret som værende koncernselskabsaktier efter ABL § 4B.

Hvis der er tale om en datterselskabsaktie eller koncernselskabsaktie, så kan der modtages skattefrit udbytte fra datterselskabet, jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 2.

Det afgørende ved anvendelse af A/B modellen er, at den forlods udbyttet som tildeles A aktierne/anparterne skal svare til handelsværdien på den overdragne andel. Dette er blandt andet bekræftet af SKAT og Skatterådet i SKM2015.195. Til beregning af handelsværdien på selskaber kan TSS-cirkulærerne 2000-9 og 2000-10 anvendes. Disse er uddybet i afsnit 10.1 og 10.2.

I samme afgørelse SKM2015.195 ønskede spørger at hans børn skulle blive medejere af hans holdingselskab, men uden at han afgav den bestemmende indflydelse. Værdien af holdingselskabet gjorde dog, at det var

¹⁴⁴ SR SKAT. Madsen & Jeppesen, 2015, SR.2015.0144, side 1

¹⁴⁵ Michelsen et. al., 2017, Lærebog om indkomstskat, side 1032 - 1033

¹⁴⁶ SR SKAT. Madsen & Jeppesen, 2015, SR.2015.0144, side 1

umuligt for børnene at få ejerskab heri og derfor ønskede spørger at anvende A/B modellen. Spørger havde anvendt DCF-modellen til beregning af holdingselskabets værdi og herefter beregnet det forlods udbytte efter Ligningsrådets beregningsmodel.

SKAT og Skatterådet anerkendte for første gang i dette bindende svar, at DCF-modellen kunne anvendes til fastlæggelse af et selskabs værdi.

12.3.1. SKATTEMÆSSIGE KONSEKVENSER I FORBINDELSE MED EN VEDTÆGTSÆNDRING

Som udgangspunkt har alle kapitalandele lige ret i et selskab. Dog kan det i vedtægterne bestemmes, at der skal være forskellige kapitalklasser. Vedtægterne skal angive de forskelle, der knytter sig til hver kapitalklasse samt angive størrelsen af den enkelte klasse, jf. SSL § 45.

Hvis der gennem vedtægtsændringer sker en ændring af kapitalklassernes identitet, kan følgen heraf være, at dette bliver anset som en afståelse efter ABL § 30, stk. 1 og derved vil der blive udløst afståelsesbeskatning. Dog er der en række tilfælde, hvor der ikke vil blive udløst afståelsesbeskatning, selvom der sker en ændring af kapitalandelenes identitet. Som udgangspunkt vil en vedtægtsændring, som enten indfører, ændrer eller ophæver en opdeling af kapitalklasser ikke blive påvirket skattemæssigt, såfremt denne vedtægtsændring foretages når der kun er en kapitalejer, da der således ikke foretages formueforskydninger mellem aktionærerne.¹⁴⁷

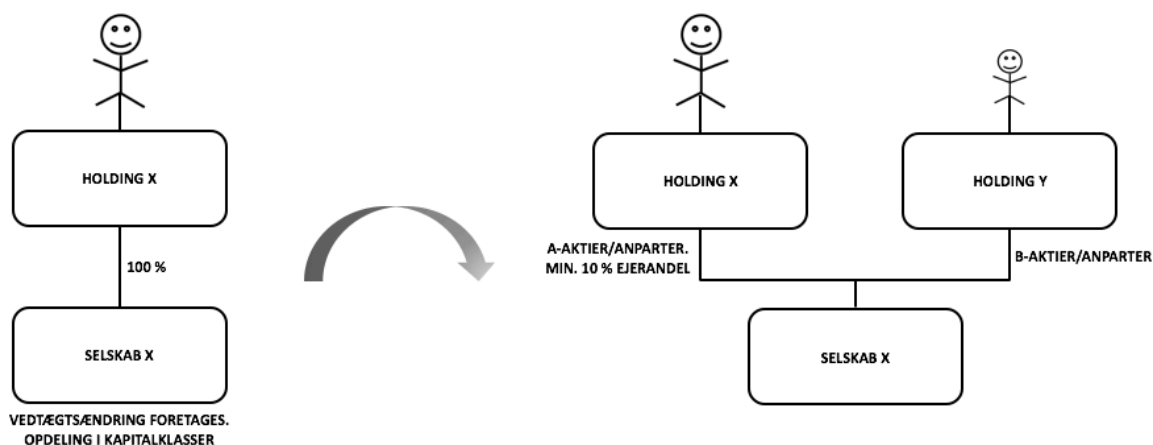
I SKM2010.2 bekræfter SKAT og Skatterådet dette, da denne afgørelse lægger vægt på, at en vedtægtsændring skal ske inden der sker nytegning af aktierne, således at det stadig er den samme aktionær der forekommer både før og efter vedtægtsændringen, hvilket også betyder, at der ikke er sket en formueforskydning og derfor vil en sådan vedtægtsændring ikke udgøre en afståelse.

Endvidere bekræfter SKAT og Skatterådet i SKM2015.375 at en vedtægtsændring i forbindelse med anvendelse af A/B modellen kunne ske uden skattemæssige konsekvenser, hvis overdragelsen, som i dette tilfælde var til børnene, skete til handelsværdien. Ellers ville der ske gavebeskatning af børnene og en afståelsesbeskatning hos A-aktionæren af den overførte værdi.

I nedenstående figur 9 illustreres, hvorledes A/B modellen skal anvendes, for at der ikke forekommer skattemæssige konsekvenser.

¹⁴⁷ Werlauff, 2016, Selskabsskatteret: 2016/17, side 475 - 476

FIGUR 9 – A/B MODELLEN

KILDE: EGEN TILVIRKNING

I forbindelse med en vedtægtsændring er det således afgørende om der sker en formueforskydning mellem aktionærerne eller ej. For at undgå at en vedtægtsændring i forbindelse med anvendelse af A/B modellen har skattemæssige konsekvenser, skal en vedtægtsændring vedrørende opdeling af kapitalklasserne foretages forinden nye kapitalejere tiltræder.

Derudover skal seniors holdingselskab, som ejer A-aktierne/anparterne og derved har ret til det forlods udbytte, eje minimum 10 % af selskabet hvorpå A/B modellen anvendes.

I SKM2015.375 behandles endvidere problemstillingen vedrørende opdelingen af stemmerettigheder. I denne afgørelse ønskede spørger at overdrage 80 % af kapitalen til børnene med succession og han ønskede at få svar på, hvorvidt han kunne differentiere stemmerettighederne, således at A anparterne indeholder en større stemmerettighed pr. anpart end B anparterne, som kun vil skulle indeholde 1 stemme pr. anpart. Spørger ønskede dette for at beholde den bestemmende indflydelse i selskabet.

SKAT og Skatterådet bekræftede at en vedtægtsændring af denne art ikke ville have skattemæssige konsekvenser for spørgeren. De gjorde det desuden også klart, at overdragelsen skulle ske til handelsværdi, da der ellers ville skulle ske gavebeskatning hos børnene samt afståelsesbeskatning hos spørger af den overførte værdi.

En sådan opdeling af stemmerettighederne kan være en fordel, da ejeren af A-aktierne/anparterne på denne måde sikrer, at han/hun stadig har beføjelserne til at sikre, at det forlods udbytte bliver udbetalt.

Når senior har modtaget det på forhånd aftalte forlods udbytte, så vil A-aktierne/anparterne ikke længere have denne forlods udbytteret og der vil ikke længere være forskel mellem A og B aktierne/anparterne.¹⁴⁸ Dette er blandet andet bekræftet af Ligningsrådet i SKM2003.66 hvor de bekræfter, at når det forlods udbytte er udbetalt, så vil det ikke have skattemæssige konsekvenser, at de to aktieklassers rettigheder sidestilles, da dette ikke medfører en formueforskydning mellem aktionærene.

12.3.2. BEREGNING AF DEN FORLODS UDBYTTERET

I forbindelse med beregning af det forlods udbytte, så skal Ligningsrådets beregningsmodel som er anført i SKM2004.416 anvendes. Beregningsmodellen er angivet som følgende:

$$\text{Ejerandel af (selskabets værdi + tegningsbeløb)} \div \text{tegningsbeløb}$$

I SKM2004.416 udgjorde anpartskapitalen 200.000 kr. og egenkapitalen udgjorde 221.500 kr. ved regnskabsafslutningen 30. april 2003, hvor de nye anparter skulle tegnes. De to børn, som skulle have andel i selskabet, skulle hver tegne nye anparter for 100.000 kr., i alt 200.000 kr., hvorfor selskabet herefter ville have en anpartskapital på i alt 400.000 kr. Anparterne skulle tegnes til kurs 130, hvorfor tegningskapitalen i alt ville udgøre 260.000 kr.

Der blev foretaget en beregning af goodwillen i selskabet, som blev opgjort til 3.197.982 kr., hvorfor selskabets værdi kunne opgøres til 3.419.482 kr. (goodwillens værdi + egenkapital).

Indsættes dette i Ligningsrådets beregningsmodel forekommer følgende:

$$50 \% \times (3.419.482 + 260.000) \div 260.000 = 1.579.741 \text{ kr.}$$

Børnene, der indtræder som nye anpartshavere, giver således afkald på en del af deres udbytte, som svarer til deres uberettigede andel i forbindelse med anvendelsen af A/B modellen. Børnenes uberettigede andel er således 1.579.741 kr. Derfor skal den oprindelige anpartshaver have forlods udbytte på 1.579.741 kr./50 % = 3.159.482 kr. som i afgørelsen i SKM2004.416 forrentes med 6 % p.a.

Ved beregningen af den forlods udbytteret skal der tillægges en rente- og risikofaktor. Rentefaktoren skal tillægges den forlods udbytteret, da der går en årrække før det forlods udbytte er udbetalt. Risikofaktoren medregnes også i det forlods udbytte, som et udtryk for den risiko, som senior påtager sig ved at få udbetalt

¹⁴⁸ SR SKAT. Madsen & Jeppesen, 2015, SR.2015.0144, side 1

udbyttet over en årrække med risiko for, at selskabet ikke genererer et overskud, der er højt nok til, at disse udbetalinger kan foretages.¹⁴⁹

I SKM2003.66 bekræfter Ligningsrådet, at indregningen af et rente- og risikotillæg skal være et fast element ved fastlæggelsen af det forlods udbytte.

I SKM2004.416 bekræfter Ligningsrådet, at de kan tiltræde beslutningen omkring at der tillægges et rentetillæg på 6 % som følge af den udskudte betaling, der forekommer i forbindelse med, at generationsskiftet sker via en forlods udbytteret. Derudover bekræfter de endvidere, at der ikke er behov for et risikotillæg, da den forlods udbytteret kun forventes at løbe over en periode på to år.

I 2008 ændrede praksis sig i form af, at der nu kunne ske en efter-skat betragtning i forhold til fastlæggelsen af rentetillægget. I SKM2008.697 bekræfter SKAT og Skatterådet, at den forlods udbytteret forrentes med 3,75 % p.a. med baggrund i, at denne forretning svarer til selskabets eksterne finansieringsrente efter skat.

I SKM2011.79 blev det bekræftet af SKAT og Skatterådet, at rentetillægget kunne fastsættes til 4 % svarende til renten på en lang obligation.

Praksis er således udviklet igennem tiden i forhold til fastlæggelsen af rente- og risikotillægget, hvorfor det vil være fornuftigt at indhente et bindende svar fra SKAT.

Ved anvendelse af A/B modellen vil et generationsskifte ikke være så likviditetskrævende for junior som skal overtage, som ellers kunne have været tilfældet, da betalingen herfor sker gennem den forlods udbytteret, som skattefrit tilfalder seniors holdingselskab.¹⁵⁰ Kapitalandelene erhverves således til værdien i fri handel, men da det er kapitalandele uden ret til udbytte i en vis periode, så vil handelsværdien være betydelig lavere end hvis der var tale om kapitalandele med ret til udbytte.

12.4. GAVE

Finansieringen af et generationsskifte kan ske helt eller delvis via en gaveoverdragelse fra senior til junior, der skal overtage selskabet.

¹⁴⁹ SR SKAT. Madsen & Jeppesen, 2015, SR.2015.0144, side 2

¹⁵⁰ Michelsen et. al., 2017, Lærebog om indkomstskat, side 1032

Hovedreglen er, at modtager skal indkomstbeskattes af den modtagne gave, jf. SL § 4, litra c. Gaven skal beskattes som personlig indkomst, jf. PSL §§ 3 og 4. Af PSL § 3, stk. 1 fremgår følgende:

”Personlig indkomst omfatter alle de indkomster, der indgår i den skattepligtige indkomst, og som ikke er kapitalindkomst”

PSL § 4 anvendes således til at bestemme hvilke indkomster der er kapitalindkomst. Der er tale om en udtømmende liste, hvilket betyder, at hvis indkomsten ikke fremgår af bestemmelsen, så er der ikke tale om en kapitalindkomst. Gaver fremgår ikke af denne bestemmelse.

Dog foreligger der undtagelser til hovedreglen i SL § 4, litra c. Af SL § 5, litra b fremgår det, at gaver ikke henregnes til indkomsten, hvis de falder ind under bestemmelsen i afsnit 2 i BAL, som omfatter gaver indenfor gavekredsen. Her sker der ikke indkomstbeskatning, men derimod skal der betales gaveafgift af den modtagne gave.

I skatteretlig henseende er det et krav, for at noget kan karakteriseres som en gave, at der foreligger en berigelse hos modtageren og at der er tale om en vederlagsfri formuefordel.¹⁵¹

Indenfor gavekredsen kan der afgiftsfrit gives gaver for en værdi som ikke overstiger 65.700 kr. (2019-sats)¹⁵² i et kalenderår. Gavekredsen omfatter følgende personer, jf. BAL § 22, stk. 1, litra:

- a) Børn, stedbørn¹⁵³ og deres afkom.
- b) Afdødt barns eller stedbarns længstlevende ægtefælle.
- c) Forældre.
- d) Personer, der har haft fælles bopæl med gavegiver de sidste 2 år før modtagelsen af gaven samt personer der tidligere har haft fælles bopæl med gavegiver i en sammenhængende periode på mindst 2 år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse.
- e) Plejebørn der har haft fælles bopæl hos gavegiver i en sammenhængende periode på mindst 5 år, når opholdet er begyndt inden plejebarnet fyldte 15 år og højst en af plejebarnets forældre har haft bopæl hos gavegiver sammen med plejebarnet.
- f) Stedforældre og bedsteforældre.

¹⁵¹ Michelsen et. al., 2017, Lærebog om indkomstskat, side 393

¹⁵² SKAT. Satser.

¹⁵³ Stedbørn anses som værende den anden ægtefælles særbørn. Derfor er papirløse samlevers særbørn ikke stedbørn i boafgiftslovens forstand. Efter ægteskabets opløsning kan stedbørn stadig give gaver som er gaveafgiftspligtige til sin tidligere stedfar eller stedmor, jf. Juridisk vejledning C.A.6.2: Afgiftspligtige gaver

For de personer der befinder sig i gavekredsen i BAL § 22, stk. 1, litra a – e gælder det, at der skal betales en afgift på 15 % af det beløb, som overstiger grundbeløbet på 65.700 kr., jf. BAL § 23, stk. 1.

For de personer der befinder sig i gavekredsen jf. BAL § 22, stk. 1, litra f skal der betales en gaveafgift på 36,25 % af det beløb, som overstiger grundbeløbet på 65.700 kr., jf. BAL § 23, stk. 2.

Jf. BAL § 22, stk. 2 gælder det for gaver, som gives til svigerbørn et afgiftsfrit grundbeløb på 23.000 kr. (2019-sats).¹⁵⁴ Har gaverne en værdi der overstiger dette grundbeløb, skal der af værdien, som overstiger grundbeløbet betales en gaveafgift på 15 %, jf. BAL § 23, stk. 1.

Gaver der gives mellem ægtefæller, som ikke er fraseparerede eller skilte, er afgiftsfrie, jf. BAL § 22, stk. 3.

Gaveafgiftsreglerne er gældende, hvis enten giver af gaven eller modtager af gaven har hjemting i Danmark, jf. BAL § 25. Har enten giver eller modtager hjemting i udlandet kan der i en dobbeltbeskatningsoverenskomst være aftalt, at dette land har beskatningsretten til gaven.¹⁵⁵

12.4.1. NEDSAT AFGIFT I FORBINDELSE MED GENERATIONSSKIFTE

Reglerne for bo- og gaveafgift er ved lov nr. 683 af 9. juni 2017 ændret for kapitalandele og virksomheder, der overdrages til arvinger og gavemodtagere, som opfylder betingelserne for at kunne succedere. Det betyder således, at der er kommet en nedsat gaveafgift i forbindelse med generationsskifte, hvis betingelserne for at kunne overdrage med skattemæssig succession er opfyldt, jf. BAL § 23a som henviser til at betingelserne i ABL § 34, stk. 1, 5 og 6 skal være opfyldt.

ABL § 34, stk. 1 omtaler at overdragelse af kapitalandele kan ske til både børn, børnebørn, søskende, søskendes børn, søskendes børnebørn eller en samlever som opfylder reglerne i BAL § 22, stk. 1, litra d, hvor BAL § 23a, stk. 1 omtaler at betaling af den nedsatte bo- eller gaveafgift i forbindelse med et generationsskifte kun kan anvendes på overdragelse af kapitalandele til gavegivers søskende og disses børn og børnebørn, hvis ikke gavegiver har afkom.

Udover at generationsskiftet skal ske til den rette personkreds, foreligger der også yderligere betingelser, som skal være opfyldt før den nedsatte gaveafgift kan anvendes. Det er et krav, at gavegiver har ejet selskabet enten direkte eller indirekte det seneste år forinden overdragelsestidspunktet samt at gavegiver

¹⁵⁴ SKAT. Satser.

¹⁵⁵ Juridisk vejledning: C.A.6.2 Afgiftspligtige gaver

eller dennes nærtstående i mindst 1 år af ejertiden af selskabet har deltaget aktivt, hvorved der menes at have deltaget i selskabets ledelse (direktion eller bestyrelse), jf. BAL § 23a, stk. 2.

Med gavegivers nærtstående menes der den tidligere nævnte personkreds i BAL § 22, stk. 1 og 2 samt gavegivers ægtefælle, søskende samt søskendes afkom, jf. BAL § 23a, stk. 2.

Den nedsatte gaveafgift er 13 % for årene 2016 og 2017, 7 % for året 2018, 6 % for 2019 og 5 % i 2020 eller senere, jf. BAL § 23a, stk. 4.

Hvis gavemodtager afstår kapitalandelene helt eller delvist indenfor en periode på 3 år fra overdragelsestidspunktet, vil der ske en reduktion af den besparelse, som gavemodtager har opnået i forbindelse med overdragelse af kapitalandelene, jf. BAL § 23b, stk. 1.

Dette vil dog ikke forekomme, hvis afståelsen af kapitalandelene sker som følge af erhververs død, livstruende sygdom eller hvis der sker overdragelse af kapitalandelene til den anførte personkreds i BAL § 22, stk. 1 samt hvis der sker overdragelse i forbindelse med en skattefri virksomhedsomdannelse eller omstruktureringer, jf. BAL § 23b, stk. 2.

For at kunne anvende den nedsatte gaveafgift er det et krav at successionsreglerne kan anvendes, men ikke at de bliver anvendt. Dette betyder, at betingelserne for anvendelse af successionsreglerne skal være opfyldt.¹⁵⁶

Nedenfor i figur 10 illustreres forskellen på betaling af gaveafgiften, når den nedsatte gaveafgift kan anvendes kontra, når der skal betales almindelig gaveafgift, fordi successionsreglerne og de øvrige regler i øvrigt ikke er opfyldt.

FIGUR 10 - BEREGNING PÅ FORSKELLEN VED NEDSAT OG ALMINDELIG GAVEAFGIFT

	Nedsat gaveafgift	Almindelig gaveafgift
Værdi af kapitalandele	10.500.000	10.500.000
- Anskaffelsessum	500.000	500.000
= Avance	10.000.000	10.000.000
- Passivpost 22%	2.200.000	-
= Gavens værdi efter passivpost	8.300.000	10.500.000
- Grundbeløb for gaveafgift 2019	65.700	65.700
= Gaveafgiftsgrundlag	8.234.300	10.434.300
Gaveafgift 2019	8.234.300 x 6 % = 494.058	10.434.300 x 15 % = 1.565.145

KILDE: EGEN TILVIRKNING

¹⁵⁶ Bemærkning nr. 174 til BAL § 23a

Ovenstående beregning viser en væsentlig forskel i betalingen af gaveafgiften, alt efter om successionsreglerne er opfyldt og den nedsatte gaveafgift kan anvendes kontra når successionsreglerne ikke er opfyldt og den almindelige gaveafgift skal betales.

En væsentlig forskel i gaveafgiftsbeløbet findes blandet også ved, at der ikke kan beregnes en passivpost, når successionsreglerne ikke er opfyldt.

Denne gaveafgift, hvad enten der er tale om den nedsatte gaveafgift eller den almindelig gaveafgift, kan betales af gavegiver uden at det udløser en ny gaveafgift, jf. BAL § 24, stk. 5.

12.5. ANFORDRINGSGÆLDSBREV

Et generationsskifte fra senior til junior kan også finansieres via et anfordringsgældsbrev. Dette kan for eksempel i nogle tilfælde være med til at finansiere seniors pensionstilværelse.

Et anfordringsgældsbrev er karakteriseret ved, at det kan opsiges helt eller delvist af enten långiver eller låntager indenfor en frist på højest 14 dage. Et anfordringsgældsbrev forfalder således som udgangspunkt først til betaling for låntager, når det sker på anfordring fra långiver. Låntager har også mulighed for til enhver tid at betale lånet ud.¹⁵⁷

Endnu et kendetegn ved et anfordringsgældsbrev er, at dette kan udstedes rentefrit indenfor den nære familie. Ydermere anses et anfordringsgældsbrev for at have kurs pari (kurs 100), fordi det til en hver tid kan tilbagekaldes og dermed kræves afviklet af långiver.

Det er muligt at anvende det tidligere omtalte afgiftsfrie gavebeløb i BAL § 22, stk. 1 på 65.700 kr. årligt (2019-sats), til at nedskrive gælden på anfordringsgældsbrevet. Dog må det ikke på tidspunktet for udstedelsen af anfordringsgældsbrevet aftales, at det afgiftsfrie gavebeløb skal bruges til nedskrivelse af gælden på anfordringsgældsbrevet. Dette vil blive karakteriseret som en gave, hvilket vil udløse gaveafgift af hele lånets størrelse i det år, hvor långiver afgiver et sådant løfte.¹⁵⁸

Som følge af Gullestrup Nielsen afgørelsen i TfS1998.199 skal der som hovedregel ikke ske rentefiksering af den rente, som ikke eksisterer på disse anfordringsgældsbreve. Afgørelsen belyste, at der ikke er lovhjemmel til beskatning af en fikseret rente. Derimod belyste denne afgørelse også, at der ville kunne ske rentefiksering,

¹⁵⁷ Juridisk vejledning: C.A.6.1.7 Rentefri eller lavt forrentede lån

¹⁵⁸ Hansen et al., 2016, Erhvervsbeskatning: Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, side 526

såfremt der i forbindelsen med udstedelse af et anfordringsgældsbrev er tale om skatteomgåelse.¹⁵⁹ Er der dog tale om rentefrie lån mellem en hovedaktionær og dettes selskab, så skal der ske en fiksering af renten jf. LL § 2.

Hvis der udstedes et gældsbrev i forbindelse med et generationsskifte, som efterfølgende eftergives, enten fordi långiver vælger dette eller fordi långiver afgår ved døden, så anses dette ikke som værende overdragelse af erhvervsvirksomhed og er derfor ikke omfattet af den tidligere omtalte nedsatte bo- og gaveafgift.¹⁶⁰

¹⁵⁹ Michelsen et. al., 2017, Lærebog om indkomstskat, side 689 - 690

¹⁶⁰ Folketinget, Hørringsspørgsmål j.nr. 2018 - 3524

13. SUCCESSION TIL ERHVERVSDRIVENDE FONDE

Arbejdsgruppen om succession til erhvervsdrivende fonde, som er en arbejdsgruppe under Skatteministeriet, forslår en ny beskatningsmodel for overdragelse af erhvervsvirksomhed til erhvervsdrivende fonde. Dette forslag kommer med baggrund i, at regeringen ønsker at fremme familieejede selskaber og erhvervsdrivende fonde som ejerformer, da dette kan være med til at bibeholde en stor andel af de danske selskaber i Danmark.¹⁶¹

13.1. KRAV FOR ANVENDELSE AF MODELLEN

I forslaget er der følgende krav for at modellen kan anvendes:¹⁶²

- Fonden skal være erhvervsdrivende, og det vedtægtsbestemte formål skal være at eje og drive det overtagne selskab gennem en kapitalandelspost med bestemmende indflydelse. Hvis der er tale om at det overtagne selskab indgår i et koncernforhold, er det afgørende at fonden har bestemmende indflydelse over mindst halvdelen af de aktiver (eksklusive kapitalandele), som indgår i koncernen.¹⁶³
- Fonden kan derudover også have uddelingsformål til almennyttige eller almenvelgørende formål.
- Fonden må ikke have familieformål.
- Fonden skal være ejer af mindst 25 % af kapitalen i det overtagne selskab og eje mere end 50 % af stemmerettighederne. Den resterende del kan for eksempel ejes af familiemedlemmer.
- Formuen i fonden skal være uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue (overdrager af selskabet). Hertil skal to betingelser være opfyldt; Fondens aktiver skal i forbindelse med oprettelsen være uigenkaldeligt overdraget til fonden. Derudover må fondens midler ikke efterfølgende tilbageføres til stifter eller til stifterens ægtefælle, samlever eller børn.¹⁶⁴
- Det er et krav at det overtagne selskab ikke er en pengetank efter ABL § 34 på overdragelsestidspunktet, og ikke bliver det i en periode på 5 år efter overdragelsen til fonden. Opfyldes dette krav ikke vil stifterskatten forfalde til betaling.
- Hvis det overtagne selskab er opstået som følge af en omdannelse fra en personligt ejet virksomhed og kapitalandelene i denne forbindelse har fået en negativ anskaffelsessum, så er der krav om, at skatten afregnes af denne negative anskaffelsessum forinden overdragelsen til fonden. Dette

¹⁶¹ Skatteministeriet. Arbejdsgruppe: Overdragelse af virksomhed til erhvervsdrivende fond bør være skattefri.

¹⁶² Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 4 - 5

¹⁶³ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 29 - 31

¹⁶⁴ Bemærkning nr. 4 til EFL § 2

skyldes, at den personligt ejet virksomhed ikke har direkte sammenhæng med overdragelsen af kapitalandelene til fonden.¹⁶⁵

- Det er et krav at værdien af de kapitalandele, som overdrages skal tilføres fondens grundkapital. Værdien beregnes som værdien af kapitalandelene fratrasket den udskudte skat på 22 %. Hvis grundkapitalen senere nedsættes, så vil dette udløse beskatning med 22 %.¹⁶⁶

13.2. REGLER VED ANVENDELSE AF MODELLEN

Efter overdragelse til fonden vil de almindelige regler for beskatning af erhvervsdrivende fonde som udgangspunkt være gældende.

Derudover indebærer forslaget, at hverken stifteren eller selve fonden beskattes i forbindelse med denne overdragelse. Der vil først ske beskatning, hvis fonden på et senere tidspunkt afstår de modtagne kapitalandele eller hvis fonden modtager udbytte fra det overdragne selskab.¹⁶⁷

Udskydelse af beskatningen sker både ved overdragelse i levende live og ved død. Der skal tilmed heller ikke afregnes en bo- eller gaveafgift eller en overdragelsesafgift ved overdragelsen. Tilbage i 2015 blev en lignende model forslået, hvori der skulle afregnes en overdragelsesafgift på 20 %.¹⁶⁸

Fonden succederer i stifters anskaffelsessum på kapitalandelene og tidspunktet for erhvervelsen af disse.

Ved overdragelsen skal der opgøres en udskudt skat, som også benævnes som værende en stifterskat. Den udskudte skat beregnes af stifterens avance på overdragelsestidspunktet. Den udskudte skat beregnes med den gældende skattesats for fonde, som på nuværende tidspunkt er 22 %, jf. FBL § 11, stk. 1 med henvisning til SEL § 17, stk. 1.

Denne udskudte skat påføres en konto, som løbende skal forrentes indtil saldoen er nedbragt til 0 kr. eller indtil fonden har afstået alle kapitalandelene. Det er forslået, at saldoen skal forrentes med en rentesats på 1 procentpoint over Nationalbankens diskonto, dog med et minimumskrav om at saldoen forrentes med mindst 1 % p.a.¹⁶⁹

¹⁶⁵ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 32

¹⁶⁶ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 36 - 37

¹⁶⁷ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 5

¹⁶⁸ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 8

¹⁶⁹ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 32 - 33

Hvis fonden afstår kapitalandelene eller modtager udbytte herfra, så udløses et afdrag på denne stifterskat. Hvis fonden afstår kapitalandelene, hvad enten dette sker helt eller delvist, så vil afdrag på stifterskatten være 22 % af avancen, som beregnes som forskellen mellem stifters anskaffelsessum og fondens afståelsessum på kapitalandelene.¹⁷⁰

Hvis der sker delvis afståelse af de erhvervede kapitalandele, vil der skulle afdrages på stifterskatten med et beløb svarende til 22 % af avancen, som der har været fra stifters anskaffelsestidspunkt og frem til fondens afståelsestidspunkt, på de kapitalandele der afstås. Dette betyder også, at hvis der er opstået en yderligere fortjeneste efter fonden har overtaget disse kapitalandele, så vil en delvis afståelse af kapitalandelene kunne medføre en fremrykning i forhold til betalingen af stifterskatten, som blev opgjort ved overdragelse af kapitalandelene. Hvis der ikke er opstået en avance i den erhvervsdrivende fonds ejertid eller, at der er opstået en negativ avance i fondens ejertid, så vil der kun skulle afdrages på stifterskatten med et beløb der faktisk svarer til den beregnede avance fra stifters anskaffelsestidspunkt og frem til fondens afståelsestidspunkt.¹⁷¹

Hvis fonden modtager udbytte fra de overdragne kapitalandele, så vil disse udbytter ikke udløse beskatning, da der er krav om, at der ejes mindst 25 % af kapitalen i det overdragende selskab, hvorfor der er tale om en datterselskabsaktie eller koncernselskabsaktie. Dog vil der blive udløst forfald af en del af stifterskatten, da et beløb svarende til 22 % af det udbetalte udbytte skal bruges til at afdrage på den udskudte skat.¹⁷²

Når saldoen er nedbragt til 0 kr. eller alle kapitalandelene er afstået, vil dette medføre endeligt bortfald af forpligtelsen til at betale denne stifterskat, som medfulgte ved overdragelsen af kapitalandele til fonden. Fonden kan til enhver tid vælge at afdrage på denne stifterskat også selvom der ikke er afstået kapitalandele eller modtaget udbytter.¹⁷³

I forhold til prioritetsreglen i FBL § 6 skal fonde som har fradrag for uddelinger og hensættelser til uddelinger til almennyttige eller almenvelgørende formål først foretage fradrag for disse i skattefrie indtægter, hvilket kan være skattefrie udbytter fra datterselskabsaktier eller koncernselskabsaktier, før uddelingerne kan fradrages i de skattepligtige indtægter.

I forbindelse med forslaget omkring succession til erhvervsdrivende fonde reguleres denne prioriteringsregel således, at uddelingerne og hensættelserne i forhold til almennyttige og almenvelgørende formål ikke skal fradrages i skattefrie avancer eller udbytter, men at disse beløb i stedet anvendes til at afdrage på

¹⁷⁰ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 5

¹⁷¹ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 33 - 34

¹⁷² Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 6

¹⁷³ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 33

stifterskatten. Hvis uddelingerne eller hensættelserne overstiger avancerne eller udbytterne på de overdragne kapitalandele, så finder den oprindelige prioriteringsregel anvendelse på den resterende del.¹⁷⁴

Hvis der på et senere tidspunkt foretages en omstrukturering af selskabet, hvori fonden har fået overdraget kapitalandele, så vil den udskudte skat følge med.¹⁷⁵

¹⁷⁴ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 35

¹⁷⁵ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 37

14. CASE 1

I nedenstående afsnit opstilles en fiktiv case som vil danne grundlag for brug af diverse modeller i forbindelse med et generationsskifte. Både i forhold til planlægningen og udførelsen af generationsskiftet. Modellerne er tidligere præsenteret. Følgende modeller vil blive anvendt i case 1; aktieombytning, spaltning, A/B modellen, skattemæssig succession, gaveoverdragelse, anfordringsgældsbrief, løbende ydelse (earn out) og selvfinansiering. Omstruktureringsmodellerne aktieombytning og spaltning anvendes i case 1, for at belyse sammenspillet mellem disse to i forhold til planlægningen af et generationsskifte. Hvis skattemæssig succession ikke kan anvendes eller ikke ønskes anvendt, så er A/B modellen en god mulighed for finansiering af et generationsskifte, hvorfor denne også illustreres. Herefter illustreres anvendelsen af skattemæssig succession og den resterende finansiering som skal finde sted i forbindelse med generationsskiftet. Følgende modeller anvendes; hel og delvis gaveoverdragelse, anfordringsgældsbrief, løbende ydelse (earn out) og selvfinansiering.

Casen omhandler far og søn, hvor faderen ønsker at overdrage sit selskab Tømrmester A/S til sin søn, således dette kan gå videre til næste generation. Der er tale om en velfungerende tømrvirksomhed som yder tømrydelser. Derudover er der i selskabet også en trælast, hvor der sælges diverse materialer til både privat og erhverv.

Faderen har ikke andre børn foruden sin søn, hvorfor der ikke skal tages højde for nogen forfordeling.

Sønnen er uddannet tømrer, og han har også selv et ønske om at føre selskabet videre i familien. Sønnen har været ansat i selskabet i 10 år, hvor han har været en del af den daglige drift samt bidraget til ledelsesmæssige beslutninger. Fader og søn vurderer derfor begge to, at sønnen har de nødvendige kompetencer til at drive selskabet videre. Faderen ønsker derfor på nuværende tidspunkt at foretage de nødvendige omstruktureringer i selskabet for på sigt at lette generationsskiftet.

Faderen har stiftet selskabet i 1995, som værende et aktieselskab med en selskabskapital på 500.000 kr.

På nedenstående tidslinje illustreres, hvorledes et generationsskifte af Tømrmester A/S kan forberedes via diverse omstruktureringsmodeller.

FIGUR 11 – TIDSLINJE FOR TØMRERMESTER A/S

KILDE: EGEN TILVIRKNING

En grundlæggende forudsætning er, at selskaberne i casen er omfattet af begrebet selskab i en medlemsstat efter artikel 3 i direktiv 2009/133/EF. Kravet er opfyldt, da der tages udgangspunkt i danske kapitalselskaber. Herudover er det et krav at faderen er fuld skattepligtig til Danmark. Dette krav forudsættes endvidere opfyldt.

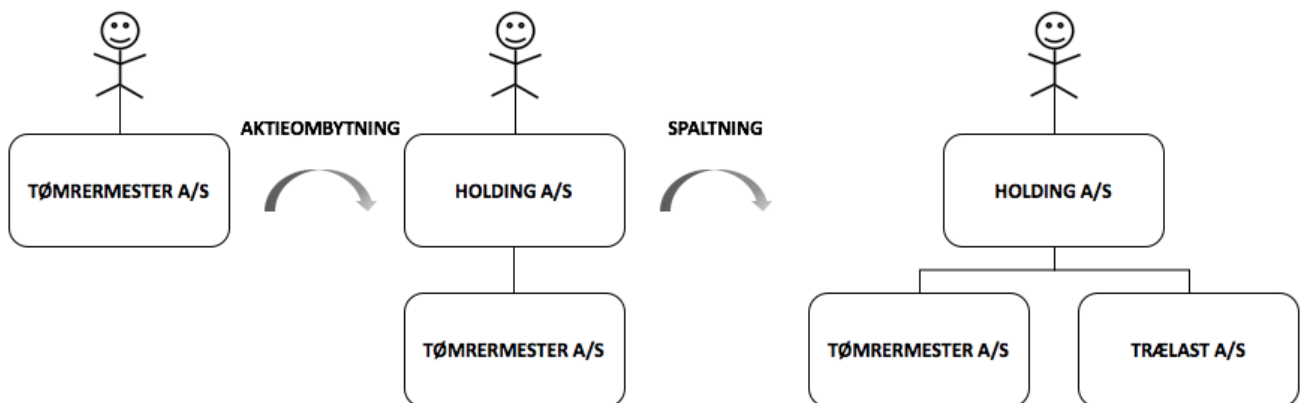
14.1.1. AKTIEOMBYTNING I TØMRERMESTER A/S

Som angivet i ovenstående figur 11 ønsker faderen i 2010 at foretage en aktieombytning i Tømrmester A/S. Faderen ønsker at foretage en aktieombytning for at etablere en holdingkonstruktion, således det bliver muligt at faderen kan udlodde skattefrie udbytter til sig selv. Dette bliver en mulighed, idet der bliver tale om at holdingselskabet ejer koncernselskabsaktier efter ABL § 4B, da selskaberne efter denne aktieombytning vil skulle sambeskattes efter SEL § 31. Derudover ønsker faderen denne konstruktion som led i forberedelsen af generationsskiftet til sin søn.

Sønnen ønsker på et tidspunkt i fremtiden at overtage Tømrmester A/S, men han har overfor faderen givet udtryk for, at han kun ønsker at drive tømrvirksomheden videre og ikke selve trælasten. Derfor vælger faderen i 2011 at spalte Tømrmester A/S, således der nu bliver to driftsselskaber. Et med selve tømrvirksomheden og et med selve trælasten.

Konstruktionen af dette forløb er angivet i nedenstående figur 12.

FIGUR 12 – OMSTRUKTURERINGER I TØMRERMESTER A/S

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Faderen foretager en aktieombytning i 2010. Dette betyder, at han ombytter sine eksisterende aktier i Tømrmester A/S til aktier i Holding A/S. Faderen ønsker at foretage denne aktieombytning skattefrit. For at dette kan lade sig gøre, skal det nye Holding A/S opnå flertallet af stemmerne i Tømrmester A/S. Da Holding A/S er eneste kapitalejer af Tømrmester A/S, er dette krav opfyldt.

Denne aktieombytning kan både foretages med og uden tilladelse fra SKAT. Hvis aktieombytningen ønskes foretaget med tilladelse fra SKAT, skal der foreligge en forretningsmæssig begrundelse. Den forretningsmæssige begrundelse skal være konkretiseret og uddybet, samt må ikke have til hovedformål at foretage skatteunddragelse eller skatteundgåelse. Generationsskiftet udgør rent terminologisk set en forretningsmæssig begrundelse i forhold til FUSL. Dog skal alle de faktiske forhold indgå i vurderingen. Endvidere skal en omstrukturering foretages med baggrund i selskabets forhold og ikke den fysiske ejers private interesser.¹⁷⁶

I SKM2005.167 fik ansøger afslag på anvendelse af en aktieombytning med tilladelse fra SKAT, da de forretningsmæssige begrundelser ikke var konkretiseret eller dokumenteret. Samme sag kom under behandling igen i SKM2006.345, hvor ansøger denne gang havde forlagt en konkretiseret plan for, hvorfor der ønskes at foretage en aktieombytning. Dog forelå der ingen dokumentation for de konkretiserede dispositioner. Dette fandt Landsskatteretten fyldestgørende.

I SKM2003.118 ønskede ansøger at foretage en skattefri aktieombytning med tilladelse fra SKAT blandet andet med baggrund i at lette et generationsskifte om 5 – 10 år samt lette udbyttepolitikken. Told- og

¹⁷⁶ Juridisk vejledning: C.D.6.3 Aktieombytning med tilladelse

Skattestyrelsen fandt at dette var tilstrækkeligt konkretiseret og at hovedformålet ikke var skatteundgåelse eller skatteunddragelse.

På baggrund af ovenstående afgørelse er det svært at definere, hvad der præcis menes med en konkretiseret forretningsmæssig begrundelse. Dog er det et afgørende element at ansøger konkretiserer, hvad formålet med omstruktureringen er. Ud fra SKM2003.118 vurderes det, at der er sandsynlighed for, at Tømrmester A/S vil kunne opnå en skattefri aktieombytning med tilladelse.

Hvis det for Tømrmester A/S ikke er muligt at foretage en skattefri aktieombytning med tilladelse fra SKAT, kan der foretages en aktieombytning uden tilladelse. Hvis der foretages en aktieombytning uden tilladelse, skal der ikke foreligge en forretningsmæssig begrundelse, men der er derimod et holdingkrav på 3 år. Dette betyder, at Holding A/S vil skulle beholde de nyerhvervede aktier i Tømrmester A/S i mindst 3 år, for at kunne foretage aktieombytningen skattefrit.

I Tømrmester A/S vil det som udgangspunkt være muligt, både at foretage en skattefri aktieombytning med og uden tilladelse fra SKAT. I denne situation vil der ikke været noget til hinder for at foretage en skattefri aktieombytning uden tilladelse, da der i forhold til ovenstående tidslinje ikke forventes at skulle foretages yderligere før om senere end 3 år. Dog kan der opstå en uforudsigelig situation som gør, at det bliver nødvendigt, at Holding A/S afstår sine aktier i Tømrmester A/S indenfor 3 år.

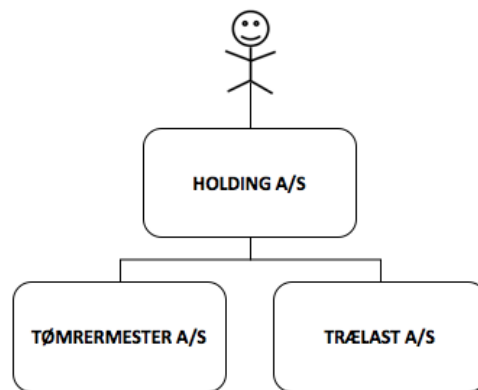
En fordel ved at foretage en aktieombytning, når der ønskes en holdingkonstruktion er, at denne foretages via apportindskud i form af ombyttede aktier mellem faderen og Holding A/S. Derfor kræves der ingen likviditet fra faderen. Ved en aktieombytning opnår faderen en holdingkonstruktion som gør, at han har mulighed for at udlodde skattefrit udbytte fra Tømrmester A/S til Holding A/S.

I forbindelse med etableringen af denne koncernstruktur vil der opstå national sambeskatning, hvilket betyder, at eventuelle underskud kan modregnes selskaberne i mellem.

14.1.2. GRENSPALTNING AF TØMRERMESTER A/S

På baggrund af sønnens ønske om kun at have fokus på tømrervirksomheden og ikke trælasten, foretages der en spaltning af Tømrmester A/S. Dette skyldes, at sønnen kun er interesseret i at drive tømrervirksomheden videre. I casen tages der udgangspunkt i, at der foretages en grenspaltning, således konstruktionen herefter vil se ud som angivet i nedenstående figur 13.

FIGUR 13 – GRENSPALTNING AF TØMRERMESTER A/S

KILDE: EGEN TILVIRKNING

I grenspaltningen er Tømrermester A/S det indskydende selskab, Trælast A/S det modtagende selskab og Holding A/S er selskabsaktionæren.

Faderen ønsker at foretage en skattefri grenspaltning, da han ikke ønsker, at der skal ske en afståelsesbeskatning i forbindelse med spaltningen og han ønsker Tømrermester A/S skal bestå efter spaltningen. To andre grundlæggende betingelser ved en skattefri grenspaltning er, at Holding A/S skal vederlægges i forhold til holdingselskabets ejerandele i Tømrermester A/S og med mindst én aktie i det modtagende selskab. Dette er også opfyldt, idet Holding A/S efter grenspaltningen vederlægges med 100 % ejerandele i Trælast A/S.

Før en skattefri grenspaltning kan anvendes er det essentielt, at trælasten opfylder grenkravet og derved udgør en samlet selvstændig gren, som er i stand til at fungere med egne midler. Det vurderes at tømrervirksomheden og trælasten er 2 forskellige aktiviteter, som kan opdeles særskilt. Dette vurderes på baggrund af, at det er to aktiviteter, der ikke driftsmæssigt er afhængige af hinanden, og ud fra et organisationsmæssigt synspunkt udgør de hver en selvstændig bedrift, som kan fungere ved hjælp af egne midler. Derfor vurderes grenkravet som opfyldt i denne case, hvorfor det vil være muligt at adskille tømrervirksomheden og trælasten. Efter grenspaltningen er tømrervirksomheden det bestående selskab, Tømrermester A/S, og trælasten er det nye selskab, Trælast A/S.

Skæringsdagen for den skattefrie grenspaltning skal være sammenfaldende med det modtagende selskabs regnskabsår, jf. FUSL § 15d, stk. 2 med henvisning til FUSL § 5, stk. 1. Da Trælast A/S har kalenderregnskabsår, det vil sige regnskabsår 1. januar – 31. december, og der allerede er etableret en koncernforbindelse, vil skæringsdagen være 1. januar. Dette skyldes, at Tømrermester A/S spaltes i løbet af indkomståret 2011 og

datterselskabet har været ejet af Holding A/S i hele indkomståret, hvorfor grenspaltningen sker med tilbagevirkende kraft.

En skattefri grenspaltning kan både foretages med og uden tilladelse fra SKAT. Ønskes den skattefri grenspaltning at foretages med tilladelse skal der foreligge en forretningsmæssig begrundelse. Kravet til den forretningsmæssige begrundelse fungerer på samme måde, som ved den tidligere skattefri aktieombytning i Tømrmester A/S. På baggrund af dette vurderes der, ligesom ved aktieombytningen, at der er sandsynlighed for at der kan opnås en tilladelse fra SKAT, således der vil kunne foretages en skattefri grenspaltning med tilladelse.

Hvis det derimod ikke er muligt at opnå tilladelse fra SKAT, så kan der foretages en skattefri grenspaltning uden tilladelse. Ved en skattefri grenspaltning uden tilladelse, skal der ikke foreligge en forretningsmæssig begrundelse, men til gengæld er der en række objektive betingelser, også kaldt værnsregler, som skal være opfyldt. Holdingkravet skal være opfyldt, hvilket vil sige at Holding A/S skal beholde de ny erhvervede aktier i Trælast A/S i mindst 3 år ellers bliver den skattefri grenspaltning skattepligtig. Som tidslinjen i figur 11 illustrerer, foretages aktieombytningen og grenspaltningen i henholdsvis år 2010 og 2011. Aktieombytningen foretages først og hvis denne skattefri aktieombytning foretages uden tilladelsen fra SKAT, vil holdingkravet videreføres til den senere skattefri grenspaltning, uanset om grenspaltningen foretages med eller uden tilladelse fra SKAT.

Foruden holdingkravet, som omhandler de efterfølgende 3 år fra den skattefri grenspaltning uden tilladelse, så er der en værnsregel, som omhandler de 3 forudgående år, jf. FUSL § 15a, stk. 1, 11. pkt. Denne bestemmelse fastholder, at der 3 år forud for en skattefri spaltning uden tilladelse ikke må være sket en overdragelse af aktier i det indskydende selskab, Tømrmester A/S, uden skattemæssig succession til et eller flere selskaber, som er koncernforbundet med Tømrmester A/S eller faderen. I casen er denne værnsregel opfyldt, idet der ikke er sket en overdragelse uden skattemæssig succession jf. tidslinjen i figur 11. Aktieombytningen foretages skattefrit og successionsreglerne anvendes. Det eneste der er foretaget forud for år 2010, hvor omstruktureringerne gennemføres, er selve opstarten af selskabet Tømrmester A/S i 1995.

Endnu en værnsregel som skal være opfyldt, hvis der foretages en skattefri grenspaltning uden tilladelse er, at en eller flere selskabsdeltagere ikke må have været selskabsdeltager i under 3 år uden råderet over flertallet af stemmerne, men efter spaltningen opnår et flertal af stemmerne. I casen er denne værnsregel også opfyldt, da der opnås fuld succession ved anvendelse af den skattefri aktieombytning for de aktier, som faderen modtager i Holding A/S, som vederlag for aktierne i Tømrmester A/S. Dette betyder at Holding

A/S succederer i faderens ejertid, hvorfor der ikke er selskabsdeltagere, som har haft en ejertid på under 3 år på tidspunktet for den ønskede skattefrie grenspaltning.

Der må ikke tildeles kontantvederlag til selskabsaktionærer, som efter en skattefrie spaltning enten har koncernselskabsaktier efter ABL § 4B, datterselskabsaktier efter ABL § 4A eller skattefrie porteføljeaktier efter ABL § 4C. Denne kontantvederlagsbegrænsning er en yderligere værnsregel, hvis den ønskede skattefrie grenspaltning foretages uden tilladelse fra SKAT. Holding A/S vederlægges med 100 % aktier i Trælast A/S og derved bliver der tale om koncernselskabsaktier, da Holding A/S opnår en ejerandel på 100 %, hvorfor denne værnsregel også er opfyldt.

En anden værnsregel for at foretage en skattefrie spaltning uden tilladelse omhandler at vederlagsaktierne, som udstedes i det modtagende selskab, Trælast A/S, skal svare til handelsværdien af de overførte aktiver og passiver. Det kan være besværligt at opgøre handelsværdier på aktiver, som sjældent bliver omsat til tredjemand, og derfor kan det være svært at sammenligne handelsværdien med andre handler. Dette betyder, at der kan være en risiko for at den skattefrie grenspaltning uden tilladelse bliver skattepligtig, hvis SKAT finder værdiansættelsen forkert.

Derudover er der en yderligere værnsregel for at kunne foretage en skattefrie spaltning uden tilladelse, som omhandler et balancetilpasningskrav. Balancetilpasningskravet bestemmer at forholdet mellem aktiver og passiver, som overføres til Trælast A/S, skal svare til forholdet mellem aktiver og passiver i Tømrmester A/S. Sammen med grenkravet ved en grenspaltning betyder balancetilpasningskravet, at det kan være meget vanskeligt at gennemføre en skattefrie grenspaltning uden tilladelse. Dette skyldes, at det kan være vanskeligt både at overholde grenkravet og balancetilpasningskravet. Det vurderes derfor at en skattefrie spaltning uden tilladelse er mest anvendelig ved en ophørsspaltning, spaltning af pengetanksselskaber eller i de omstruktureringssituationer, hvor der ikke findes en forretningsmæssig begrundelse, som SKAT vil kunne godkende. Hvis faderen trods dette ønsker at foretage en skattefrie grenspaltning uden tilladelse, så anbefales det, at der udarbejdes en anmodning om bindende svar i forhold til overholdelse af både grenkravet og balancetilpasningskravet, således SKAT ikke efterfølgende kan gøre den skattefrie grenspaltning skattepligtig. Alternativet vil være at gennemføre en skattefrie spaltning med tilladelse og derved undgå balancetilpasningskravet.

I Tømrmester A/S vil det som udgangspunkt være muligt både at foretage en skattefrie grenspaltning med og uden tilladelse fra SKAT. På baggrund af ovenstående forhold anbefales det, at der i casen bør overvejes at søge om tilladelse, således at den skattefrie grenspaltning foretages med tilladelse fra SKAT. En tilladelse vil gøre det muligt at undgå de ovenstående værnsregler, som er gældende i forbindelse med en skattefrie

spaltning uden tilladelse. Ydermere vurderes en tilladelse fra SKAT ikke at medføre væsentlig flere administrative byrder end ansøgning om bindende svar.

Foretages der en skattefri aktieombytning uden tilladelse og efterfølgende en skattefri grenspaltning med tilladelse, videreføres holdingkravet fra den skattefrie aktieombytning. Dette betyder, at Holding A/S ikke må afstå de ny erhvervende aktier i Trælast A/S indenfor en 3-årig periode. I forhold til tidslinjen i figur 11, forventes der ikke at skulle foretages nogle yderligere omstruktureringer eller frasalg indenfor 3 år, hvorfor holdingkravet ikke forventes at give udfordringer. Frasalget af Trælast A/S foretages først i 2015 og på dette tidspunkt vil holdingkravet være opfyldt. Derfor anses frasalget af Trælast A/S ikke at have skatteunddragelse eller skatteundgåelse som hovedformål på tidspunktet for omstruktureringerne, da frasalget først sker 4 og 5 år efter selve omstruktureringerne. Var planen derimod at sælge Trælast A/S inden for den 3-årige periode, vurderes det stadig, at det vil være fordelagtigt at udforme en ansøgning om tilladelse fra SKAT, hvor frasalget af Trælast A/S oplyses, men det samtidig er muligt at opnå en tilladelse fra SKAT uden vilkår, for eksempel hvor hovedformålet vil være at lette et senere generationsskifte. I en sådan situation vil tilladelsen skulle opnås både for den skattefrie aktieombytning og den skattefrie grenspaltning. Gennemføres den skattefrie aktieombytning og den skattefrie grenspaltning derimod uden tilladelse, vil holdingkravet give udfordringer, hvorefter de skattefrie omstruktureringer bliver gjort skattepligtige, hvis frasalget af Trælast A/S foretages indenfor 3 år.

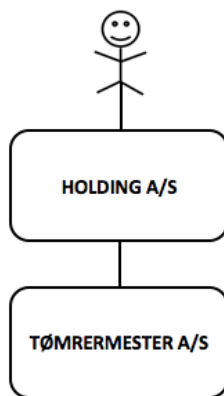
En fordel ved at foretage en skattefri grenspaltning er at aktiviteterne kan adskilles, således et senere generationsskifte til sønnen vil være lettere. En skattefri grenspaltning foretages på selskabsniveau og der kræves derfor ingen likviditet fra faderen. Derudover udløses der ingen beskatning, da successionsreglerne anvendes i forbindelse med en skattefri grenspaltning. Selvom der foretages en fraspaltning af Trælast A/S vil faderen stadig være den reelle ejer og have den bestemmende indflydelse, da Holding A/S efter den skattefrie grenspaltning har 100 % ejerandele i Trælast A/S og faderen har 100 % ejerandele i Holding A/S.

Ved anvendelse af en skattefri grenspaltning uden tilladelse er en ulempe, at det kan være en udfordring at opfylde grenkravet og balancetilpasningskravet.

Da sønnen kun vil overtage Tømrermester A/S og ikke ønsker at videredrive Trælast A/S, vælger faderen at frasælge denne del i 2015 til tredjemand. Dette giver ikke anledning til udfordringer, da der ikke er noget holdingkrav, som hindrer dette.

Ved salg af Trælast A/S modtager faderens holdingselskab, Holding A/S, likvide midler på 2.500.000 kr. Disse midler investeres i diverse værdipapirer i Holding A/S. Efter dette salg vil konstruktionen se ud som illustreret i nedenstående figur 14.

FIGUR 14 – KONSTRUKTION EFTER SALG AF TRÆLAST A/S

KILDE: EGEN TILVIRKNING

14.1.3. VÆRDIANSÆTTELSE AF HOLDING A/S OG TØMRERMESTER A/S

Overdragelsen af kapitalandelene i Holding A/S fra fader til søn skal ske til handelsværdi. Når der er tale om overdragelse af kapitalandele mellem interesseforbundne parter, så skal denne værdiansættelse foretages efter TSS-Cirkulære 2000-9 og 2000-10. Der henvises til bilag 1 og 2 for regnskabstallene for Tømrermester A/S og Holding A/S, som er anvendt i forbindelse med denne værdiansættelse. I nedenstående figur 15 er der foretaget en værdiansættelse af Holding A/S og Tømrermester A/S.

FIGUR 15 – VÆRDANSÆTTELSE AF HOLDING A/S OG TØMRERMESTER A/S

NOTE	3. SIDSTE ÅR	2. SIDSTE ÅR	SIDSTE ÅR
Resultat før skat	1.765.000	2.260.000	2.740.000
- Finansielle indtægter	0	0	0
+ Finansielle omkostninger	105.000	100.000	110.000
- Afskrivninger på tilkøbt goodwill	0	0	0
= Reguleret resultat	1.870.000	2.360.000	2.850.000
Vægtning af resultat	1 x 1.870.000	2 x 2.360.000	3 x 2.850.000
Resultat efter vægtning	1.870.000	4.720.000	8.550.000
Vægtet gennemsnit	1.870.000 + 4.720.000 + 8.550.000 / 6		2.523.333
+ Udviklingstendens	2.850.000 - 1.870.000 / 2		490.000
= I alt	2.523.333 + 490.000		3.013.333
- Forrentning af aktiver	9.150.000 - 1.500.000 x 3 %		229.500
= Rest til forrentning af goodwill	3.013.333 - 229.500		2.783.833
Kapitalisering	2.783.833 x 2,83		7.878.248
Skattemæssig værdi af goodwill i Tømrermester A/S efter TSS-cirkulære 2000-10			7.878.248
+ Egenkapital i Tømrermester A/S 2018			5.750.000
1 + Regulering fast ejendom			950.000
+ Værdi af associerede/tilknyttet selskaber			0
2 - Udskudt skat			1.733.215
Aktiernes handelsværdi i Tømrermester A/S efter TSS-cirkulære 2000-9			12.845.034
+ Indre værdi i Holding A/S			3.140.000
Aktiernes samlede værdi i koncernen			15.985.034

NOTE 1 - FAST EJENDOM		
Seneste offentlige ejendomsvurdering	6.000.000	
- Regnskabsmæssig værdi	5.050.000	
= Regulering	950.000	

NOTE 2 - UDSKUDT SKAT		
Skattemæssig værdi af goodwill	7.878.248	
22 % i udskudt skat heraf	1.733.215	

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Generationsskiftet mellem fader og søn sker via overdragelse af kapitalandele i Holding A/S, hvorfor der i ovenstående værdiansættelsesberegning først foretages en værdiansættelse af goodwillen i Tømrermester A/S efter TSS-Cirkulære 2000-10. Der er anvendt en kapitaliseringsfaktor på 2,83 med baggrund i, at forrentningen af goodwillen er på 8 %, da kapitalafkastsatsen for 2019 endnu ikke er fastlagt, hvorfor satsen for 2018 anvendes, som er på 0 % tillagt et tillæg på 8 %. Der er endvidere taget udgangspunkt i en levetid

på 7 år og dermed bliver kapitaliseringsfaktoren 2,83 %.¹⁷⁷ Værdien af goodwillen i Tømrmester A/S er opgjort til 7.878.248 kr. Herefter er TSS-Cirkulære 2000-9 anvendt til at opgøre aktiernes handelsværdi i Tømrmester A/S, hvilket er gjort ved at sammenlægge værdien af goodwillen i Tømrmester A/S med egenkapitalen heri. Herefter er der reguleret for værdien af den faste ejendom samt den udskudte skat. For at få den samlede værdi af hele koncernen er den indre værdi i Holding A/S tillagt hertil.

Dette betyder, at værdien i koncernen kan opgøres til 15.985.034 kr. ud fra de to TSS-Cirkulære 2000-9 og 2000-10.

14.1.4. FINANSIERING AF GENERATIONSSKIFTET I TØMRERMESTER A/S

I 2019 er faderen ved at nå en alder, hvor han ønsker at påbegynde selve generationsskiftet til sønnen indenfor en kortere årrække. Tilmed er sønnen klar til at Tømrmester A/S generationsskiftes til ham. Det er aftalt at der foretages et generationsskifte af hele koncernen, hvilket vil sige et generationsskifte fra fader til søn af Holding A/S og dermed også Tømrmester A/S. Selskaberne har en samlet værdi på 15.985.034 kr. efter TSS-Cirkulære 2000-9 og 2000-10. Dette er en betydelig sum at skulle betale, hvorfor der i nedenstående afsnit belyses forskellige finansieringsmuligheder i forbindelse med dette generationsskifte.

Der henvises ydermere til bilag 1 og 2, hvor selskabernes seneste 3 regnskabsår er illustreret.

14.1.4.1. A/B MODELLEN

Sønnen har i forbindelse med overtagelse af Tømrmester A/S mulighed for at betale for dette generationsskifte af selskabet ved anvendelse af A/B modellen, hvor selve betalingen for selskabet sker via en forlods udbytteret til faderen.

I 2010 foretog faderen en aktieombytning og stiftede i denne forbindelse holdingselskabet Holding A/S, som ejer Tømrmester A/S 100 %. For at kunne anvende A/B modellen er det ikke et krav, at faderen har et holdingselskab, men den skattemæssige fordel der er ved at anvende modellen set fra faderens side, er blandt andet ikke tilstede, hvis ikke han har dette holdingselskab.

Med dette holdingselskab vil den forlods udbytteret fra Tømrmester A/S blive udloddet skattefrit hertil, såfremt Holding A/S ejer mindst 10 % af Tømrmester A/S. Udbyttet kommer først til beskatning med henholdsvis 27 % og 42 %, når faderen vælger at udlodde udbytte fra holdingselskabet og ud i personlig regi.

¹⁷⁷ Juridisk vejledning: C.C.6.4.1.2 Værdiansættelse af goodwill

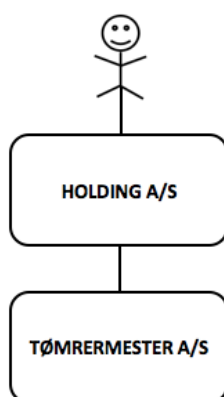
Inden der foretages ændringer i Tømrermester A/S, er der tale om at faderen har en koncernselskabsaktie efter ABL § 4B, da Holding A/S på nuværende tidspunkt ejer 100 % af Tømrermester A/S.

Før A/B modellen kan finde anvendelse, så skal den forlods udbytteret, som tildeles faderen, svare til handelsværdien på den andel der overdrages til sønnen. I Tømrermester A/S er værdien heraf opgjort efter TSS-Cirkulære 2000-9 og 2000-10. Værdien af selskabet er opgjort til 12.845.034 kr.

Når A/B modellen skal anvendes i forbindelse med generationsskifte af Tømrermester A/S, skal aktierne heri opdeles i forskellige aktieklasser. Aktieklasserne opdeles i Tømrermester A/S i A-aktier og B-aktier. A-aktierne tildeles en forlods udbytteret, som tilhører faderen. B-aktierne tilhører sønnen og indeholder ikke ret til udbytte.

Denne opdeling i kapitalklasser skal foretages via en vedtægtsændring. For at denne vedtægtsændring ikke udløser skattemæssige konsekvenser, skal vedtægtsændringen foretages mens faderens holdingselskab er eneaktionær i Tømrermester A/S. Det vil sige mens der er nedenstående konstruktion angivet i figur 16.

FIGUR 16 – KONSTRUKTION INDEN VEDTÆGTSÆNDRING I TØMRERMESTER A/S

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Når vedtægtsændringen foretages, mens Holding A/S er eneaktionær i Tømrermester A/S, sker der ingen formueforskydning og derfor forekommer der ingen skattemæssige konsekvenser.

Ved denne vedtægtsændring oplyses forskellen på kapitalklasserne, som i denne situation vil være, at A-aktierne indeholder en forlods udbytteret. Det oplyses også at A-aktierne og B-aktierne hver udgør 50 %, da det mellem fader og søn er aftalt, at sønnen skal overtage 50 % af selskabet på nuværende tidspunkt.

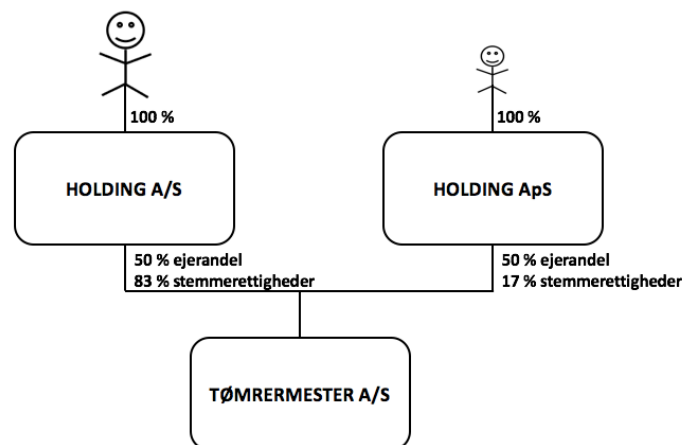
Endvidere er det vedtaget, at A-aktierne skal indeholde 5 stemmer pr. aktie og B-aktierne skal indeholde 1 stemme pr. aktie, hvilket betyder, at faderen stadig vil have den bestemmende indflydelse i Tømrermester A/S, så længe denne vedtægtsændring er gældende. Vedtægtsændringen foretages inden sønnen tiltræder

som medejer, hvorfor der ikke forekommer formueforskydninger og dermed heller ikke nogen skattemæssige konsekvenser.

Faderen ønsker denne konstruktion så han sikre sig, at han har den bestemmende indflydelse i forhold til beslutninger vedrørende udlodning af udbytte i Tømrmester A/S. På denne måde sikre faderen sig, at han får det aftalte forlods udbytte, såfremt selskabets resultater ellers tillader det.

Når denne vedtægtsændring er foretaget, så tegner sønnen nye aktier i Tømrmester A/S via sit holdingselskab, Holding ApS. Herefter vil koncernkonstruktionen se ud som illustreret i nedenstående figur 17.

FIGUR 17 – KONSTRUKTION EFTER ANVENDELSE AF A/B MODELLEN I TØMRERMESTER A/S

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Det er mellem fader og søn aftalt, at sønnen skal have 50 % af ejerskabet i Tømrmester A/S. Derfor tegner sønnen aktier for 500.000 kr. til kurs 110. Dette udgør en tegningskapital på 550.000 kr. I Tømrmester A/S er selskabets værdi som tidligere omtalt opgjort til 12.845.034 kr.

Ligningsrådets beregningsmodel skal anvendes til at udregne den forlods udbytteret og lyder som følger:

Ejerandel af (selskabets værdi + tegningsbeløb) ÷ tegningsbeløb = sønnens uberettigede andel

$$50 \% \times (12.845.034 + 550.000) \div 550.000 = 6.147.517 \text{ kr.}$$

Da finansieringen af sønnens ejerandel på 50 % i Tømrermester A/S sker via A/B modellen og dermed via en forlods udbytteret til faderen, så giver sønnen således "afkald" på 6.147.517 kr. Dette betyder, at faderens forlods udbytteret udgør 12.295.034 kr.

Denne forlods udbytteret tillægges en rente- og risikofaktor, fordi der vil gå en årrække før forlods udbyttet er udbetalt til faderen samt på grund af risikoen for, at selskabet ikke generere et overskud, som er tilstrækkeligt til at faderen får dette udbytte. Ved fastlæggelsen af rentefaktoren bør der for eksempel sammenlignes med det nuværende renteniveau i samfundet og ved beregning af risikofaktoren bør der tages højde for, hvor længe det forventes at der vil gå, før dette forlods udbytte er udbetalt. Der bør tages højde for selskabets regnskabsmæssige historik samt forventninger til fremtiden. Jo længere denne periode forventes at være, jo større er risikoen også for, at der for eksempel kan ske udvikling i samfundet som negativt vil påvirke selskabets drift og dermed evnen til i fremtiden at kunne udbetale udbytte.

I denne case tages der udgangspunkt i en samlet rente- og risikofaktor på 4 %. Dette er med baggrund i det nuværende renteniveau samt at Tømrermester A/S er afhængig af konjunktoren i samfundet. Tidshorisonten for udbetaling af det forlods udbytte til faderen illustreres i nedenstående figur 18.

FIGUR 18 – TIDSHORISONT FOR UDBETALING AF DET FORLODS UDBYTTET I TØMRERMESTER A/S

Faren forlods udbyttet	12.295.034
Forrentning 2019: 4 %	12.786.835
- Udbytteudlodning 2019	1.500.000
= Farens resterende udbyttet ultimo 2019	11.286.835
Forrentning 2020: 4 %	11.738.309
- Udbytteudlodning 2020	1.500.000
= Farens resterende udbyttet ultimo 2020	10.238.309
Forrentning 2021: 4 %	10.647.841
- Udbytteudlodning 2021	1.500.000
= Farens resterende udbyttet ultimo 2021	9.147.841
Forrentning 2022: 4 %	9.513.755
- Udbytteudlodning 2022	1.500.000
= Farens resterende udbyttet ultimo 2022	8.013.755
Forrentning 2023: 4 %	8.334.305
- Udbytteudlodning 2023	1.500.000
= Farens resterende udbyttet ultimo 2023	6.834.305
Forrentning 2024: 4 %	7.107.677
- Udbytteudlodning 2024	1.500.000
= Farens resterende udbyttet ultimo 2024	5.607.677
Forrentning 2025: 4 %	5.831.984
- Udbytteudlodning 2025	1.500.000
= Farens resterende udbyttet ultimo 2025	4.331.984
Forrentning 2026: 4 %	4.505.264
- Udbytteudlodning 2026	1.500.000
= Farens resterende udbyttet ultimo 2026	3.005.264
Forrentning 2027: 4 %	3.125.474
- Udbytteudlodning 2027	1.500.000
= Farens resterende udbyttet ultimo 2027	1.625.474
Forrentning 2028: 4 %	1.690.493
- Udbytteudlodning 2028	1.500.000
= Farens resterende udbyttet ultimo 2028	190.493
Forrentning 2029: 4 %	198.113
- Udbytteudlodning 2029	1.500.000
= Farens resterende udbyttet ultimo 2029	-1.301.887

KILDE: EGEN TILVIRKNING

I ovenstående beregning er tages udgangspunkt i, at der kan udbetales et forlods udbytte på 1.500.000 kr. årligt. Denne antagelse er taget med udgangspunkt i selskabets seneste 3 regnskabsår samt at Tømrermester A/S forventer, at driften vil fortsætte på samme niveau i fremtiden. Dette betyder, at sønnen i 2029, det vil sige efter 11 år, har betalt faderen for sit ejerskab på 50 % i Tømrermester A/S.

Der er både fordele og ulemper ved anvendelse af A/B modellen.

Når A/B modellen anvendes er det en klar fordel, at sønnens likviditetsbehov mindskes betydeligt, da han tegner B-aktier til en betydeligt lavere kurs end på A-aktierne, da disse indeholder en forlods udbyttet.

Ydermere er det en fordel, at der ved anvendelse af A/B modellen ikke udløses nogen former for beskatning hverken hos faderen eller sønnen.

En fordel er også, at A/B modellen kan anvendes i de tilfælde, hvor der er tale om at selskabet er en pengetank og skattemæssig succession derfor ikke er en mulighed.

En ulempe ved denne model er dog, at det er faderen, som bærer risikoen i forhold til, at han ikke er garanteret betaling for sønnens ejerskab i selskabet, da denne forlods udbytte er afhængig af, hvorledes selskabet rent regnskabsmæssigt præsterer i fremtiden. Da faderen har den bestemmende indflydelse i Tømrmester A/S på grund af differencering i stemmerettighederne, så har faderen beføjelserne til at sikre, at det forlods udbytte bliver udbetalt, hvis resultatet i Tømrmester A/S tillader det.

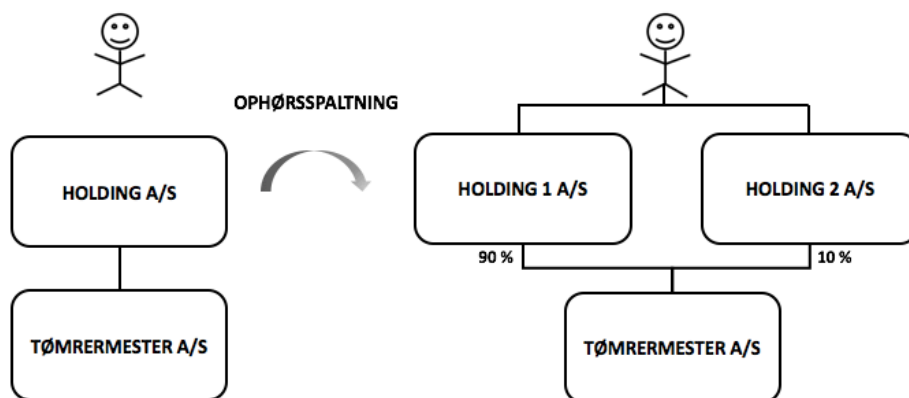
Endnu en ulempe er, at sønnen først får ret til at modtage udbytte fra Tømrmester A/S, når faderen har modtaget det forlods udbytte.

En ulempe ved anvendelse af A/B modellen er også, at der ikke sker et 100 % generationsskifte af selskabet. Faderen vil som minimum skulle beholde 10 % af ejerandelen i Tømrmester A/S, for at A/B modellen ikke vil udløse beskatning hos faderen i forbindelse med udbetaling af det forlods udbytte.

Hvis der ønskes et 100 % generationsskifte, så skal der findes en løsning for den resterende del, når den forlods udbytte er udbetalt. Anvendelse af A/B modellen bør derfor påbegyndes i god tid.

Faderens holdingselskab Holding A/S vil modtage forlods udbytte fra Tømrmester A/S, hvorfor holdingselskabet på sigt kan risikere at blive omfattet af reglerne for en pengetank. Hvis denne situation opstår, betyder dette, at det ikke vil være muligt at overdrage holdingselskabet med skattemæssig succession på et senere tidspunkt. Omfattes holdingselskabet af reglerne for en pengetank, er selskabet nødsaget til at foretage omstruktureringer før selskabet kan overdrages med skattemæssig succession til sønnen. Dette kan for eksempel ske ved at foretage en spaltning af holdingselskabet. På denne måde er det muligt at spaltet holdingselskabet i to, hvor de likvide midler placeres i et holdingselskab og kapitalandelene placeres i et andet holdingselskab. Midlerne opdeles således, at det ene holdingselskab fortsat vil være en pengetank, hvilket vil være det selskab, hvor de likvide midler placeres. Det andet holdingselskab vil ikke bestå af likvide midler, men størstedelen af kapitalandelene. Dette illustreres i nedenstående figur 19.

FIGUR 19 – OPHØRSSPALTNING – PENGETANK – TØMRERMESTER A/S

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Der foretages en ophørsspaltning, således Holding 1 A/S nu ejer 90 % af Tømrermester A/S. Alle de likvide midler placeres i Holding 2 A/S, som nu ejer 10 % af Tømrermester A/S. Ved at foretage denne ophørsspaltning vil det være muligt at kunne overdrage Holding 1 A/S med skattemæssig succession fra faderen til sønnen. Dette skyldes, at der ved beregning af pengetanksreglen vurderes ud fra de seneste tre regnskabsår, men da der er foretaget en ophørsspaltning og dermed to nye selskaber, vil det ikke være muligt at vurdere på de seneste tre regnskabsår, hvorfor der udelukkende kan tages udgangspunkt i overdragelsestidspunktet. Ved overdragelsestidspunktet er der ikke tale om en pengetank af Holding 1 A/S og Tømrermester A/S.

Holding 2 A/S vil fortsat være en pengetank og dette kan ikke overdrages med skattemæssig succession. Hvis sønnen ønsker at opnå 100 % ejerskab over Tømrermester A/S, kan faderen afstå de kapitalandele som Holding 2 A/S har i Tømrermester A/S til sønnen. Dog skal der ske afståelsesbeskatning.

De betingelser som er benævnt under afsnit 14.1.2 vedrørende grenspaltning af Tømrermester A/S, skal også være opfyldt, når der foretages en ophørsspaltning. Dog med undtagelse af grenkravet.

14.1.4.2. ANVENDELSE AF SKATTEMÆSSIG SUCCESSION

I forbindelse med generationsskiftet fra faderen til sønnen af koncernen, er der mulighed for at faderen kan udskyde beskatningen i forbindelse med afståelse af kapitalandelene i selskabet. Dette kan lade sig gøre via anvendelse af successionsreglerne i ABL § 34, hvis en række kriterier er opfyldt.

Første kriterie der skal være opfyldt er, at sønnen skal være omfattet af personkredsen i ABL § 34, stk. 1, nr. 1. Børn er omfattet af denne personkreds, hvorfor dette kriterie er opfyldt. I denne case anvendes der derfor familiesuccession.

Derudover er det et krav, at sønnen er omfattet af dansk skattepligt efter KSL § 1. Det antages at sønnens skattemæssige hjemsted er i Danmark, hvorfor dette kriterie også er opfyldt.

Det er ydermere et krav, at overdragelsen af koncernen udgør mindst 1 % af kapitalandelene. I denne case er udgangspunktet at sønnen skal overtage koncernen 100 %, hvorfor dette kriterie også anses som værende opfyldt.

Derudover skal koncernen opfylde kravet omkring, at der skal være tale om en erhvervsmæssig virksomhed. Da der er tale om overdragelse af en koncern, hvor Holding A/S ejer 100 % af Tømrermester A/S, skal hele koncernen vurderes som en helhed og må ikke tilsammen udgøre en pengetank, hvilket betyder, at koncernen ikke i overvejende grad må bestå af passiv kapitalanbringelse. Jf. regnskaberne i bilag 1 og 2 er der ikke tale om en pengetank, da eneste indtægter fra passiv kapitalanbringelse stammer fra værdipapirerne i Holding A/S, som udgør et gennemsnit på 200.000 kr. for de seneste 3 regnskabsår. Ydermere er værdipapirerne i Holding A/S eneste aktiver, som kan anses for passiv kapitalanbringelse, som udgør et gennemsnit på 2.766.667 kr. Der er væsentlige højere indtægter samt aktiver i Tømrermester A/S, som ikke stammer fra passiv kapitalanbringelse.

Da der ikke er tale om en pengetank, så er kravet omkring en erhvervsmæssig virksomhed også opfyldt.

Derudover må der ikke være konstateret et tab. Selskaberne har haft overskud de seneste tre regnskabsår og har begge en positiv egenkapital, jf. bilag 1 og 2. Dette kriterie er derfor også opfyldt.

Da sønnen overtager faderens udskudte skatteforpligtelse, får han som compensation herfor mulighed for at beregne et nedslag i handelsværdien, enten i form af en passivpost eller en latent skatteforpligtelse. Et nedslag i handelsværdien ved beregning af en passivpost er kun aktuel, hvis koncernen gives helt eller delvis som en gave. Den latente skatteforpligtelse kan anvendes uanset om der i forbindelse med generationsskiftet gives en gave eller ej.

I denne case tages der udgangspunkt i to scenarier. Første scenarie er, at faderen overdrager hele koncernen som en gave til sønnen. Andet scenarie er, at faderen overdrager koncernen som en delvis gave kombineret med andre finansieringsmuligheder. I disse scenarier tages der udgangspunkt i, at det mellem fader og søn er aftalt at kapitalandelene overdrages med succession.

I nedenstående afsnit illustreres de forskellige finansieringsmuligheder i denne forbindelse samt beregning af passivpost og beregning af den latente skatteforpligtelse.

14.1.4.3. GAVEOVERDRAGELSE

I forbindelse med finansieringen af generationsskiftet mellem fader og søn er det muligt, at faderen giver koncernen som en gave til sønnen. Dette kan både være som en 100 % gaveoverdragelse eller som en delvis gaveoverdragelse.

Da ovenstående successionsregler er opfyldt, kan der i begge tilfælde beregnes en passivpost eller en latent skatteforpligtelse efter ABL § 34, jf. KSL §§ 33C og 33D, som medfører at gaveafgiftsgrundlaget nedsættes. Det er kun muligt at anvende en af disse to muligheder. Sønnen kan vælge den mulighed der giver det største nedslag i gaveafgiftsgrundlaget.

Passivposten beregnes som 22 % af avancen på aktierne. Koncernen er opgjort til at have en værdi på 15.985.034 kr. og har en anskaffelsessum på 500.000 kr. Derfor er der en avance på 15.485.034 kr. Passivposten udgør derfor:

$$15.485.034 \times 22 \% = 3.406.707 \text{ kr.}$$

Som alternativ til passivposten har sønnen mulighed for at beregne en såkaldt latent skatteforpligtelse ved kursfastsættelse af den udskudte skat. Denne vil også kunne give et nedsalg i gaveafgiftsgrundlaget. Ved opgørelse af den latente skattebyrde skal der fastsættes en kurs. Denne kurs er afhængig af den forventede ejertid hos sønnen, markedsrenten på overdragelsestidspunktet, sønnens investeringshorisont samt koncernens levetid og indtjeningspotentiale.

Først skal handelsværdien opgøres, hvori der tages højde for koncernens handelsværdi og den udskudte skat. Derfor skal der foretages en kursfastsættelse af den udskudte skat, hvilket kan gøres ud fra nutidsværdi formlen. Dette er illustreret i nedenstående figur 20.

FIGUR 20 – KURSFASTSÆTTELSE AF UDSKUDT SKAT I TØMRERMESTER A/S

Handelsværdi	15.985.034
- Anskaffelsessum	500.000
= Avance	15.485.034
42% af 15.485.034	6.503.714
Ejertid	30
Rente	3%
Ydelse	0
Kursværdi	2.679.444
Kurs	41

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Med udgangspunkt i, at det forventes at sønnen ønsker at drive Tømrermester A/S videre indtil han selv kan overdrage til næste generation eller ved et senere salg omkring pensionsalderen, så er der taget udgangspunkt i en ejertid på 30 år. Renten er fastsat til 3 %, som er fastsat på baggrund af den nuværende markedsrente samt ejertiden. En højere ejertid, vil medføre en højere rente. Da der er tale om kapitalandele, så vil beskattningen udgøre 42 % af avancen, hvis disse skulle avancebeskattes hos faderen på nuværende tidspunkt.

Med udgangspunkt i disse forudsætninger og en avance på 15.485.034 kr. fastsættes kursen til kurs 41, hvilket betyder, at kursværdien på den udskudte skatteforpligtigelse opgøres til 2.679.444 kr.

Ud fra ovenstående beregninger af passivposten efter KSL § 33D og kursfastsættelsen af den udskudte skatteforpligtigelse efter KSL § 33C kan det konstateres, at der vil opnås det højeste nedslag ved valg af passivposten, hvorfor denne anvendes i de følgende beregninger af gaveafgiften.

Da der sker en overdragelse indenfor gavekredsen efter BAL § 22, stk. 1, litra a, så skal der ikke svares indkomstskat af gaveafgiftsgrundlaget, men derimod skal der betales gaveafgift af den del af gaven som overstiger grundbeløbet som i 2019 er på 65.700 kr. Da der er tale om overdragelse af kapitalandele mellem fader og søn samt at successionsreglerne er opfyldt, er det muligt at anvende den nedsatte gaveafgift anvendes, som i 2019 er på 6 %.

Disse regler er gældende, da både fader og søn har hjemting i Danmark.

For at kunne anvende denne nedsatte gaveafgift er det ydermere en betingelse, at faderen har ejet selskabet direkte eller indirekte det seneste år forinden overdragelsen til sønnen. Dette kriterie er opfyldt, jf. tidslinjen i figur 11.

Derudover skal faderen også have deltaget aktivt i selskabets ledelse i mindst 1 år af ejertiden af selskabet. Dette forudsættes ydermere opfyldt.

I nedenstående figur 21 illustreres opgørelsen af gaveafgiftsberegningen med udgangspunkt i, at koncernen overdrages som 100 % gave og passivposten anvendes.

FIGUR 21 – BEREGNING AF GAVEAFGIFT VED 100 % GAVEOVERDRAGELSE AF TØMRERMESTER A/S

	Nedsat gaveafgift
Værdi af kapitalandele	15.985.034
- Anskaffelsessum	500.000
= Avance	15.485.034
- Passivpost 22%	3.406.707
= Gavens værdi efter passivpost	12.578.327
- Grundbeløb for gaveafgift 2019	65.700
= Gaveafgiftsgrundlag	12.512.627
Gaveafgift 2019	12.512.627 x 6 % = 750.758

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Som det er illustreret i ovenstående figur, skal der betales en gaveafgift på 750.758 kr. i forbindelse med overdragelse af kapitalandelene i Holding A/S fra fader til søn. Der er mulighed for at faderen, hvis han ønsker det og har de likvide midler hertil, betaler denne gaveafgift uden at dette udløser en ny gaveafgift.

Der er også mulighed for, at faderen kan overdrage kapitalandele som en delvis gave. Det forudsættes nu, at faderen ikke ønsker at overdrage hele koncernen som en gave. Han ønsker at sønnen selv skal finansiere 7.000.000 kr. Dette er illustreret i nedenstående figur 22.

FIGUR 22 – BEREGNING AF GAVEAFGIFT VED DELVIS GAVEOVERDRAGELSE AF TØMRERMESTER A/S

	Nedsat gaveafgift
Værdi af kapitalandele	15.985.034
- Anskaffelsessum	500.000
= Avance	15.485.034
- Passivpost 22%	3.406.707
- Anden finansiering	7.000.000
= Gavens værdi efter passivpost og anden finansiering	5.578.327
- Grundbeløb for gaveafgift 2019	65.700
= Gaveafgiftsgrundlag	5.512.627
Gaveafgift 2019	5.512.627 x 6 % = 330.758

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Ved delvis gaveoverdragelse af kapitalandelene fra fader til søn forekommer der et gaveafgiftsgrundlag på 5.512.627 kr. hvilket betyder, at der skal betales en gaveafgift på 330.758 kr. af enten faderen eller sønnen.

De resterende 7.000.000 kr., som sønnen mangler at betale faderen før der er sket en 100 % overdragelse af koncernen, kan enten ske ved at sønnen betaler disse af egne midler, hvis dette er muligt eller via bankfinansiering, hvis dette er muligt. Dog findes der også andre muligheder, såfremt dette ikke kan lade sig gøre eller hvis dette blot ikke ønskes af sønnen. Disse forskellige muligheder illustreres i de nedenstående afsnit.

Fordelen ved anvendelse af gaveoverdragelse er, at der ikke stilles høje krav til sønnens økonomiske situation, da gaveafgiftsbeløbet udgør en væsentlig lille andel af selskabets værdi. Ydermere er der også muligheden for, at dette kan blive helt omkostningsfrit for sønnen, hvis faderen vælger at betale gaveafgiften.

En fordel er endvidere, at hvis generationsskiftet finansieres via en gaveoverdragelse, så har finansieringen ingen påvirkning på selskabet.

En ulempe ved at anvende en hel gaveoverdragelse, som en finansieringsmulighed ved overdragelse af koncernen til sønnen er, at faderen ikke modtager nogen form for likviditet. Dette kan have betydning for faderens økonomiske situation, herunder eventuelt hans pensionstilværelse. Derfor kan det i nogle situationer være en fordel at anvende en delvis gaveoverdragelse.

14.1.4.4. ANFORDRINGSGÆLDSBREV

En mulighed for at finansiere de resterende 7.000.000 kr. er ved hjælp af et anfordringsgældsbrev. Dette anfordringsgældsbrev mellem fader og søn kan både være med og uden afdrag afhængig af faderens ønske og faderens økonomiske situation. Fordelen herved er, at gældsbrevet kan udstedes rentefrit i modsætning til hvis lånet for eksempel optages i banken.

Hvis det mellem fader og søn aftales, at sønnen skal afvikle på anfordringsgældsbrev, vil en mulighed være, at sønnen kan afvikle herpå med udbytteudlodninger fra selskabet.

En fordel herved er ydermere, at der ingen likviditet kræves fra sønnen, såfremt der ikke skal ske afvikling herpå.

En fordel for faderen er, at anfordringsgældsbrevet altid kan opkræves betalt på anfordring. Dette kan for eksempel være en fordel, hvis der skulle opstå uoverensstemmelser mellem fader og søn. Dog er der ingen garanti for at sønnen har midlerne til at betale dette.

En ulempe ved anvendelse af et anfordringsgældsbrev er, hvis faderen eftergiver dette gældsbrev, for eksempel hvis han afdør ved døden. Opstår denne situation, vil overdragelsen ikke blive anset som værende

overdragelse af en erhvervsvirksomhed, hvorfor den nedsatte bo- og gaveafgift ikke kan anvendes. Der skal derfor betales fuld gaveafgift.

14.1.4.5. LØBENDE YDELSE (EARN OUT)

En anden mulighed for at finansiere den resterende del af koncernen ved overdragelse mellem fader og søn, er via en løbende ydelse til faderen, hvilket betyder, at faderen får en procentmæssig andel af koncernens overskud eller omsætning i en på forhånd bestemt periode. Det forudsættes at skattemæssig succession er anvendt.

Et krav for at denne finansieringsmulighed kan anvendes er, at enten faderen eller sønnen er fuldt skattepligtige til Danmark efter KSL § 1 eller begrænset skattepligtige til Danmark efter KSL § 2, stk. 1, nr. 4. Dette krav anses for opfyldt, da det forudsættes at begge parter er fuldt skattepligtige til Danmark.

Ud fra de seneste tre års regnskaber i Holding A/S og Tømrermester A/S vurderes det, at der forventes et samlet årligt overskud i fremtiden på 1.300.000 kr. Heri er der taget højde for, at selskabet har haft en positiv udvikling de seneste tre regnskabsår samtidig med at der er taget højde for, at Tømrermester A/S er afhængig af konjunkturerne i samfundet, hvorfor der i nogle år kan opleves en knap så positiv tendens.

Når der er tale om anvendelse af løbende ydelse mellem to interesseforbundne parter, er det vigtigt at rentesatsen, der anvendes i forbindelse med kapitaliseringsværdien, er svarende til den rente, som er gældende i samfundet samt svarer til den risiko der er forbundet med, at faderen modtager betalingen for kapitalandelene via en løbende ydelse. I et sådan tilfælde kan parterne altid vælge den nugældende kapitalafkastsat plus et risikotillæg på 5 %.

Fader og søn har valgt at tage udgangspunkt i en rentesats på 5 % med baggrund i den gældende kapitalafkastsats på 0 % og et risikotillæg på 5 %.

Det er mellem fader og søn aftalt, at faderen skal have 50 % af overskuddet de næste 10 år. Derfor forventes det, at faderen skal have en løbende ydelse på 650.000 kr. årligt. I nedenstående figur 23 beregnes kapitaliseringsværdien.

FIGUR 23 – KAPITALISERING AF DEN LØBENDE YDELSE TIL SENIOR I TØMRERMESTER A/S

År	Betalingsrække	Tilbage-diskontering	Nutidsværdi
1	650.000	0,95238095	619.048
2	650.000	0,90702948	589.569
3	650.000	0,86383760	561.494
4	650.000	0,82270247	534.757
5	650.000	0,78352617	509.292
6	650.000	0,74621540	485.040
7	650.000	0,71068133	461.943
8	650.000	0,67683936	439.946
9	650.000	0,64460892	418.996
10	650.000	0,61391325	399.044
= Kapitaliseringsværdien			5.019.128

År	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Saldo primo	5.019.128	4.369.128	3.719.128	3.069.128	2.419.128	1.769.128	1.119.128	469.128	-	-
- Løbende ydelse	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000	650.000
= Saldo ultimo	4.369.128	3.719.128	3.069.128	2.419.128	1.769.128	1.119.128	469.128	-180.872	-	-

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Ud fra ovenstående beregning bliver kapitaliseringsværdien 5.019.128 kr. Med en løbende ydelse på 650.000 kr. årligt, så betyder det, at faderen i år 8 har modtaget denne sum penge fra koncernen som er aftalt mellem fader og søn. Dette betyder endvidere, at faderen i år 8 skal medregne 180.872 kr. til hans skattepligtige indkomst. I år 9 og 10 medregnes den fulde løbende ydelse på 650.000 kr. i hvert af årene til den skattepligtige indkomst. Beskatningen sker som kapitalindkomst efter PSL § 4, stk. 1, nr. 15.

Sønnen kan få fradrag for disse beløb i den skattepligtige indkomst. Fradraget gives i kapitalindkomsten, jf. PSL § 4, stk. 1, nr. 15.

Fordelen ved at en del af finansieringen sker via en løbende ydelse til faderen er, at faderen på denne måde løbende får penge til at finansiere den daglige økonomi herunder sin pensionstilværelse.

En fordel for sønnen er, at han ikke skal ud og stifte ekstern gæld for eksempel i et pengeinstitut for kunne betale overdragelsessummen til faderen. Overdragelsessummen betales i stedet løbende via koncernens overskud.

En ulempe ved at anvende denne finansieringsform er, at faderen ikke er garanteret at han får udbetalt den løbende ydelse. Der kan for eksempel opstå en situation, hvor Tømrermester A/S bliver ramt af konjunkturudfordringer eller i værste fald går konkurs. Hvis der skulle opstå en situation, hvor faderen ikke får den fulde kapitaliserede værdi inden den 10-årige periode er ophørt, så vil faderen ikke kunne fradrage det resterende beløb, idet der er sket overdragelse af kapitalandelene med skattemæssig succession.

Skulle der opstå en situation hvor koncernen går konkurs, vil den løbende ydelse blive anset for værende ophørt, hvilket er en ulempe for faderen, da han i et sådant tilfælde ikke modtager den aftalte løbende ydelse. Ved anvendelse af denne løbende ydelse er det altså faderen der bærer risikoen.

En ulempe for sønnen er, at faderen i en periode på 10 år skal have 50 % af selskabets overskud. Dette betyder, at sønnen ikke selv kan disponere fuldt ud over overskuddet, hvorfor sønnen heller ikke blot kan trække det fulde overskud ud i udbytte, hvis han skulle have interesse i dette.

14.1.4.6. SELVFINANSIERING

Den sidste mulighed for at finansiere de resterende 7.000.000 kr. er via selvfinansiering. Ved selvfinansiering kan koncernen stille midler til rådighed enten i form af at yde et lån til sønnen eller en sikkerhedsstillelse i forbindelse med at sønnen finansierer beløbet ved hjælp af bankfinansiering. Dette kaldes en økonomisk bistand.

For at dette kan lade sig gøre skal kravene i SSL § 206, stk. 3 og §§ 207 - 209 være opfyldt, jf. SSL § 206, stk. 2. Hvis ikke disse krav er opfyldt, vil der være tale om et ulovlig aktionærlån, hvorfor selvfinansieringen ikke vil være en mulighed.

SSL § 206, stk. 3 lovfæster, at der skal foretages en kreditvurdering af erhververen før der kan ydes en økonomisk bistand til erhververen. Hvem kreditvurderingen skal foretages på, afhænger af hvem der skal overtage koncernen i forbindelse med generationsskiftet. Er det sønnen som privat person der skal overtage koncernen, skal sønnens privatøkonomi kreditvurderes. Hvorimod hvis sønnen har et holdingselskab og det er dette holdingselskab, som skal overtage koncernen, er det holdingselskabet, som skal kreditvurderes. Kreditvurderingen skal foretages af koncernen, hvilket vil sige at faderen skal kreditvurdere sin søn eller sønnens holdingselskab. Det skal bemærkes, at den økonomiske bistand til sønnen skal ske i forhold til koncernens generelle interesser og samlede forpligtelser.¹⁷⁸ Dette betyder, at den økonomiske bistand ikke udelukkende må ske på baggrund af faderens personlige interesser. Derudover skal den økonomiske bistand kun ydes, hvis det vurderes at en ekstern långiver, for eksempel et pengeinstitut, er villig til at stille midlerne til rådighed for sønnen eller sønnens holdingselskab. I denne sammenhæng skal det yderligere bemærkes, at faderen skal vurdere hvilke oplysninger, der er nødvendige for at træffe beslutningen samt om der er brug for en ekstern rådgiver såsom en revisor eller advokat.

¹⁷⁸ Bemærkning nr. 1019 til SSL § 206

Kreditvurderingen skal dermed foretages på en konkret vurdering og formålet med den økonomiske bistand skal fastslås. Dette skyldes, at der skal være selvfinansieringselementer i den konkrete situation og der skal dermed rent faktisk være foretaget selvfinansiering.¹⁷⁹ I denne case vil formålet være at muliggøre et generationsskifte, som må anses at være koncernens generelle interesse i at kunne drives videre. Derudover vurderes det, at der er tale om selvfinansiering, da koncernen stiller midler til rådighed for sønnen.

Det er et krav at generalforsamlingen i koncernen skal godkende den økonomiske bistand, jf. SSL § 207. Ved denne godkendelse skal generalforsamlingen tage stilling til prisen på kapitalandelene, konsekvenserne, betingelserne, om det er selskabets interesse samt hvorfor den økonomiske bistand skal foretages. Godkendelsen kræver som minimum dobbelt 2/3 majoritet og skal offentliggøres ved Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter. På baggrund af, at den økonomiske bistand til sønnen foretages i forbindelse med det ønskede generationsskifte, vurderes det at generalforsamlingen vil godkende den økonomiske bistand til sønnen.

Foruden ovenstående krav må den økonomiske bistand til sønnen udelukkende ydes, hvis det er forsvarligt og sker på markedsvilkår jf. henholdsvis SSL §§ 208 og 209. Den økonomiske bistand må således kun foretages af koncernens frie reserver samt renten og løbetiden skal fastlægges, som hvis det foregik til tredjemand.

Overholdes alle de ovenstående krav anses selvfinansieringen som lovlig og dermed for skattefrit. Renteudgifterne og renteindtægterne er dog skattepligtige. Dette betyder, at hvis erhververen er sønnen som privat person, så kan renteudgifterne fradrages i sønnens kapitalindkomst. Er erhververen derimod sønnens holdingselskab, så kan renteudgifternes fradrages i holdingselskabets skattepligtige indkomst. Renteindtægterne skal beskattes i koncernens skattepligtig indkomst, hvor selskabsskatten er 22 %.

Er blot et af kravene ikke overholdt, anses selvfinansieringen for et ulovligt aktionærlån og dermed for skattepligtig, som skal beskattes som løn eller udbytte til sønnen jf. LL § 16E. Til gengæld vil tilbagebetalingen ikke skulle medregnes i koncernens skattepligtig indkomst, jf. LL § 16, stk. 2. For at undgå denne situation er det et bærende element, at koncernen overholder alle kravene, når der ydes økonomisk bistand til sønnen.

Hvis erhververen er sønnens holdingselskab, opstår der en koncernforbindelse mellem sønnens holdingselskab og koncernen i forbindelsen med selvfinansieringen, da sønnens holdingselskab vederlægges med 100 % ejer- og stemmeandel i koncernen. Hvis sønnens holdingselskab ikke kan tilbagebetale den økonomiske bistand til koncernen, så opstår der en fordring og koncernen vil ikke kunne opnå fradrag for

¹⁷⁹ Bemærkning nr. 1016 til SSL § 206

tabet på denne fordring, jf. KGL § 4, stk. 1. Dette skyldes, at fordringen bliver en koncernfordring. Sønnens holdingselskab vil til gengæld heller ikke kunne beskattes heraf, jf. KGL § 8. Er erhververen derimod sønnen som privat person, vil fordringen kunne fradrages i koncernens skattepligtig indkomst jf. KGL § 3 og sønnen vil skulle medregne gevinsten på gælden i sin skattepligtige indkomst jf. KGL § 12.

En fordel ved at anvende selvfinansiering, som mulighed for at muliggøre det ønskede generationsskifte er, at sønnen har mulighed for at afvikle på lånet til koncernen ved hjælp af udbytteudbetaling fra koncernen til sønnen. Hvis erhververen er sønnens holdingselskab og der dermed etableres en koncernforbindelse, vil der ingen beskatning være på udbyttebetalingen til sønnens holdingselskab.

En anden fordel er, at faderen ingen risiko har, da det er koncernen der bærer denne.

Der er strenge selskabsmæssige krav til denne form for finansiering, hvilket er en ulempe. For eksempel er kreditvurderingen krævende og hvis denne ikke er retvisende, er der risiko for at selvfinansieringen kategoriseres som et ulovligt aktionærlån.

15. CASE 2

I dette afsnit opstilles en fiktiv case, som vil danne grundlag for brug af omstruktureringsmuligheden tilførsel af aktiver i forbindelse med planlægningen af et generationsskifte samt fordele og ulemper ved overdragelse af et selskab til en erhvervsdrivende fond. Dette illustreres for at vise, hvordan en del af et selskab kan adskilles fra den resterende del og efterfølgende overdrages til en fond, hvis ikke det er muligt at overdrage til junior, men der stadig findes et ønske om, at selskabet drives videre i dansk regi.

Casen omhandler selskabet Kvalitetsmøbler A/S. Der er tale om et selskab der producerer, designer og sælger kvalitetsmøbler i bedste kvalitet og stilfuldt design. Foruden dette designer selskabet specialdesignet kontormøbler til for eksempel universiteter og andre selskaber med behov for specialdesignet kontormøbler. Dette foregår ved at de ansatte specialister i selskabet, med speciale inden for kontormøbler, møder kunden og ud fra kundens ønsker, designer og udvikler specialisterne kontormøblerne.

Kvalitetsmøbler A/S ejes af moder, som ønsker at viderebringe selskabet til sin datter. Datteren er selv uddannet møbeldesigner og brænder for specialdesignet kontormøbler. Datteren har arbejdet som specialist i selskabet i 10 år og de sidste 5 år har hun været leder for de øvrige specialister i selskabet.

Moderen har ikke andre børn end datteren, hvorfor der ikke skal tages højde for nogen forfordeling.

Datteren og moderen har diskuteret et generationsskifte, hvor datteren har givet klart udtryk for at hun kun ønsker at overtage afdelingen vedrørende specialdesignet kontormøbler. Datteren mener markedet for specialdesignet kontormøbler er stort og at hun derfor har mulighed for at udnytte vækstpotentialet inden for dette marked, hvis hun kun har fokus på denne afdeling. Afdelingen udgør 10 % af den samlede aktivitet i Kvalitetsmøbler A/S.

Moderen stiftede Kvalitetsmøbler A/S i år 1995, som værende et aktieselskab med en selskabskapital på 500.000 kr.

Nedenstående tidslinje illustrerer, hvorledes dette generationsskifte kan planlægges samt hvornår overdragelse til den erhvervsdrivende fond foretages.

FIGUR 24 – TIDSLINJE FOR KVALITETSMØBLER A/S

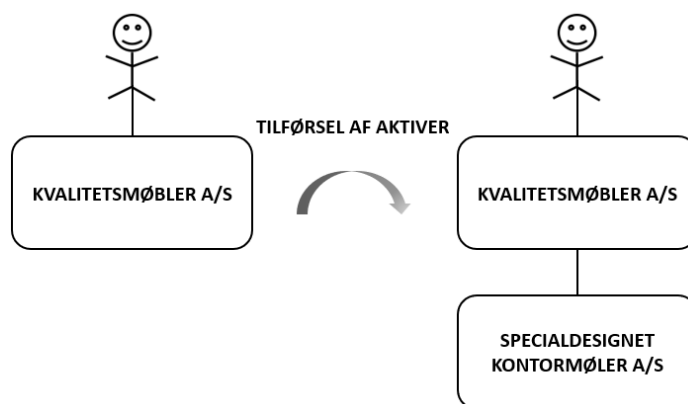

KILDE: EGEN TILVIRKNING

15.1. TILFØRSEL AF AKTIVER I KVALITETSMØBLER A/S

For at lette generationsskiftet ønsker moderen at foretage en omstrukturering af Kvalitetsmøbler A/S. Hun ønsker at anvende tilførsel af aktiver. På denne måde kan de forskellige aktiviteter opdeles i hver sit selskab. Konstruktionen efter anvendelse af tilførsel af aktiver illustreres i nedenstående figur.

FIGUR 25 - OMSTRUKTURERING I KVALITETSMØBLER A/S

KILDE: EGEN TILVIRKNING

Ved denne omstrukturering tilføres afdelingen med specialdesignet kontormøbler til et nystiftet selskab, hvorefter det nye selskab Specialdesignet Kontormøbler A/S kan overdrages til datteren ved et senere generationsskifte, hermed letter omstruktureringen det senere generationsskifte. Omstruktureringen bliver således et centralt element i planlægningen af selve generationsskiftet. Kvalitetsmøbler A/S tilfører afdelingen for specialdesignet kontormøbler, til selskabet Specialdesignet Kontormøbler A/S og vederlægges med 100 % kapitalandele i Specialdesignet Kontormøbler A/S. Dette betyder, at Kvalitetsmøbler A/S er det modtagende selskab og Specialdesignet Kontormøbler A/S er det indskydende selskab.

Denne omstrukturering ønsker moderen at foretage skattefrit, da hun ikke ønsker at der skal ske en realisationsbeskatning ved tilførslen og hun ønsker at vederlaget skal være 100 % kapitalandele i Specialdesignet Kontormøbler A/S. Derudover ønsker hun, at Kvalitetsmøbler A/S skal bestå efter tilførslen.

Der er tre grundlæggende objektive betingelser, som skal være opfyldt før der kan foretages en skattefri tilførsel af aktiver. Både Kvalitetsmøbler A/S og Specialdesignet Kontormøbler A/S skal være omfattet af begrebet selskab i en medlemsstat efter artikel 3 i direktiv 2009/133/EF og ikke anses for en transparent enhed. Denne betingelse er opfyldt, da der er tale om to danske aktieselskaber.

En anden grundlæggende objektiv betingelse er, at det tilførte til Specialdesignet Kontormøbler A/S skal udgøre en selvstændig gren af en virksomhed. Dette betyder, at Specialdesignet Kontormøbler A/S skal være et egentligt virksomhedsområde i selskabet Kvalitetsmøbler A/S, før der kan foretages en skattefri tilførsel af aktiver. I casen er der tale om to forskellige aktiviteter, som kan adskilles. Dette vurderes på baggrund af, at afdelingen for specialdesignet kontormøbler kan identificeres som en materiel enhed, idet afdelingen ikke er afhængig af resten af Kvalitetsmøbler A/S og dermed er i stand til at fungere med egne midler, hvilket betyder at egenkapitalen skal kunne dække den udskudte skat. Derudover fremstiller afdelingen udelukkende specialdesignet kontormøbler, hvor resten af selskabet for eksempel producerer almindelige stuemøbler, hvorfor målgruppen ikke er den samme, som også er en indikation på at afdelingen udgør en selvstændig gren. I casen vurderes grenkravet derfor opfyldt, da Specialdesignet Kontormøbler A/S ud fra et organisationsmæssigt synspunkt vurderes at udgøre en selvstændig gren. Hvis der er tvivl om grenkravet, anbefales det, at der indhentes et bindende svar fra SKAT. Dette skyldes at grenkravet er essentielt ved tilførsel af aktiver og en forkert fortolkning kan medføre, at den skattefrie tilførsel bliver skattepligtig, da SKAT kan omstøde transaktionen hvis grenkravet ikke overholdes.

Ved overholdelse af grenkravet er det særdeles vigtigt, at de aktiver og passiver som er tilknyttet afdelingen for specialdesignet kontormøbler medfølger afdelingen ved omstruktureringen. Dette betyder for eksempel at specialisterne inden for kontormøbler skal følge med til Specialdesignet Kontormøbler A/S.

Den sidste grundlæggende objektiv betingelse er, at det indskydende selskab udelukkende skal vederlægges i form af kapitalandele i det indskydende selskab. Denne betingelse er opfyldt, da Kvalitetsmøbler A/S vederlægges med 100 % ejerandele i Specialdesignet Kontormøbler A/S.

Det er muligt at foretage tilførsel af aktiver både med og uden tilladelse fra SKAT. Der skal foreligge en forretningsmæssig begrundelse, hvis tilførslen foretages med tilladelse og hvis tilførslen foretages uden tilladelse, skal holdingkravet overholdes. Der skal foretages en konkret vurdering i forhold til den forretningsmæssige begrundelse i hver enkelt situation, hvor alle faktiske forhold skal medtages i vurderingen. Generationsskifte kan udgøre en forsvarlig forretningsmæssig begrundelse, medmindre tilførslen benyttes til at afstå aktiver skattefrit og derved til at omgå avancebeskatningen. I denne case anvendes tilførsel af aktiver ikke til at foretage skatteunddragelse eller skatteundgåelse, da omstruktureringen udelukkende foretages for at lette et senere generationsskifte af Specialdesignet Kontormøbler A/S. Holdingkravet medfører, at Kvalitetsmøbler A/S ikke indenfor de første 3 år efter omstruktureringen kan afstå sine kapitalandele. Afstås kapitalandelene indenfor den 3-årige periode, bliver den skattefrie tilførsel af aktiver skattepligtig.

I denne case kan den skattefrie tilførsel af aktiver, som udgangspunktet både foretages med og uden tilladelse fra SKAT. Ifølge tidslinjen i figur 11 foretages der ikke andre omstruktureringer før selve generationsskiftet i 2019, hvor et eventuelt holdingkrav vil være opfyldt. Derfor ses der ingen forhindring for at foretage omstruktureringen uden tilladelse fra SKAT.

Fordelen ved at foretage en skattefrie tilførsel af aktiver er, at dette vil lette det senere ønskede generationsskifte samt overdragelsen til den erhvervsdrivende fond, da aktiviteterne adskilles. Moderen påvirkes ikke af omstruktureringen, da den foretages på selskabsniveau, og der kræves derved ingen likviditet fra moderen. Derudover udløses der ingen beskatning, da successionsreglerne anvendes ved den skattefrie tilførsel af aktiver. Det er også en fordel, at der i forbindelse med omstruktureringen etableres et koncernforhold, hvorfor der vil opstå national sambeskatning, som betyder at eventuelle underskud kan modregnes i det andet selskab. Efter omstruktureringen er moderen stadig den reelle ejer, som har den bestemmende indflydelse, da Kvalitetsmøbler A/S har 100 % ejerandele i Specialdesignet Kontormøbler A/S og moderen har 100 % ejerandele i Kvalitetsmøbler A/S.

Ulempen ved at foretage en skattefri tilførsel af aktiver er, at det kan være en stor administrativ byrde at kunne dokumentere at Specialdesignet Kontormøbler A/S udgør en selvstændig gren. Opnås der tilladelse fra SKAT, skal det bemærkes at SKAT har mulighed for at indsætte et ejertidskrav eller anmeldelseskraav i forbindelse med tilladelsen. Sker dette vil tilladelsen ofte ikke have en effekt, idet et ejertidskrav kan være det 3-årige holdingkrav. Dermed vil den administrative byrde i forbindelse med anmodningen være forgæves. Dette sker for eksempel, hvis den forretningsmæssige begrundelse ikke er konkretiseret og uddybet eller SKAT finder, at omstruktureringen ikke har generationsskifte som hovedformål. Derudover er det en gyldighedsbetingelse, at den skattefrie tilførsel af aktiver anmeldes til SKAT senest 1 måned efter vedtagelsen er sket i alle de involverede selskaber. Dette er også en administrativ byrde.

15.2. OVERDRAGELSE AF KVALITETSMØBLER A/S TIL EN ERHVERVSDRIVENDE FOND

Efter der er foretaget en omstrukturering af Kvalitetsmøbler A/S i 2015, som herefter er blevet opdelt i selskaberne Kvalitetsmøbler A/S og Specialdesignet kontormøbler A/S, er moderens plan at hun i 2020 ønsker at overdrage Kvalitetsmøbler A/S til en erhvervsdrivende fond, såfremt forslaget som er fremsat af Arbejdsgruppen om succession til erhvervsdrivende fonde vedtages. Dette sker dels med baggrund i, at hverken moderen eller datteren har midlerne til at finansiere generationsskiftet heraf samt at datterens største ønske er at videreføre Specialdesignet kontormøbler A/S.

Kravene der skal være opfyldt i forbindelse med overdragelse af Kvalitetsmøbler A/S til en erhvervsdrivende fond med succession anses for opfyldt, såfremt at Kvalitetsmøbler A/S' vedtægtsbestemte formål bliver at eje og drive Kvalitetsmøbler A/S med en ejerandel på mindst 25 % og stemmerettigheder på mindst 50 %. Kravet i forhold til ejerandel og stemmerettigheder anses for værende opfyldt, da moderen i 2015 foretager en omstrukturering af det oprindelige selskab Kvalitetsmøbler A/S, og i denne forbindelse skyder en del af aktiviteten ned i det nye selskab Specialdesignet Kontormøbler A/S, som datteren skal overtage.

Datteren overtager derfor 100 % af Specialdesignet kontormøbler A/S og den erhvervsdrivende fond overtager 100 % af Kvalitetsmøbler A/S. Ydermere antages det, at der ikke er tale om en pengetank, da der ikke foreligger hverken indtægter eller aktiver i forbindelse med passiv kapitalanbringelse. Det forventes ydermere ikke, at selskabet bliver en pengetank indenfor de næste 5 år, da den erhvervsdrivende fonds vedtægtsmæssige formål bliver at eje og drive Kvalitetsmøbler A/S videre i fremtiden.

En fordel ved at kunne succedere til en erhvervsdrivende fond er, at Kvalitetsmøbler A/S på denne måde har mulighed for at blive drevet videre på trods af, at hverken moderen eller datteren har de likvide midler der kræves for at finansiere et generationsskifte heraf, samt at datteren i dette tilfælde ikke ønsker at overtage

selskabet. Især når der er tale om større selskaber eller større koncerner, kan overdragelse til en erhvervsdrivende fond være en god mulighed for at videreføre selskabet, hvis ikke likviditeten eller viljen til at skulle overtage selskabet er tilstede.

Formålet med denne nye model er, at overdragelsen til den erhvervsdrivende fond skal ske med henblik på at fonden også rent faktisk fører selskabet videre.

En fordel ved overdragelse af Kvalitetsmøbler A/S til en erhvervsdrivende fond kontra salg til en tredjemand er, at fonde er selvejende og dermed ikke har en ejerkreds. Fonden ledes derfor af bestyrelsen, hvis eneste formål er at varetage fondens formål og interesser, som herunder er ansvarlige for at leve op til fondens vedtægter.¹⁸⁰ Et overordnet krav til en erhvervsdrivende fond er endvidere, at formålet i vedtægterne skal kunne efterleves af fonden i en længere årrække.¹⁸¹ Hvis der succederes til en erhvervsdrivende fond, skal fondens formål være at eje og drive det overdragne selskab.

Endnu en fordel ved dette forslag omkring succession til erhvervsdrivende fonde er, at hverken moderen som er overdrager af Kvalitetsmøbler A/S og stifter af fonden, eller selve den erhvervsdrivende fond bliver beskattet i forbindelse med overdragelsen. Selskabet overdrages med succession til den erhvervsdrivende fond, som succederer i moderens anskaffelsessum på kapitalandelene som er 500.000 kr. samt tidspunktet for erhvervelsen heraf som var i 1995. Kvalitetsmøbler A/S overdrages i levende live. Da der er tale om overdragelse til en erhvervsdrivende fond vil fordelene også være, at der ikke udløses nogen gaveafgift. Skulle moderen afgå ved døden forinden denne overdragelse finder sted, vil der ved senere overdragelse heller ikke blive udløst boafgift.

En fordel ved denne model er også, at der blot er krav om at den erhvervsdrivende fond får et ejerskab på mindst 25 % af kapitalen i det overdragne selskab og mindst besidder 50 % af stemmerettighederne. Det betyder, at der også er mulighed for, at blot en del af det overdragne selskab overdrages til den erhvervsdrivende fond og den resterende del for eksempel generationsskiftes til datteren i tilfælde af, at dette skulle have været deres ønske.

En anden fordel er også, at fonden kan få udbetalt skattefrit udbytte fra selskabet, som også er gældende i almindelige koncernkonstruktioner, når der er tale om at der ejes en datterselskabsaktie eller koncernselskabsaktie.

¹⁸⁰ Skatteministeriet. Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde, side 13

¹⁸¹ Erhvervsstyrelsen. Ansvarsområder: Fonde.

En ulempe er dog, at der bliver udløst afdrag på stifterskatten i forbindelse med udbetaling af udbyttet til fonden. Det samme gør sig gældende, hvis der er tale om afståelse af kapitalandelene i det overdragne selskab, hvad enten dette sker helt eller delvist.

En ulempe ved at overdrage selskabet til en erhvervsdrivende fond vil være, at formuen bliver uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue, hvilket vil sige, at hverken moderen eller hendes datter på noget tidspunkt kan få del i denne formue igen. Moderen skal derfor sikre sig, at hun dels selv har nok likvide midler til hendes fremtidige planer og drømme, samt sikre sig at hendes datter og eventuelt også øvrige arvinger har det, da fonden ikke må have familieformål og dermed ikke må udlodde uddelinger til bestemte personer i familiekredsen.

16. KONKLUSION

Flere selskaber står overfor at skulle foretage et generationsskifte i de kommende år. I denne forbindelse skal der træffes flere beslutninger. Senior skal forholde sig til, hvorvidt det ønskes at overdrage selskabet til junior samt om de rette kompetencer er tilstede hos junior. Ligeledes skal senior forholde sig til, hvorvidt der er et ønske om at drive selskabet videre. Når der tages stilling til et generationsskifte i levende live, så giver dette mulighed for at planlægge og udføre generationsskiftet efter ønske og behov samt muligheden for at gøre dette mest optimalt i skattemæssig henseende.

Når senior og junior har forholdt sig til disse faktorer starter den egentlige planlægningsfase. I denne forbindelse kan der anvendes omstruktureringsmodeller, således selskabet struktureres ud fra de ønsker som senior og junior måtte have.

Ved omstruktureringsmodellen aktieombytning ombytter kapitalejeren sine kapitalandele i driftsselskabet med kapitalandele i holdingselskabet. Modellen anvendes ofte til at skabe en holdingkonstruktion, som både her og nu kan anvendes fordelagtigt i forhold til skattefri udbyttebetaling fra driftsselskabet til holdingselskabet, men også i forbindelse med at gøre klar til at anvende diverse finansieringsmodeller når generationsskiftet bliver aktuelt.

Ved omstruktureringsmodellen tilførsel af aktiver føres enten hele eller en del af den eksisterende drift ned i et underliggende selskab, således aktiviteterne i selskabet isoleres fra hinanden hvis dette ønskes.

Ved omstruktureringsmodellen spaltning er der to muligheder. Spaltningen kan enten foretages som en ophørsspaltning eller en grenspaltning. Der er strengere krav ved anvendelse af grenspaltning, hvorfor det i mange henseender ofte kan være fordelagtigt at anvende ophørsspaltning. I forbindelse med et generationsskifte gør spaltningen det muligt at opsplitte et eksisterende selskab, hvis junior for eksempel ikke ønsker at overtage alle aktiviteterne i selskabet.

Ved alle disse omstruktureringsmodeller sker der en transaktion, som kan foretages med skattemæssig succession, hvilket betyder, at omstruktureringen kan ske skattefrit hvis ellers kravene herfor er opfyldt. Ligeledes kan alle omstruktureringsmodellerne foretages både med og uden tilladelse fra SKAT, hvor den største forskel ligger i, at når der foretages en omstrukturering uden tilladelse fra SKAT vil der være et 3-årigt holdingkrav, hvilket betyder at kapitalandelene ikke må afstås i denne periode, da omstruktureringen ellers vil blive skattepligtig.

Et generationsskifte kan foretages med skattemæssig succession, når der foretages et generationsskifte af et familieejet selskab, såfremt kravene herfor er opfyldt. Et afgørende element for at kunne foretage et generationsskifte med skattemæssig succession er, at der ikke er tale om en passiv erhvervsvirksomhed. Fordelen ved at kunne anvende skattemæssig succession er, at senior ikke bliver beskattet af en avance ved afståelsen, men udskyder avancebeskatningen til et senere tidspunkt. Junior indtræder i seniors skattemæssig stilling og som compensation herfor, kan der beregnes en passivpost eller en latent skatteforpligtelse. Hvis der ydes en gave i forbindelse med generationsskiftet, er det muligt at anvende passivposten, som giver et nedslag på 22 % i den gaveafgiftspligtige værdi. Anvendes den latente skatteforpligtelse skal der foretages en kursfastsættelse, hvor der skal fastsættes en forventet ejertid og en rente med baggrund i den forventede ejertid samt markedsrenten.

Junior har krav på at vælge den af de to muligheder som giver det største nedslag.

Hvad enten successionsreglerne anvendes eller ej, skal der ske en finansiering af generationsskiftet. Denne finansiering af generationsskiftet kan ske ved kontant betaling fra junior eller ved at junior låner pengene i banken. Dog er dette ikke altid en mulighed, hvorfor der findes flere forskellige muligheder i denne forbindelse.

A/B modellen er et redskab der kan anvendes i forbindelse med finansiering af generationsskiftet. Modellen anvendes ved at der sker en opdeling af kapitalklasserne, hvor den ene kapitalklasse indeholder en forlods udbyttet. Denne forlods udbyttet er betalingen, som junior skal betale til senior for at overtage selskabet. En klar fordel ved denne model er, at der kræves et minimalt likviditetsbehov hos junior og der ikke udløses en afståelsesbeskatning hos senior. Heller ikke såfremt der er tale om en pengetank. Denne finansieringsmodel har dog en lang tidshorisont, da et forlods udbytte kan tage flere år at få udbetalt. Derudover sker der ikke et 100 % generationsskifte, da senior stadig ejer en del af selskabet. Det er senior der bærer risikoen, da senior ikke er sikret at selskabet generer et overskud.

Et alternativ til A/B modellen er gaveoverdragelse. Selskabet kan overdrages fra senior til junior som hel eller delvis gave. Er reglerne for skattemæssig succession opfyldt, nedsættes gaveafgiftsgrundlaget med passivposten eller den latente skatteforpligtelse. Når der sker overdragelse af kapitalandele er gaveafgiften nedsat til 6 % i 2019. Hvis selskabet kun overdrages delvist som gave for eksempel fordi, at senior rent likviditetsmæssigt har behov for at få noget kapital fra junior i forbindelse med afståelsen af selskabet, så kan oprettelse af et anfordringsgældsbrief være en mulighed. Dette kan etableres rentefrit.

Et andet alternativt er anvendelsen af løbende ydelse (earn out), hvor overdragelsen betales løbende til senior ved at de modtager en procentmæssig del af enten omsætning eller overskud. Ved anvendelse af denne model er det senior som bærer risikoen, da konjunkturudfordringer eller en konkurs kan medvirke til, at den løbende ydelse ikke kan udbetales.

Det er også blevet en mulighed at anvende selvfinansiering, som en finansieringsmulighed i forbindelse med generationsskiftet. Ved denne mulighed låner selskabet penge til junior, som anvender det lånte beløb til at betale senior for overtagelsen af selskabet. Her bærer senior ingen risiko. Ved anvendelse af denne finansieringsform er det vigtigt, at de selskabsretlige krav er opfyldt, da der ellers vil være tale om et ulovligt aktionærlån, hvilket vil udløse beskatning.

På nuværende tidspunkt foreligger der et forslag vedrørende overdragelse med succession af et selskab til en erhvervsdrivende fond, som også kan anvendes i forbindelse med et generationsskifte. Ved et selskab med en høj værdi, hvor det rent likviditetsmæssigt ikke kan lade sig gøre at generationsskifte selskabet samt at senior har et ønske om, at selskabet drives videre i selskabets "ånd" og uden at der udløses afståelsesbeskatning, så kan denne model blive fordelagtig.

Der findes mange forskellige omstruktureringsmodeller, som kan anvendes i planlægningen af et generationsskifte og mange forskellige finansieringsmuligheder, som kan anvendes i forbindelse med udførelsen af et generationsskifte. I afhandlingen er nogle af disse kombinationer illustreret i de fiktive cases vedrørende Tømrermester A/S og Kvalitetsmøbler A/S.

Det er muligt at planlægge og udføre et generationsskifte skattefrit, såfremt dette gøres i god tid. Dog vil der på et tidspunkt blive udløst en beskatning, da der kun er tale om en udskydelse af beskatningen til næste generation.

17. PERSPEKTIVERING

Når det ønskes at foretage et generationsskifte, er det nødvendigt at starte i god tid og lave en strukturel langtidsplanlægning. Samtidig må de nuværende ejere have tillid til at eventuelle kommende lovændringer på området indeholder overgangsordninger. Dette skyldes at området generationsskifte tidligere har været udsat for diverse ændringer ved et regeringsskifte og hvis dette forsætter, kan en skærpelse på området besværliggøre de kommende generationsskifter inden planlægningsperioden er udført. For eksempel kan en nedsættelse af satsen vedrørende pengetanksreglen forhindre generationsskifter med skattemæssig succession for selskaber, hvor en stor del af selskabets indtægter og aktiver anses som passiv kapitalanbringelse. Ved pengetanksreglen anses et selskab ikke som en erhvervsmæssig virksomhed, hvis selskabet i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse, hvilket kan diskuteres om er korrekt. Har et selskab aktiver med stor værdi såsom udlejningsejendomme, som i øjeblikket anses som passiv kapitalanbringelse, betyder dette ikke nødvendigvis at selskabet ikke er en erhvervsmæssig virksomhed, hvorfor vi mener at definitionen på pengetanksreglen kan diskuteres.

På baggrund af pengetanksreglen vil mange selskaber forsøge at sno sig omkring reglerne ved at foretage omstruktureringer, frasalg eller unødvendige investeringer, hvorfor generationsskiftet kan risikere at efterlade et selskab, som ikke er bæredygtigt for junior, som skal overtage selskabet. Hvis det derimod var muligt at bevare likviditeten i selskabet, ville selskabet få mulighed for at skabe et fornuftigt økonomisk fundament. Dette vil være med til sikre selskabets eksistens samt skabe meningsfyldte investeringer, som kan være med til at skabe varig vækst og nye arbejdspladser.

Modsat er et generationsskifte blevet mere attraktivt på grund af nedsættelsen af bo- og gaveafgiften. Det formodes at nedsættelsen har fremskyndet de kommende generationsskifter, da finansieringen af selve generationsskiftet er blevet billigere. Selvom nedsættelsen af bo- og gaveafgiften formentlig har sat skub i flere generationsskifter, formodes det også at der er en andel, som ønsker at udskyde generationsskiftet enten til 2020, hvor afgiften er 5 % eller til 2025, hvor det ønskes at afgiften helt fjernes. Disse selskaber skal dog være opmærksomme på, at værdien på selskabet kan stige i takt med årene, afhængig af selskabets strategi, hvorfor det måske ikke kan betale sig at vente med generationsskiftet, da der i disse situationer kan risikeres at skulle betale afgift af et højere beløb, hvorfor afgiften kan være uændret eller højere.

I afhandlingen belyses det, at A/B-modellen blandt andet er attraktiv at anvende i forbindelse med et generationsskifte i de situationer, hvor et generationsskifte ikke kan foretages med skattemæssig succession. Hvis successionsreglerne skærpes, vil det være interessant at følge den fremadrettede udvikling for anvendelse af A/B modellen, da vi formoder at flere selskaber vil anvende modellen, fordi de ikke kan opfylde

betingelserne for anvendelse af skattemæssig succession. Anvendes A/B modellen hyppigere, må det ligeledes formodes at fortolkningsbidragene til modellen forøges, hvorfor vi også finder det interessant at følge udviklingen i retspraksis på området samt om SKAT vil udforme konkrete retningslinjer til brug ved anvendelse af modellen, således retssikkerheden forbedres for selskaber som tilsigter at anvende modellen.

Et andet område, hvor det vil være fordelagtigt, at SKAT udformer konkrete retningslinjer, er ved kursfastsættelsen af den latente skatteforpligtelse, som er et alternativ til beregning af passivposten i forbindelse med et generationsskifte. På nuværende tidspunkt hersker der usikkerhed omkring kursfastsættelsen og kursen kan derfor risikere at fastsættes vilkårligt med manglende begrundelse, hvorfor SKAT kan korrigere kursfastsættelsen, hvis de ikke er enige med parterne. SKAT har dog udarbejdet styresignal SKM2011.406, som i dag danner grundlag i flere afgørelser. Hvis det er hensigten at styresignalet skal være gældende ret fremadrettet, mener vi at det vil være nødvendigt at der udformes en lovhjemmel, således der ikke længere hersker usikkerhed på området.

Den nye beskatningsmodel omhandlende skattemæssig succession ved overdragelse af et selskab til en erhvervsdrivende fond er på tegnebrættet, hvorfor man kan stille det spørgsmål, hvis det bliver vedtaget, om selskaberne vil anvende denne form for overdragelse i forbindelse med et generationsskifte. Vi formoder at det højst sandsynligt vil være store danske selskaber, som vil benytte sig af dette. På denne måde er senior sikker på at selskabet drives videre efter dennes ønske, da fondens formål vil være at drive dette selskab. Derudover vil sikre at store danske selskaber ikke bliver opkøbt af udenlandske selskaber, men forbliver i Danmark. Dette vil være medvirkende til at der fortsat skabes vækst i Danmark, bibeholdes arbejdspladser samt eventuelt skabe nye arbejdspladser.

Generelt er der en del fleksibilitet på området for generationsskifter, da der er forskellige muligheder og parterne har mulighed for at gå den vej, som skaber størst værdi for dem. Der er gode muligheder for at generationsskiftet kan gennemføres skattefrit fra start til slut i de situationer, hvor generationsskiftet er planlagt. Dette betyder at skatten udskydes, så hverken selskabet, senior eller junior beskattes i forbindelse med generationsskiftet. Med de ovenstående ændringer, vil det danske skattesystem være opbygget endnu mere fornuftigt.

18. LITTERATURLISTE

18.1. AFGØRELSER

SKM2002.620

SKM2003.66

SKM2003.458

SKM2004.416

SKM2006.10

SKM2006.372

SKM2007.106

SKM2007.625

SKM2008.95

SKM2008.697

SKM2008.876

SKM2010.2

SKM2011.79

SKM2011.406

SKM2015.195

SKM2015.375

SKM2016.412

SKM2016.413

SKM2016.627

TfS1997.941

TfS1998.199

TfS2001.174

18.2. BETÆNKNINGER

Betænkning nr. 1374/August 1999: *Betænkning om generationsskifte i erhvervslivet*. Læst 02.04.2019, fra https://www.skm.dk/media/131033/bet_om_generationsskifte.pdf

18.3. BØGER

Bille, Jane K., Jensen, Morten H. & Nielsen, René M. (2015). *Omstrukturering: Skatteregler i praksis*. (2. udgave). København: Karnov Group.

Hansen, Christian S., Lilja, Troels M., Kristensen, Niels J., Nielsen, Henrik, Overgaard, Malene, Schmidt, Peter K., Tell, Michael & Terkilsen, Lars K. (2016). *Erhvervsbeskatning: Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*. (1. udgave). København K: Jurist- og Økonomforbundets forlag.

Hansen, Lone L. & Werlauff, Erik. (2016). *Den juridiske metode: En introduktion*. (2. udgave). København K: Jurist- og Økonomforbundets forlag.

Kruhl, Martin C. & Sørensen, Ole B. (2014). *Kapitalejerlån & Selvfinansiering: Selskabsretligt, regnskabsretligt, erstatningsretligt, strafferetligt og skatteretligt* (1. udgave). København: Karnov Group.

Michelsen, Aage, Askholt, Steen, Bolander, Jane, Madsen, Liselotte, Laursen, Anders N. & Jeppesen, Inge L. (2017). *Lærebog om indkomstskat*. (17. udgave). København K: Jurist- og Økonomforbundets forlag.

Olesen, Birgitte S. (2017). *Generationsskifte og omstrukturering: Det skatteretlige grundlag*. (5. udgave). København K: Jurist- og Økonomforbundets forlag.

Werlauff, Erik. (2016). *Selskabsret*. (10. udgave). København: Karnov Group.

Werlauff, Erik. (2016). *Selskabsskatteret: 2016/17*. (18. udgave). København: Karnov Group.

18.4. DIREKTIVER

Den Europæiske Unions Tidende. (2019). *Rådets Direktiv 2009/133/EF*.

18.5. HJEMMESIDER

Erhvervsstyrelsen, *Ansvarsområder: Fonde*, læst 11.04.2019, fra <https://erhvervsstyrelsen.dk/fonde>

EY, *Tax & Law: Tid til fremrykket generationsskifte?* læst 13.05.2019, fra <https://www.ey.com/dk/da/services/tax/ey-artikel-20190222-tid-til-fremrykket-generationsskifte>

Folketinget, *Hørringsspørgsmål j.nr. 2018 – 3524*, læst 23.03.2019, fra <https://www.ft.dk/samling/20171/almdel/sau/spm/406/svar/1496257/1907619.pdf>

Folketinget, L 20 Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove (Gennemførelse af fusionsdirektivet og moder-/datterselskabsdirektivet), læst d. 24.04.2019, fra

http://webarkiv.ft.dk/samling/19911/lovforslag_oversigtsformat/l20.htm

Folketinget, L 30 A Forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven, dødsboskatteloven, pensionsskatteloven, virksomhedsskatteloven og lov om indskud på etableringskonto og iværksætterkonto, læst d. 01.05.2019, fra <https://www.ft.dk/samling/20111/lovforslag/l30a/index.htm>

Folketinget, L 36 Forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og dødsboskatteloven. (Ændring af successionsreglerne ved overdragelse af aktier), læst d. 01.05.2019, fra

http://webarkiv.ft.dk/samling/20001/lovforslag_oversigtsformat/l36.htm

Folketinget, L 51 Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove (Succession ved familieoverdragelse), læst d. 25.04.2019, fra http://webarkiv.ft.dk/?/samling/19881/lovforslag_oversigtsformat/l51.htm

Folketinget, L 77 Forslag til lov om ændring af lov om afgift af arve og gave og forskellige skattelove. (Lempelse af generationsskifteafgifter m.v.), læst d. 25.04.2019, fra

http://webarkiv.ft.dk/?/samling/19941/lovforslag_oversigtsformat/l77.htm

Folketinget, L 83 Forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre skattelove, læst d. 01.05.2019, fra <https://www.ft.dk/samling/20061/lovforslag/l83/index.htm>

Folketinget, L 100 Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Nedsættelse af skattesatsen for selskaber og fonde samt virksomhedsskatteprocenten m.m.), læst 01.05.2019, fra

http://webarkiv.ft.dk/samling/19972/lovforslag_oversigtsformat/l100.htm

Folketinget, L 110 A Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, aktieavancebeskatningsloven, fusionsskatteloven og andre skattelove, læst 24.04.2019, fra

<https://www.ft.dk/samling/20061/lovforslag/l110a/index.htm>

Folketinget, L 167 Forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven, dødsboskatteloven og kildeskatteloven, læst 25.04.2019, fra <https://www.ft.dk/samling/20072/lovforslag/l167/index.htm>

Folketinget, L 170 Forslag til lov om aktie- og anpartsselskaber, læst d. 09.04.2019, fra

<https://www.ft.dk/samling/20081/lovforslag/l170/index.htm>

Folketinget, *L 183 Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og forskellige andre love*, læst 02.04.2019, fra <https://www.ft.dk/samling/20161/lovforslag/l183/index.htm>

Folketinget, *L 194 Forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven, kildeskatteloven, virksomhedsskatteloven og andre skattelove. (Succession for nære medarbejdere, aktier i selskaber af finansiell karakter – generationsskifte)*, læst d. 25.04.2019, fra http://webarkiv.ft.dk/samling/20012/lovforslag_oversigtsformat/l194.htm

Folketinget, *L 202 Forslag til lov om ændring af aktieavancebeskatningsloven og forskellige andre love*, læst 03.04.2019, fra <https://www.ft.dk/samling/20081/lovforslag/l202/index.htm>

Folketinget, *L 295 Forslag til lov om ændring af lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom (ejendomsavancebeskatningsloven) og forskellige andre skattelove. (Ændret beskatning af erhvervsejendomme mv.)*, læst 25.04.2019, fra http://webarkiv.ft.dk/?/samling/19921/lovforslag_oversigtsformat/l295.htm

Jurainfo, *Hvorfor bør du overveje generationsskifte af din familieejede virksomhed nu?* læst 02.04.2019, fra <https://www.jurainfo.dk/kan-aegtefaeller-indgaa-forhaandsaftale-saerejekompensation-deres-aegtepagt-2/>

PwC, *PwC Family Business Survey 2018, Danske familieejede virksomheder skaber højere vækst end de globale*, læst 10.05.2019, fra <https://www.pwc.dk/da/presse/meddelelser/2018/danske-familieejede-virksomheder-skaber-hoejere-vaekst-end-de-globale.html>

SKAT, *Satser*, læst 08.03.2019, fra <https://www.skat.dk/SKAT.aspx?old=2035568>

Skatteministeriet, *Personskatteloven: Satser og beløbsgrænser i personskatteloven*, læst 12.02.2019, fra <https://www.skm.dk/skattetal/satser/satser-og-beloebsgraenser/personskatteloven>

Skatteministeriet, *Virksomhedsskatteloven: Satser og beløbsgrænser i virksomhedsskatteloven*, læst 04.03.2019, fra <https://www.skm.dk/skattetal/satser/satser-og-beloebsgraenser/virksomhedsskatteloven>

Skatteministeriet, *Arbejdsgruppe: Overdragelse af virksomhed til erhvervsdrivende fond bør være skattefri*, læst 15.03.2019, fra <https://www.skm.dk/aktuelt/presse/pressemeddelelser/2018/juni/arbejdsgruppe-overdragelse-af-virksomhed-til-erhvervsdrivende-fond-boer-vaere-skattefri>

Skatteministeriet, *Boafgift og gaveafgift – faktside: Reglerne for bo- og gaveafgift kort fortalt*, læst 02.04.2019, fra <https://www.skm.dk/skattetal/beregning/afgiftsberegning/boafgift-og-gaveafgift-faktside>

Skatteministeriet, *Bo- og gaveafgift: Lavere bo- og gaveafgift gavner tusindvis af familieejede virksomheder*, læst 13.05.2019, fra <https://www.skm.dk/aktuelt/nyheder/2017/april/lavere-bo-og-gaveafgift-gavner-tusindvis-af-familieejede-virksomheder>

18.6. JURIDISKE VEJLEDNINGER 2019 OG CIRKULÆRER

C.A.6.1.7 Rentefri eller lavt forrentede lån

C.A.6.2 Afgiftspligtige gaver

C.A.6.2.1 Nedsat gave- og boafgift ved overdragelse af aktier og virksomheder

C.A.8.1 Overordnet om ægtefællebeskatning

C.B.1.3.3.3 Koncernbegrebet i KGL § 4 stk. 2

C.B.2.13.1 Familieoverdragelse med succession

C.B.2.13.2 Overdragelse til nære medarbejdere med succession

C.B.2.13.3 Overdragelse til tidligere ejere med succession

C.B.2.13.4 Beskatning af overdrager og modtager ved en succession

C.C.6.4.1.2 Værdiansættelse af goodwill

C.C.6.7.2 Succession efter KSL § 33 C

C.C.6.8.1 Løbende ydelser omfattet af LL § 12B

C.C.6.8.2 Anvendelsesområdet for LL § 12B

C.C.6.8.3 Beskatning af løbende ydelser

C.C.6.8.7 Eksempler på beskatning af løbende ydelser

C.D.3.1.4.2.2 Opgørelse af indkomsten ved omstrukturering

C.D.6.1.1 Introduktion til skattefri spaltning med tilladelse

C.D.6.1.3.2 Vederlæggelse af selskabsdeltagerne

C.D.6.2.3.1 Gren af en virksomhed

C.D.6.2.4.1 Vederlæggelse med aktier og anparter

C.D.6.2.5.1 Subjektive betingelser for tilladelse

C.D.6.2.6.2 Tilførsel af aktiver fra et dansk selskab

C.D.6.3.1 Introduktion til skattefri aktieombytning

C.D.6.3.3.1 Krav om stemmeflertal

C.D.6.3.4 Subjektive betingelser for en skattefri aktieombytning

C.D.7.3.1 Betingelser for skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse

C.D.7.4.1 Betingelser for skattefri aktieombytning uden tilladelse

TSS-Cirkulære 2000-9: *Værdiansættelse af aktier og anparter*

TSS-Cirkulære 2000-10: *Vejledende anvisning om værdiansættelse af goodwill*

18.7. LOVE

Aktieavancebeskatningsloven: LBK nr. 1148 af 29.08.2016

Boafgiftsloven: LBK nr. 47 af 12.01.2015

Dødsboskatteloven: LBKG nr. 426 af 28.03.2019

Ejendomsavancebeskatningsloven: LBK nr. 132 af 25.01.2019

Fondsbeskatningsloven: LBK nr. 961 af 17.08.2015

Fusionsskatteloven: LBK nr. 1017 af 24.08.2015

Kursgevinstloven: LBK nr. 1283 af 25.10.2016

Kildeskatteloven: LBK nr. 117 af 29.01.2016

Lov om erhvervsdrivende fonde: Lov nr. 712 af 25.06.2014

Ligningsloven: LBK nr. 66 af 22.01.2019

Personskatteloven: LBK nr. 1163 af 08.10.2015

Selskabsskatteloven: LBK nr. 1164 af 06.09.2016

Statsskatteloven: LOV nr. 1883 af 29.12.2015

Selskabsloven: LBK nr. 1089 af 14.09.2015

Virksomhedsskatteloven: LBK nr. 1114 af 18.09.2013

18.8. RAPPORTER

CBS Center for Ejerledede virksomheder. (2015). *Ejerledelse i Danmark – Rapport 1: Baggrund og udbredelse*, læst 01.05.2019, fra https://www.cbs.dk/files/cbs.dk/rapport_1_gr_web_1.pdf

CBS Center for Ejerledede virksomheder. (2016). *Ejerledelse i Danmark – Rapport 2: De økonomiske konsekvenser af ejerskifter i Danmark*, læst 02.05.2019, fra https://www.cbs.dk/files/cbs.dk/ejerledelse_i_danmark_rapport_2_0.pdf

CBS Center for Ejerledede virksomheder. (2016). *Ejerledelse i Danmark – Rapport 3: Ejerlederne og ejerskiftet*, læst 03.05.2019, fra https://www.cbs.dk/files/cbs.dk/ejerledelse_i_danmark_rapport_3.pdf

CBS Center for Ejerledede virksomheder. (2017). *Ejerledelse i Danmark – Rapport 4: Det gode ejerskifte*, læst 08.05.2019, fra https://www.cbs.dk/files/cbs.dk/ejerledelse_i_dk_rapport_4.pdf

CBS Center for Ejerledede virksomheder. (2018). *Ejerledelse i Danmark – Rapport 5: Personlige og familiemæssige udfordringer i forbindelse med ejerskifte*, læst 01.05.2019, fra https://www.cbs.dk/files/cbs.dk/ejerledelse_i_dk_rapport_4.pdf

Dansk Industri, DI Analyse. (2018). *Ejerledede og familieejede – en ejerform med stor betydning*, læst 01.05.2019, fra <https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2018/4/ejerledede-og-familieejede-en-ejerform-med-stor-betydning/>

PwC, PwC Family Business Survey 2018. (2018). *The values effect*, læst 10.05.2019, fra <https://www.pwc.dk/da/family-business/survey2018/global-family-business-survey-2018.pdf>

Skatteministeriet, Arbejdsgruppen om succession til erhvervsdrivende fonde. (2018). *Beskatning ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde*, læst 15.03.2019, fra <https://www.skm.dk/media/1731299/rapport-fra-arbejdsgruppe.pdf>

18.9. STYRESIGNALER

SKM2015.96, *Styresignal i forbindelse med ophævelse af formueskattekursen*, læst 02.04.2019, fra <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2170704>

SKM2011.406, *Værdiansættelse ved overdragelser med succession - styresignal*, læst d. 05.04.2019 fra <https://skat.dk/skat.aspx?old=1948156>

SKM2011.250, *Manglende indberetning af succession ved virksomhedsoverdragelse – styresignal*, læst d. 02.05.2019 fra <https://skat.dk/skat.aspx?oid=1943354>

18.10. TIDSSKRIFTER

Madsen, Liselotte & Jeppsen, Inge L. (2015). SR2015.0144. *Udvalgte domme, kendelser og afgørelser*. SR SKAT, fra <https://pro.karnovgroup.dk/document/7000731744/2>

Jeppesen, Inge L. (2017). SR2017.0072. Dødsbo og udlæg med succession – om værdiansættelsen af passivposten og om afgrænsning af SKAT's og skifterettens ansvarsområder. SR SKAT, fra <https://pro.karnovgroup.dk/document/7000760196/1>

19. BILAG 1 – REGNSKAB FOR TØMRERMESTER A/S

RESULTATOPGØRELSE TØMRERMESTER A/S 1. JANUAR - 31. DECEMBER

NOTE	2018 DKK	2017 DKK	2016 DKK
1 Nettoomsætning	15.000.000	14.000.000	13.000.000
2 - Råvare og hjælpematerialer	5.000.000	4.500.000	4.000.000
- Andre eksterne omkostninger	2.000.000	2.000.000	2.000.000
= Bruttoresultat	8.000.000	7.500.000	7.000.000
3 - Personaleomkostninger	5.000.000	5.000.000	5.000.000
= Resultat før af- og nedskrivninger	3.000.000	2.500.000	2.000.000
- Afskrivninger	150.000	140.000	130.000
= Resultat af primær drift	2.850.000	2.360.000	1.870.000
+ Finansielle indtægter	0	0	0
4 - Finansielle omkostninger	110.000	100.000	105.000
= Resultat før skat	2.740.000	2.260.000	1.765.000
- Skat af årets resultat	602.800	497.200	388.300
= Årets resultat	2.137.200	1.762.800	1.376.700

BALANCE TØMRERMESTER A/S 31. DECEMBER**NOTE AKTIVER**

	2018	2017	2016
	DKK	DKK	DKK
5 Grunde og bygninger	5.050.000	5.000.000	4.950.000
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	550.000	500.000	450.000
Materielle anlægsaktiver i alt	5.600.000	5.500.000	5.400.000
Anlægsaktiver i alt	5.600.000	5.500.000	5.400.000
Råvare og hjælpematerialer	150.000	200.000	250.000
Varebeholdninger i alt	150.000	200.000	250.000
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.500.000	2.000.000	1.500.000
6 Igangværende arbejder for fremmed regning	500.000	500.000	600.000
Andre tilgodehavender	200.000	150.000	150.000
Tilgodehavender i alt	3.200.000	2.650.000	2.250.000
Likvide beholdninger	200.000	150.000	150.000
Omsætningsaktiver i alt	3.550.000	3.000.000	2.650.000
Aktiver i alt	9.150.000	8.500.000	8.050.000

PASSIVER

	2018	2017	2016
	DKK	DKK	DKK
Selskabskapital	500.000	500.000	500.000
Overført resultat	5.250.000	4.600.000	4.050.000
7 Egenkapital	5.750.000	5.100.000	4.550.000
Gæld til pengeinstitutter	400.000	100.000	100.000
Gæld til realkreditinstitutter	1.500.000	1.750.000	2.000.000
Langfristede gældsforpligtelser i alt	1.900.000	1.850.000	2.100.000
Leverandør af vare og tjenesteydelser	1.000.000	1.100.000	1.000.000
Anden gæld	500.000	450.000	400.000
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	1.500.000	1.550.000	1.400.000
Passiver i alt	9.150.000	8.500.000	8.050.000

NOTER TØMRERMESTER A/S

	2018 DKK	2017 DKK	2016 DKK
NOTE 1 NETTOOMSÆTNING			
Omsætning	13.000.000	13.000.000	12.500.000
- Igangværende arbejder til salgspris, primo	3.000.000	2.000.000	1.500.000
+ Igangværende arbejder til salgspris, ultimo	5.000.000	3.000.000	2.000.000
	15.000.000	14.000.000	13.000.000
NOTE 2 RÅVARE OG HJÆPEMATERIALER			
Varekøb, Danmark	6.000.000	5.000.000	4.500.000
+ Lager af råvarer, primo	2.000.000	1.500.000	1.000.000
- Lager af råvarer, ultimo	3.000.000	2.000.000	1.500.000
	5.000.000	4.500.000	4.000.000
NOTE 3 PERSONALEOMKOSTNINGER			
Lønninger	4.400.000	4.400.000	4.400.000
+ Pensioner	400.000	400.000	400.000
+ Andre omkostninger til social sikring	200.000	200.000	200.000
	5.000.000	5.000.000	5.000.000
NOTE 4 FINANSIELLE OMKOSTNINGER			
Renter, pengeinstitutter	20.000	5.000	5.000
+ Renter, realkreditinstitutter	90.000	95.000	100.000
	110.000	100.000	105.000
NOTE 5 GRUNDE OG BYGNINGER			
Kostpris 1. januar	5.500.000	5.500.000	5.550.000
+ Tilgang i årets løb	0	0	0
- Afgang i årets løb	0	0	0
= Kostpris 31. december	5.500.000	5.500.000	5.500.000
 Af- og nedskrivninger 1. januar	400.000	450.000	500.000
+ Årets afskrivninger	50.000	50.000	50.000
= Af- og nedskrivninger 31. december	450.000	500.000	550.000
 Regnskabsmæssig værdi 31. december	5.050.000	5.000.000	4.950.000
NOTE 6 IGANGVÆRENDE ARBEJDE FOR FREMMED REGNING			
Salgsværdi af periodens produktion	2.000.000	2.000.000	2.500.000
- Modtagne acontobetalingen	1.500.000	1.500.000	1.900.000
	500.000	500.000	600.000
NOTE 7 EGENKAPITAL	Virksomheds- kapital	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2016	500.000	2.673.300	3.173.300
Årets resultat	0	1.376.700	1.376.700
Egenkapital 31. december 2016	500.000	4.050.000	4.550.000
 Egenkapital 1. januar 2017	500.000	2.837.200	3.337.200
Årets resultat	0	1.762.800	1.762.800
Egenkapital 31. december 2017	500.000	4.600.000	5.100.000
 Egenkapital 1. januar 2018	500.000	3.112.800	3.612.800
Årets resultat	0	2.137.200	2.137.200
Egenkapital 31. december 2018	500.000	5.250.000	5.750.000

20. BILAG 2 – REGNSKAB FOR HOLDING A/S

RESULTATOPGØRELSE HOLDING A/S 1. JANUAR - 31. DECEMBER

NOTE	2018 DKK	2017 DKK	2016 DKK
Bruttotab	- 50.000	- 45.000	- 45.000
+ Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	2.137.200	1.762.800	1.376.700
1 + Finansielle indtægter	250.000	200.000	150.000
- Finansielle omkostninger	0	0	0
= Resultat før skat	2.337.200	1.917.800	1.481.700
- Skat af årets resultat	514.184	421.916	325.974
= Årets resultat	1.823.016	1.495.884	1.155.726

BALANCE HOLDING A/S 31. DECEMBER

AKTIVER

	2018 DKK	2017 DKK	2016 DKK
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	5.750.000	5.100.000	4.550.000
Værdipapirer	2.900.000	2.800.000	2.600.000
Finansielle anlægsaktiver i alt	8.650.000	7.900.000	7.150.000
Anlægsaktiver i alt	8.650.000	7.900.000	7.150.000
 Likvide beholdninger	 250.000	 200.000	 200.000
Omsætningsaktiver i alt	250.000	200.000	200.000
 Aktiver i alt	 8.900.000	 8.100.000	 7.350.000

PASSIVER

	2018 DKK	2017 DKK	2016 DKK
Selskabskapital	500.000	500.000	500.000
Overført resultat	3.000.000	2.800.000	2.600.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	5.390.000	4.791.000	4.241.000
Egenkapital	8.890.000	8.091.000	7.341.000
 Anden gæld	 10.000	 9.000	 9.000
Kortfristede gældsforpligtelser i alt	10.000	9.000	9.000
 Passiver i alt	 8.900.000	 8.100.000	 7.350.000

NOTER TØMRERMESTER A/S

NOTE 1	FINANSIELLE INDTÆGTER	2018 DKK	2017 DKK	2016 DKK
	Afkast fra værdipapirer	250.000	200.000	150.000
		<u>250.000</u>	<u>200.000</u>	<u>150.000</u>